

Математика

Окуу китеби

Бишкек–2025

«Окуу китеби» басма үйү

Бул окуу китебин кантип колдонуу керек?

Бул окуу китеби сага математиканы кызыктуу жана жөнөкөй өздөштүрүү аркылуу математикалык концепцияларды түшүнүүгө жардам берүү үчүн жазылган.

Окуу китебинде төмөнкү өзгөчөлүктөр бар:

Бөлүмгө киришүү

Теманы күнүмдүк жашоодогу мисалдар аркылуу изилдөөгө жана талкуулоого шыктандырат. Ошондой эле турмуштук кырдаалдар менен байланыштырып, математиканы жакшыраак түшүнө аласың.

Кошумча материалдар

Кызыктуу видео, викторина жана оюндар окутууну жандуу кылат. Берилген QR-код аркылуу бул материалдарды смартфон же планшетте көрүүгө болот.

Сен бул бөлүмдө:

Окутуу максаттарынын тизмесинен эмнелерди окуп үйрөнөрүңдү алдын ала билип, даярдана аласың.

Сен окуп үйрөнөсүң:

Бөлүмдө окуп үйрөнө турган окуу максаттарына көңүл бур.

Кел, эске салабыз

Эмнени окуп үйрөнгөнүңдү жана бул бөлүм үчүн эмне пайдалуу болушу мүмкүндүгү жөнүндө ой жүгүртүп, кайталайсың.

Ойлонуп көрчү

Математикалык жаңы түшүнүктөрдү үйрөнүү үчүн чыныгы турмуштук мисалдарды же конкреттүү объекттерди колдонуп, алган билимиңди кеңейтүүгө кызыгуунду арттырат.

A **Биринчиден онунчуга чейинки иреттик орунду аныктоо**

Сен окуп үйрөнөсүң:

- 1-ден 10-га чейинки иреттик орунду аныктоону.

Кел, эске салабыз

Кайсы сандар калтырылган?

1   3   5   6   8   10

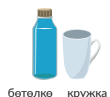
Ойлонуп көрчү

Жарышка 10 бала катышууда.

Эгерде К аттуу бала жарышта биринчи келе жатса, анда М аттуу бала тууралуу эмне айта аласың? Сен муну кантип билдиң?

Кел, окуп үйрөнөбүз

Бөтөлкө толтура.
Кружка бош.

бөтөлкө кружка

Келгиле, кружкага суу куялы.
Эми кружка толтура.
Бөтөлкөдө бир аз суу калды.

Кайсы идишке көбүрөөк суу батат?
Кружкагабы же бөтөлкөгөбү?

Сыйымдуулук – идишке бата турган суунун эң чоң өлчөмү.

Бөтөлкөнүн сыйымдуулугу кружканыкынан _____
Кружканын сыйымдуулугу бөтөлкөнүкүнөн _____

Кел, машыгабыз

1. Сүйлөмдөрдү толукта.

А

Б

В

Сыйымдуулуктарды салыштыруу үчүн идиштердин өлчөмдөрүн колдон.

а) _____ идишинин сыйымдуулугу В идишинин сыйымдуулугунан чоңураак.

146

Кел, окуп үйрөнөбүз

Сени жаңы жана маанилүү математикалык билимди өздөштүрүүгө жардам берүүчү тапшырмаларга алып барат. Үйрөнүүнү чыныгы объекттерден же турмуштагы мисалдардан баштайсың. Андан соң сүрөттөрдү же диаграммаларды колдонуп математикалык идеялар менен иштейсиң. Аягында алган билимди математикалык символдор менен байланыштырып, тереңдетесиң.

Бул суроолордун жардамы менен өз түшүнүгүңдү кеңейтесиң.

Сага математиканы мыкты түшүнүүгө жана тапшырмаларды аткарууга кеңеш берет.

Кел, машыгабыз

Үйрөнгөн материалдарды бышыктоо үчүн кылдат тандалган тапшырмалар берилет.

Математикалык ой жүгүртүүгө жана иштөөгө көнүгөсүң.

Чаптамалар боюнча тапшырма

Булар математиканы үйрөнүүнү көңүлдүү кылат.

«Эмнени аткара аларыңды белгиле» билдирүүсү аркылуу сабакты өздөштүрүүгө жетишүүңдү баалайсың.

Кел, машыгабыз

1. Чаптамаларды бөлүштүрүп чапта.

Тең бөлүктөр	Тең эмес бөлүктөр

Бөлүктөр бирдей өлчөмдөбү?

2. Кайсы үч бурчтук барабар бөлүккө бөлүнгөн?
Ал фигуранын жарымын боё.

А

Б

3. Төмөнкү фигураларды барабар эки бөлүккө бөлүү үчүн түз сызыктарды чий.

а)

б)

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен объекттердин барабар же барабар эмес бөлүктөргө бөлүнгөнүн аныктай алам.

Иш дептери
13А тапшырмалары

174

Иш дептерине шилтемелер тийиштүү тапшырмаларды аткаруунун ыңгайлуулугун камсыз кылат.

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Математикада ишенимдүү болуу үчүн оюнга катыш же кызыктуу бир тапшырманы аткар.

3. Сегиз окуучу дүкөндөн таттуу алуу үчүн кезекте турган. Илимдин алдында эки окуучу турат. Илим менен Астранын ортосунда үч окуучу бар. Астранын артында бир окуучу турат. Илим менен Астра кезекте канчанчы орунда турушат? Кантип билдиң?

Эгерде балдардын иреттик ордун туура таппасаң, кайра аракеттен!

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- 1-ден 10-га чейинки иреттик орунду аныктай алам.

Иш дептери
2А тапшырмалары

33

3.30

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- оюнчук акчалар

1-кадам: Оюнчук акчаларды баштыкка салгыла. Баштыктан бир монета же купюра алып чыккыла.

2-кадам: Баштыктан алган купюра же монетаны бири-бириңерге сүрөттөп бергиле.

3-кадам: Атаандашыңдын купюрасын же монетасын туура тапкан оюнчу 1 упай алат.

4-кадам: Монетаны жана купюраны кайра баштыкка салгыла. Кезек менен 1ден 4кө чейинки кадамдарды кайталагыла. Канча түрдүү ыкма бар?

135

Мээрим жана Жоомарт менен бирге социалдык жана эмоционалдык көндүмдөр жөнүндө көбүрөөк бил. Ички дүйнөңдү жакшыраак түшүнүп, ар түрдүү адамдар менен баарлашууда өзүңдү туура алып жүрүүнү үйрөнөсүң.

Мээрим

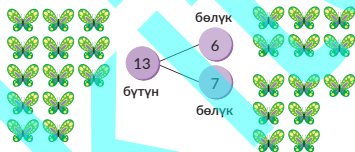
Жоомарт

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

10 жана 3 13тү түзөт.
13 10го жана 3кө ажырайт.
Сен 13 санын ар кандай жолдор менен кайра топтоштура аласың.

15, 3 жана 9 сандарын салыштыруу жана иреттөө.

9 15тен кичине.
15 3тен чоң.
3 эң кичине сан.
15 эң чоң сан.
9 3 менен 15тин арасында.

Иш дептери, 4-Бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?

61

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

Сүрөттөрдүн жана диаграммалардын жардамы менен математикалык терминдерди эсте.

Мазмуну

1- БӨЛҮМ	Одөн 20га чейинки сандар	9
	А Одөн 20га чейин саноо, окуу жана жазуу.....	10
	Б Объекттердин санын санабай туруп аныктоо.....	17
	В 20га чейинки объекттердин санын чамалоо.....	21
2- БӨЛҮМ	Иреттик сандар	26
	А Биринчиден онунчуга чейинки иреттик орунду аныктоо.....	27
3- БӨЛҮМ	Сандык мыйзам ченемдүүлүк	36
	А 1ден, 2ден жана 10дон алдыга жана артка саноо.....	37
	Б Так жана жуп сандарды аныктоо.....	42
4- БӨЛҮМ	20га чейинки сандар жөнүндө кененирээк	49
	А 20га чейинки сандарды ажыратуу жана топтоштуруу.....	50
	Б 20га чейинки сандарды салыштыруу жана иреттөө.....	54
5- БӨЛҮМ	2D жана 3D фигуралары	62
	А 2D фигуралар.....	63
	Б 3D фигуралар.....	68
	В 2D жана 3D фигураларын салыштыруу.....	75
	Г Фигуралардын жайгашуусундагы мыйзам ченемдүүлүктөр.....	78

6-
БӨЛҮМ

Абал, багыт жана кыймыл

83

- А** Фигураларды буруу 84
- Б** Объекттердин жайгашуу орду жана кыймыл багыттары 87

7-
БӨЛҮМ

10ду куроо жана сандарды эки эселөө

92

- А** 10ду түгөй сандардан куроо 93
- Б** Эки 10 ичинде эки эселөө 97

8-
БӨЛҮМ

20 ичиндеги кошуу

103

- А** Алдыга санап кошуу 104
- Б** Көптүктөрдү бириктирүү менен кошуу 108
- В** 20 ичиндеги сандарды чамалоо жана кошуу 111

9-
БӨЛҮМ

20 ичиндеги кемитүү

116

- А** Артка санап кемитүү 117
- Б** Алып салуу аркылуу кемитүү 120
- В** Айырманы табуу менен кемитүү 123
- Г** 20 ичиндеги сандарды чамалоо жана кемитүү 126

10-
БӨЛҮМ

Акча

131

- А** Монеталар жана купюралар 132

11-
БӨЛҮМ

Узундук, салмак, сыйымдуулук жана температура

137

- А** Узундуктарды сүрөттөө жана салыштыруу 138
- Б** Салмактарды сүрөттөө жана салыштыруу 142
- В** Сыйымдуулуктарды сүрөттөө жана салыштыруу 145
- Г** Ар түрдүү чоңдуктар жана аларды өлчөөчү куралдар 148

12-
БӨЛҮМ

Маалыматты иштетүү

154

- A** Маалыматты сүрөттөр, тизмелер жана таблицалар аркылуу көрсөтүү 155
- Б** Кэрролл жана Венн диаграммаларын түзүү 160
- В** Пиктограмма жана блок-диаграмма түзүү 164

13-
БӨЛҮМ

Бөлчөктөр: жарымдарды алуу

171

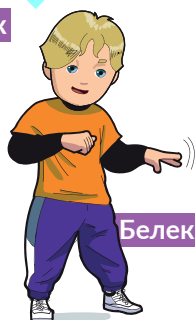
- A** Бүтүндүн тең жана тең эмес бөлүктөрүн аныктоо 172
- Б** Объекттердин санынын жарымын табуу 175
- В** Жарымдарды бириктирүү менен бүтүндү түзүү 179

14-
БӨЛҮМ

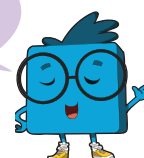
Убакыт

184

- A** Убакыт жөнүндө сүйлөшөбүз 185
- Б** Апта күндөрү жана жыл айлары 189
- В** Убакытты бир саатка жана жарым саатка чейинки тактыкта аныктоо 193

Билим дүйнөсүнө кызыктуу саякатты биз менен бирге баштоого даярдан!

1- БӨЛҮМ

Одөн 20га чейинки сандар

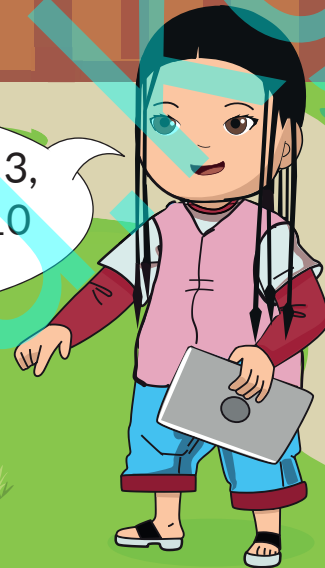

Кошумча
материалдар

Бул жерде
канча таякча
бар?

Бул жерде 1, 2, 3,
4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
таякча бар.

10дон кийин
кантип
санайсың?

Сен бул бөлүмдө:

- Одөн 20га чейин санайсың, окуйсуң, жазасың.
- «Нөл» бир нерседе эч нерсенин жок экенин билдирерин түшүнөсүң.
- Объекттердин санын санабай туруп аныктайсың.
- Объекттердин санын чамалайсың жана санап текшересиң.

A

Одөн 20га чейин саноо, окуу жана жазуу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- Одөн 20га чейинки сандарды санаганды, окуганды жана жазганды;
- «Нөл» бир нерседе эч нерсенин жок экенин билдирерин түшүнүүнү.

Кел, эске салабыз

Бул жерде канча топчу бар?
Парталашыңа айт.

Классташың
сүйлөп жатканда
аны ук.

Ойлонуп көрчү

Ынтымак колунун 10 манжасын көрсөттү.
Бакыт колунун 3 манжасын көрсөттү.
Ынтымак экөөнүн манжалары биригип
канча болгонун билгиси келет.
Ал аны кантип билсе болот?
Парталашыңа айтып бер.

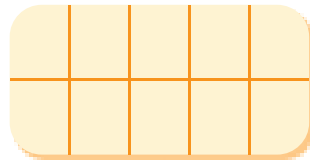
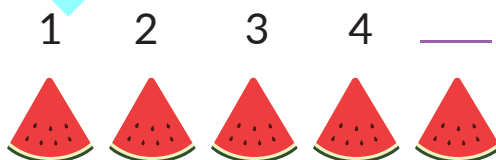
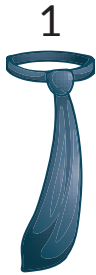
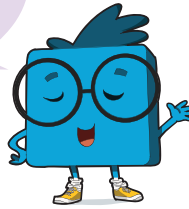

Кел, окуп үйрөнөбүз

1. Үн чыгарып сана жана боштуктарды толукта.

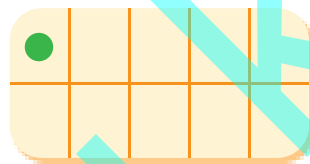
а)

Нөл — эч нерсе жок дегенди билдирет.

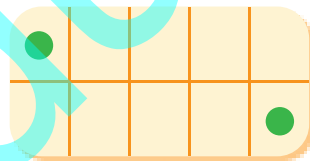
0

нөл

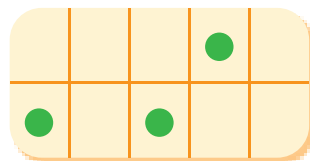

1

бир

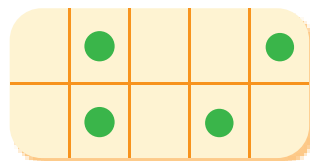

2

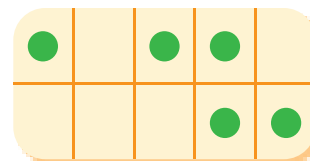
3

үч

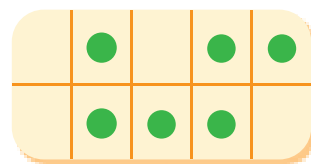
—

төрт

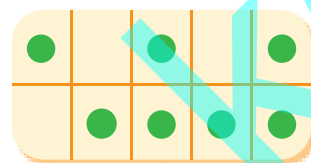
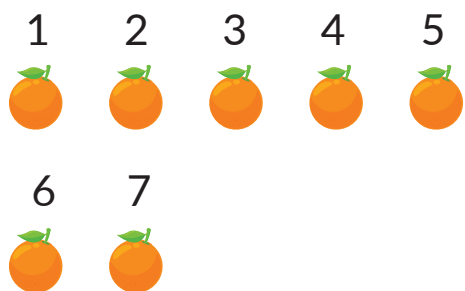

5

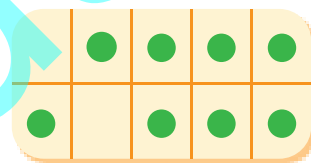
беш

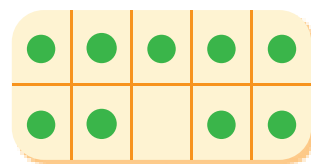
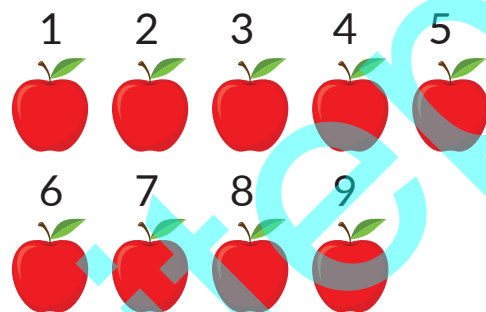
6
алты

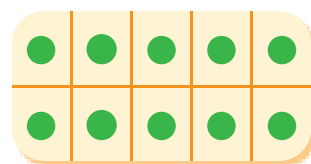
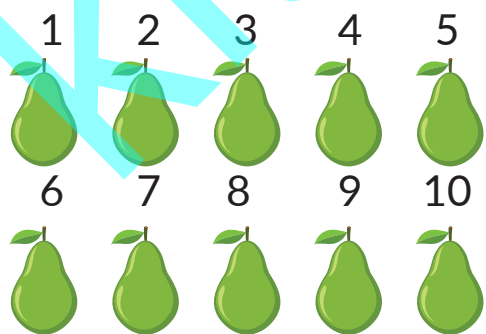
жети

8
сегиз

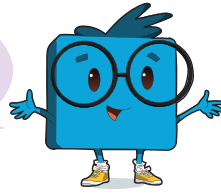

9

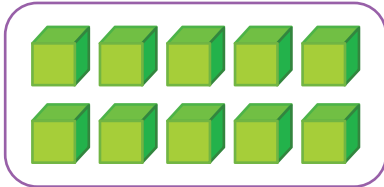
10
он

Адегенде 10го чейин сана. Андан кийин 10дон баштап сана.

6)

10

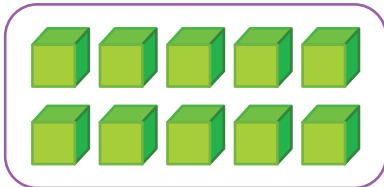
11

11

он бир

10

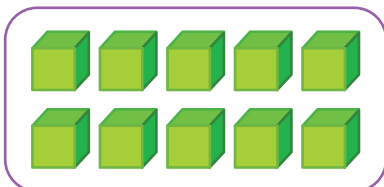
11 12

12

он эки

10

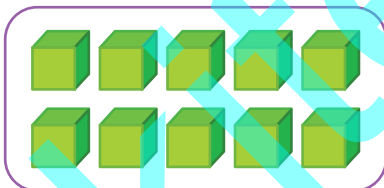

11 12 13

он үч

10

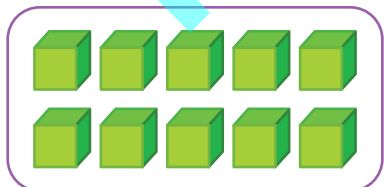
11 12 13 14

14

он төрт

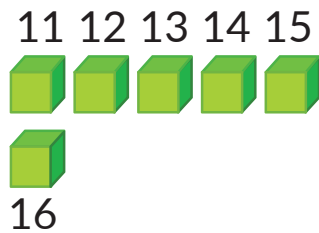
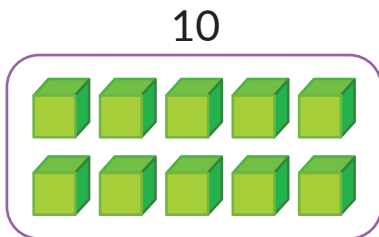
10

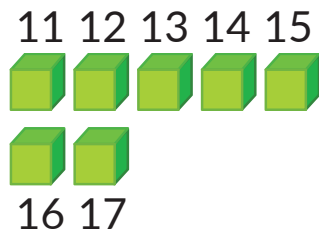
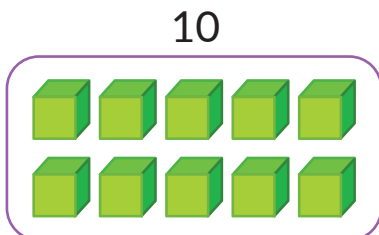
11 12 13 14 15

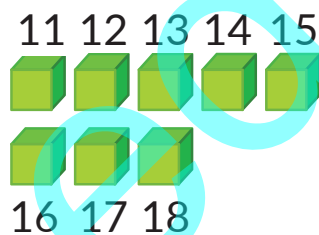
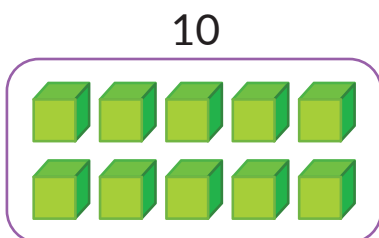
он беш

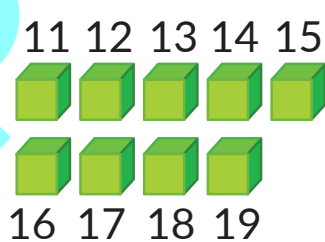
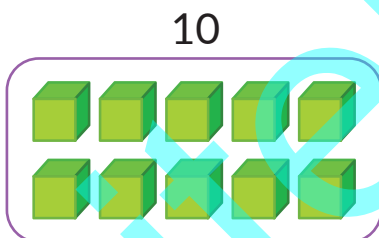
ОН АЛТЫ

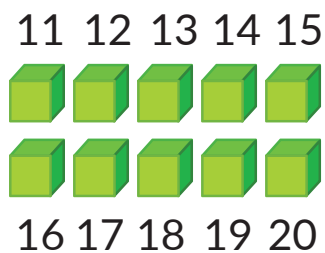
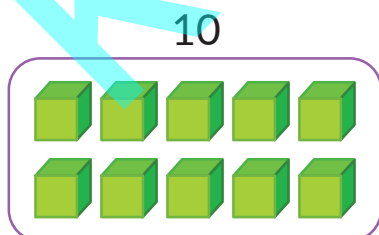
17
ОН ЖЕТИ

18
ОН СЕГИЗ

19
ОН ТОГУЗ

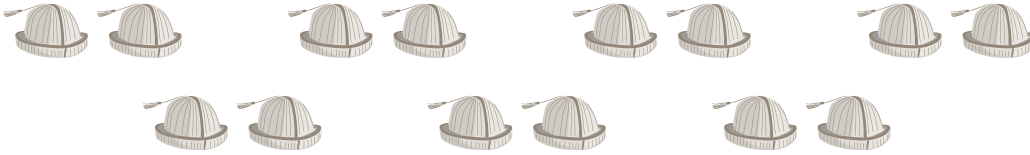

ЖЫЙЫРМА

Кел, машыгабыз

1. Адегенде 10го чейин сана.

Андан кийин 10дон баштап сана.

2. Төмөнкү сүрөттөгү объекттерди сана.

Жоопторду сан жана сөз түрүндө жаз.

велосипед _____

ташанды
салгыч _____

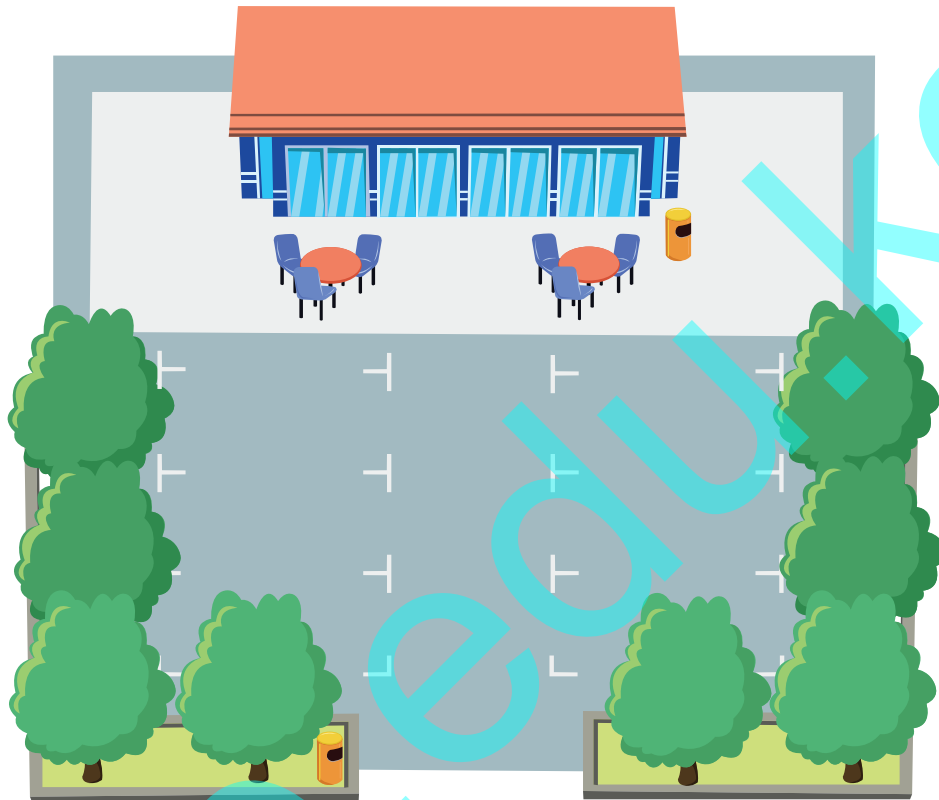
дарак _____

Төмөнкү сүрөттү кара.

Фишкаларды колдонуп, 4 машинаны унаа токтоочу жайдагы орундарга жайгаштыр.

15-беттеги сүрөттөгүдөн айырмаланган ыкманы көрсөт.

3. Сезим көпөлөктөрдү санап жатат.

Бардыгы 13 көпөлөк болду.

Ал алгач 7 көпөлөктү санады.

Эми Сезим 7ден баштап 13кө чейин кантип санайт?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен 0дөн 20га чейин санайм, окуйм жана жаза алам.

«Нөл» бир нерседе эч нерсенин жок экенин билдирерин билем.

Иш дептери
1А тапшырмалары

Б

Объекттердин санын санабай туруп аныктоо

Сен окуп үйрөнөсүң:

- объекттердин санын санабай туруп аныктаганды.

Кел, эске салабыз

Бул жерде канча таттуу бар?
Парталашыңа айтып бер.

Ойлонуп көрчү

Белек төмөндө көрсөтүлгөндөй,
бир нече таттууларды табакка салды.

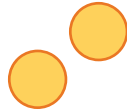
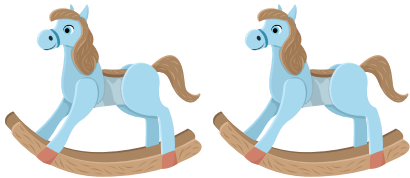
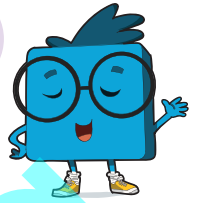
Канча таттуу экенин санабай туруп
таап көрчү.

Ката
кетируудөн
коркпо!

Кел, окуп үйрөнөбүз

Кайсы сан көрсөтүлгөн?

Объекттердин санын санабай туруп тапсаң болот.

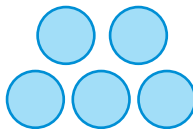
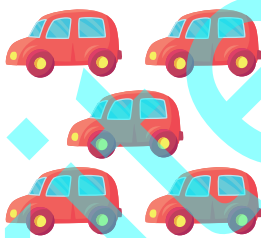
2

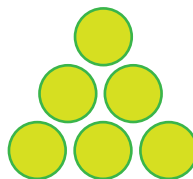
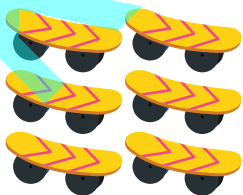
_____

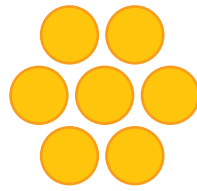
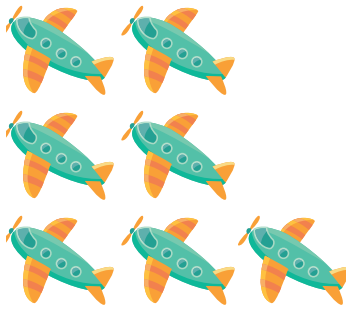
4

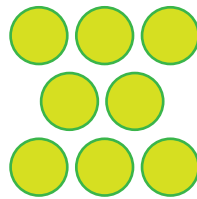
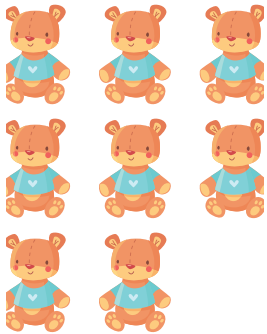
_____

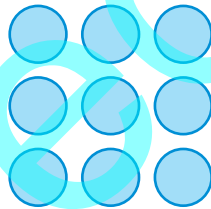
6

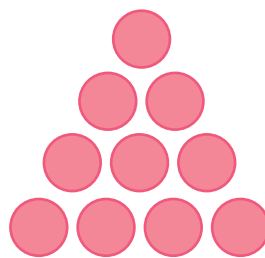
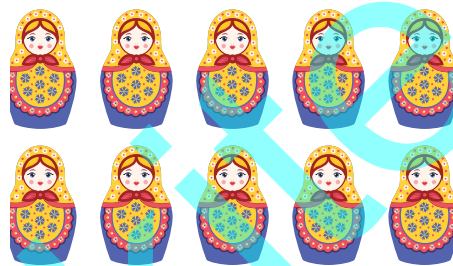
_____

8

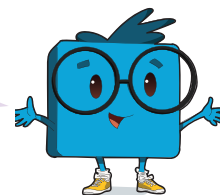

_____

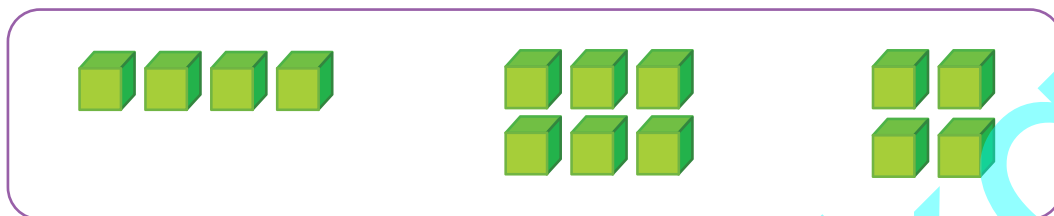
10

Сен бир эле сандагы
объекттерди көп түрдүү
жолдор менен көрсөтө
аласың.

Кел, машыгабыз

1. Санабай туруп бирдей сандагы объекттердин топтомун көрсөт.

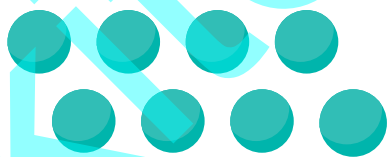
2. Кайсы топтомдордо 7 объект бар?
Аларды көрсөт.

3. Ынтымак столго бир нече шуруну төмөндө көрсөтүлгөндөй койду.

Акылай ушундай эле сандагы шуруларды столго башкача жол менен жайгаштырды.

Акылай мындай сандагы шуруларды кандайча жайгаштыра аларын көрсөт.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен объекттердин санын санабай туруп аныктай алам.

Иш дептери
1Б тапшырмалары

В

20га чейинки объекттердин санын чамалоо

Сен окуп үйрөнөсүң:

- объекттердин санын чамалаганды;
- чамалоону санак менен текшергенди.

Кел, эске салабыз

- Сүрөттө канча манты бар?
Санабай туруп таап көрчү.
Парталашыңа айтып бер.

Ойлонуп көрчү

Сезим табакта канча манты бар экенин билгиси келди.

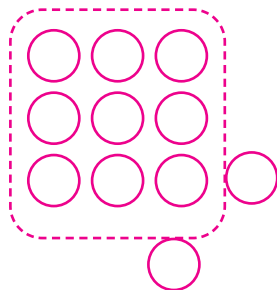
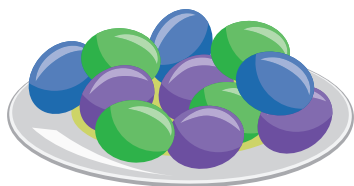
- Бул табактагы мантынын санын тап.

Аракеттене бер!

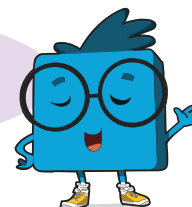
Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Ынтымак табактагы момпосуйлардын санын чамалады.

Ал табакта 9 чакты момпосуй бар деп ойлоду.

Жообуңду текшерүү үчүн момпосуйларды санап көр.

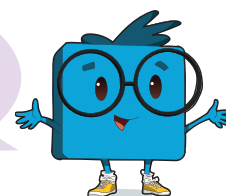
Табакта 11 момпосуй бар.

Ынтымактын чамалоосу туура жоопко жакын болгон.

б) Жүзүмдөрдүн санын чамала.

Алгач 10го чейин сана.
Калганын чамала.

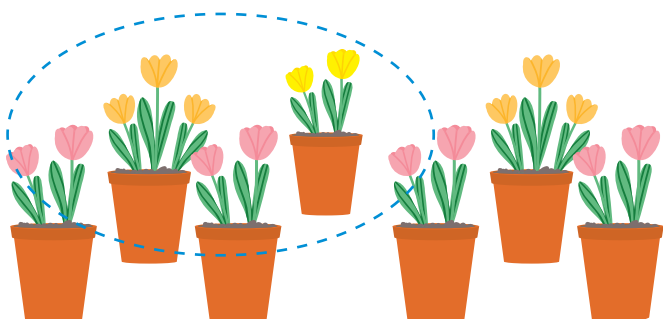
Бардыгы _____ чакты жүзүм.

Санап, чамалооңду текшер.
Туура жооп менен дал келдиби?

Кел, машыгабыз

1. Карапалардагы гүлдүн санын чамала.

Канча гүл тегеректелген?

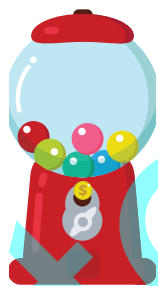
2. Мистелердин санын чамалап тап.

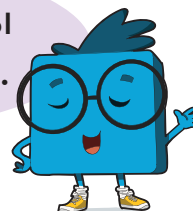
Биринчи 10ду сана.
Мистелердин саны 10го жакынбы же 20габы? Сенин чамалооң туура жоопко жакынбы? Сен муну кантип түшүндүң?

3. Аппаратка канча шарик батарын чамалап көр.

Адегенде аппараттагы шариктерди санап ал.

Эмнеге мындай ойлойсуң?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен объекттердин санын чамалай алам.
- Чамалоомду саноо менен текшере алам.

Иш дептери
1В тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- оюн талаасы
- кубик
- фишкалар

- 1-кадам:** Фишкаларыңды СТАРТка коюп, кубигиңди өкчө.
- 2-кадам:** Кубикте көрсөтүлгөн санга жараша кадам жаса.
- 3-кадам:** Санды же нерселердин санын үн чыгарып оку.
- 4-кадам:** Эгер сен туура эмес санды атасаң ФИНИШке кайт.

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

1 Бир		2 Эки		3 Үч		4 Төрт	
5 Беш		6 Алты		7 Жети		8 Сегиз	
9 Тогуз		10 Он		11 Он бир		12 Он эки	
13 Он үч		14 Он төрт		15 Он беш		16 Он алты	
17 Он жети		18 Он сегиз		19 Он тогуз		20 Жыйырма	

Биз 20га чейинки сандарды санап, окуп жана жаза алабыз.
Биз санабай туруп чамалай алабыз.

Биринчи 10 момпосуйду санайбыз.
Идиште 10 чакты момпосуй бар.

Иш дептери, 1-бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?

2- БӨЛҮМ

Иреттик сандар

Кошумча
материалдар

Мен
биринчимин.

Акыркы
ким?

Акылайдын
иреттик
ордун кантип
аныктоого
болот?

Сен бул бөлүмдө:

- 1-ден 10-га чейинки иреттик орундарды аныктайсың.

A

Биринчиден онунчуга чейинки иреттик орунду аныктоо

Сен окуп үйрөнөсүң:

- 1-ден 10-га чейинки иреттик орунду аныктоону.

Кел, эске салабыз

Кайсы сандар калтырылган?

1   ___   3   ___   5   6   ___   8   ___   10

Ойлонуп көрчү

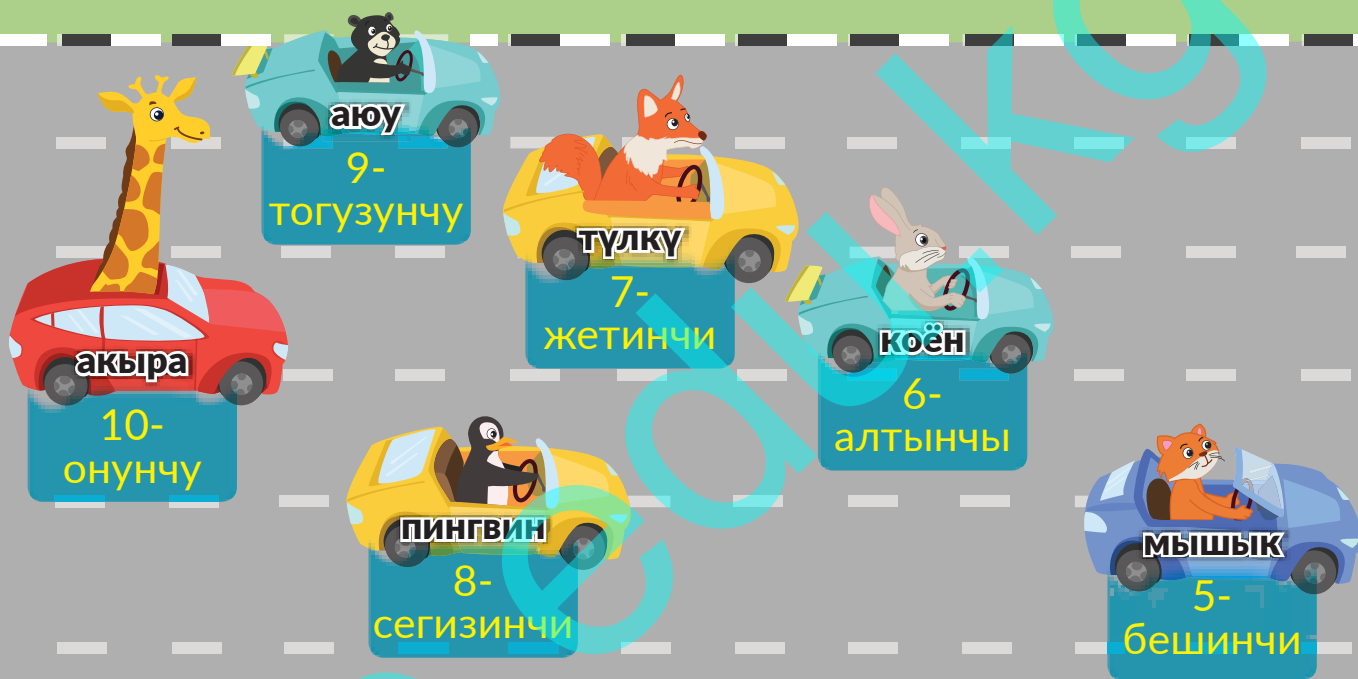
Жарышка 10 бала катышууда.

Эгерде К аттуу бала жарышта биринчи келе жатса, анда М аттуу бала тууралуу эмне айта аласың? Сен муну кантип билдиң?

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) 10 жаныбар жарышып баратат.

Бул сөздөр жаныбарлардын иреттик ордун билдирет.

Сөз түрүндө	Сан түрүндө
биринчи	
экинчи	2-
үчүнчү	
төртүнчү	4-
бешинчи	5-

Сөз түрүндө	Сан түрүндө
алтынчы	
жетинчи	7-
сегизинчи	8-
тогузунчу	9-
онунчу	

Тыйын чычкан үчүнчү орунда.
Ал каз менен аттын ортосунда.

Мышык коёндон алдыда.
Пингвин түлкүнүн артында.

Акыра онунчу орунда.
Ал эң акыркы орунда.

Маймыл менен
аттын ортосунда эки
жаныбар бар.

- б) Бүгүн достук күнү.
Балдар бир катарда турушат.

сол жак

Абай

Исмаил

Арууке

Кутман

Бегимай

Кутман сол тараптан 4үнчү турат.
Ал ошондой эле оң тараптан 7нчи.

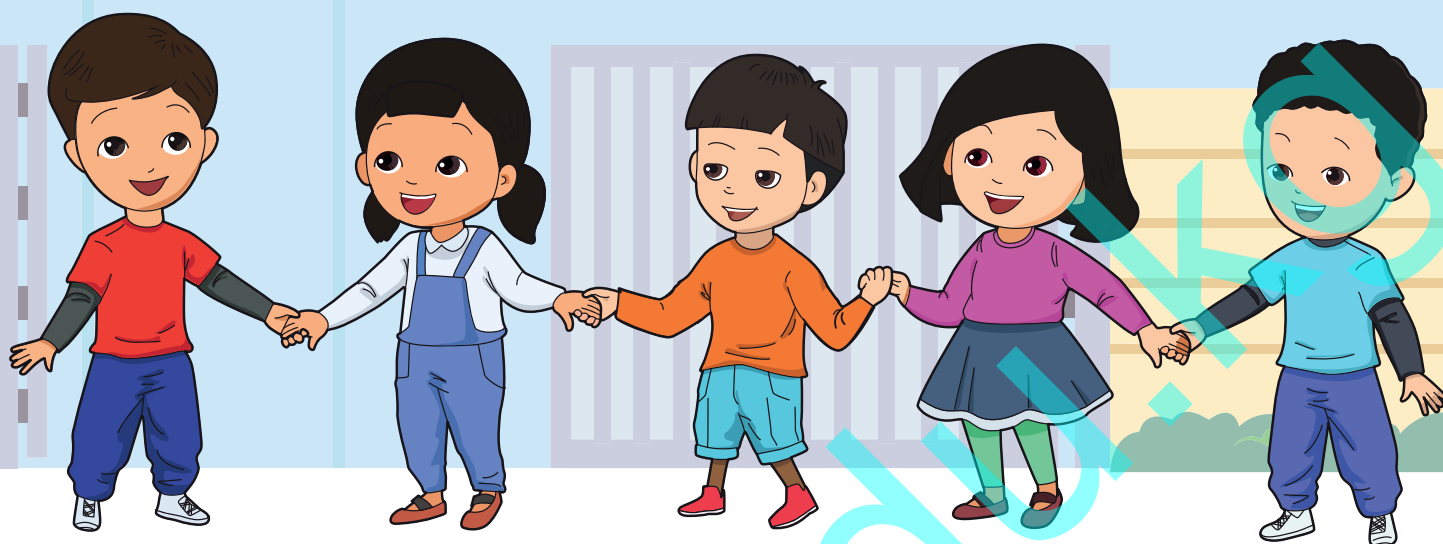
Арууке _____ тараптан 3үнчү турат.

Абай оң тараптан _____ .

Катардан бир баланы
танда. Ал баланын иреттик
ордун эки жол менен жаз.

оң жак

Алихан

Айпери

Али

Алина

Ислам

Алихан менен Алинин ортосунда Айпери турат.

Алина оң тараптан 2нчи.

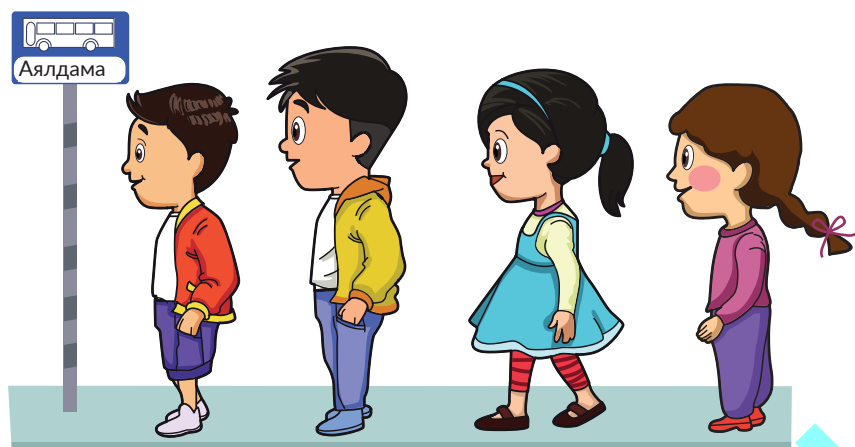
Ал _____ менен Исламдын ортосунда турат.

Айпери менен
Исламдын ортосунда
кимдер турат?

Кел, машыгабыз

1. Сүйлөмдү толукта.

Атай

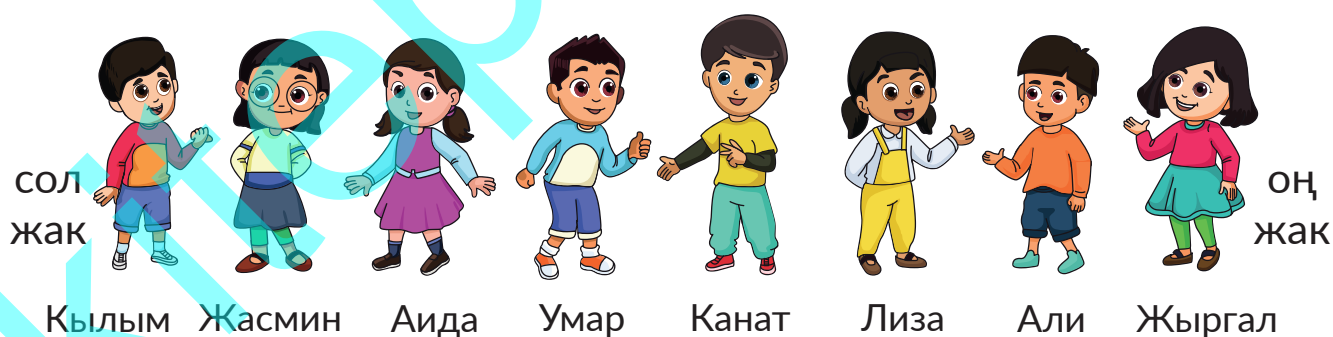
Камил

Айдаи

Роза

- а) _____ Камилдин алдында турат.
б) _____ Атай менен Айдайдын ортосунда турат.
в) _____ Айдайдын артында турат.
Ал катардан _____ турат.

2. Балдарды кара.

- а) Оң жактан 3-ким турат? _____
б) Канат оң жактан канчанчы орунда турат? _____
в) Сол жактан 7-ким турат? _____

3. Сегиз окуучу дүкөндөн таттуу алуу үчүн кезекте турган.

Илимдин алдында эки окуучу турат.

Илим менен Астранын ортосунда үч окуучу бар.

Астранын артында бир окуучу турат.

Илим менен Астра кезекте канчанчы орунда турушат?

Кантип билдиң?

Эгерде балдардын иреттик ордун туура таппасаң, кайра аракеттен!

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- 1-ден 10-га чейинки иреттик орунду аныктай алам.

Иш дептери
2А тапшырмалары

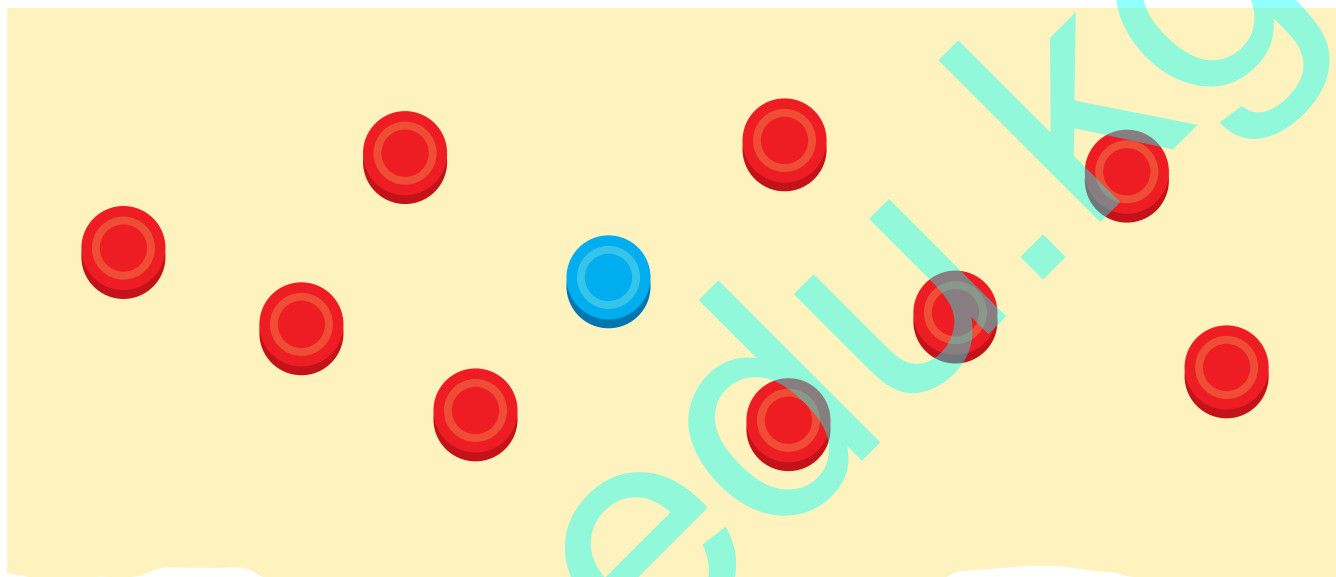
Математика

ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- санак фишкалар

1-кадам: Сенде 9 кызыл жана 1 көк фишкалар топтому бар. Аларды каалаган тартипте катар жайгаштыр. Сен жайгаштырган фишкаларды парталашың көрбөшү керек.

2-кадам: Көк фишканын иреттик ордун кезектешип тапкыла. Сенин табууга кезегиң келсе, парталашыңа суроолорду бер. Төмөндө сунушталган суроолорду карагыла.

Бериле турган суроолор:

- Көк фишка оң жактан үчүнчү иреттик орунда жайгашканбы?
- Көк фишканын сол жагында канча фишка бар?

Башка оюнчунун көк фишкаларынын иреттик ордун биринчи болуп туура тапкан оюнчу жеңет.

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

1-ден 10-га чейинки иреттик орундарды сүрөттөй аласың.

Иреттик орундарды сөздөр менен сүрөттөсөң да болот.

Мирлан Рахат менен Акматтын **ортосунда**.

Индира Акматтын **алдында**.

Мирлан Акматтын **артында**.

Арсен **акыркы орунда**.

Иш дептери, 2-бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?

3- БӨЛҮМ

Сандык мыйзам ченемдүүлүктөрү

Кошумча
материалдар

Кел, мен дагы
артка санап көрөйүн.
Кайсы сандан
баштайын?

Көпүрөдө канча
тактай бар?
Кел, мен көпүрөдөн
өтүп баратып
санайын.
1, 2, 3, 4, 5...

Эгер Ынтымак
бир тактайды
аттап, 2ден алдыга
санаса эмне
болот?

Сен бул бөлүмдө:

- 1ден, 2ден, 10дон алдыга жана артка санайсың;
- жуп жана так сан эмне экенин түшүндүрө аласың.

A

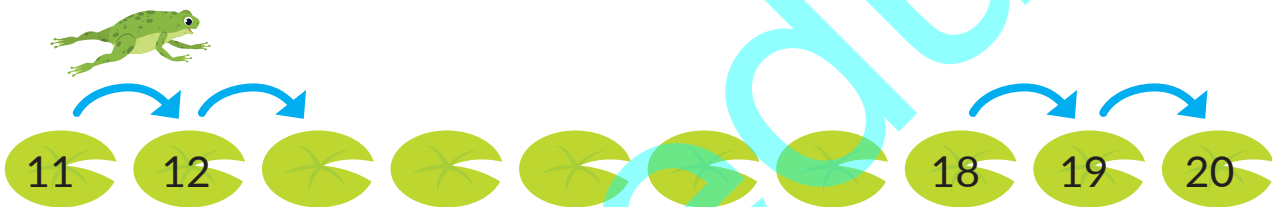
1ден, 2ден жана 10дон алдыга жана артка саноо

Сен окуп үйрөнөсүң:

- 1ден, 2ден жана 10дон алдыга санаганды;
- 1ден, 2ден жана 10дон артка санаганды.

Кел, эске салабыз

11ден 20га чейин сана.

Кайсы сандар калтырылган?
Аларды толукта.

Классташың
сүйлөп жатканда
аны ук.

Ойлонуп көрчү

Бака 13-жалбырактан баштап 2ден секирет. Бака кайсы сандагы жалбырактарга секирет?

Секириктерди белгилеп, парталашыңа көрсөт.

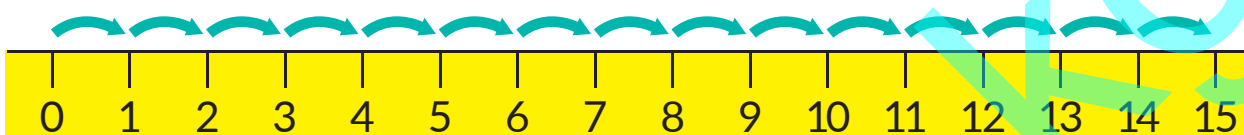
Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Бул – сан түз сызыгы.

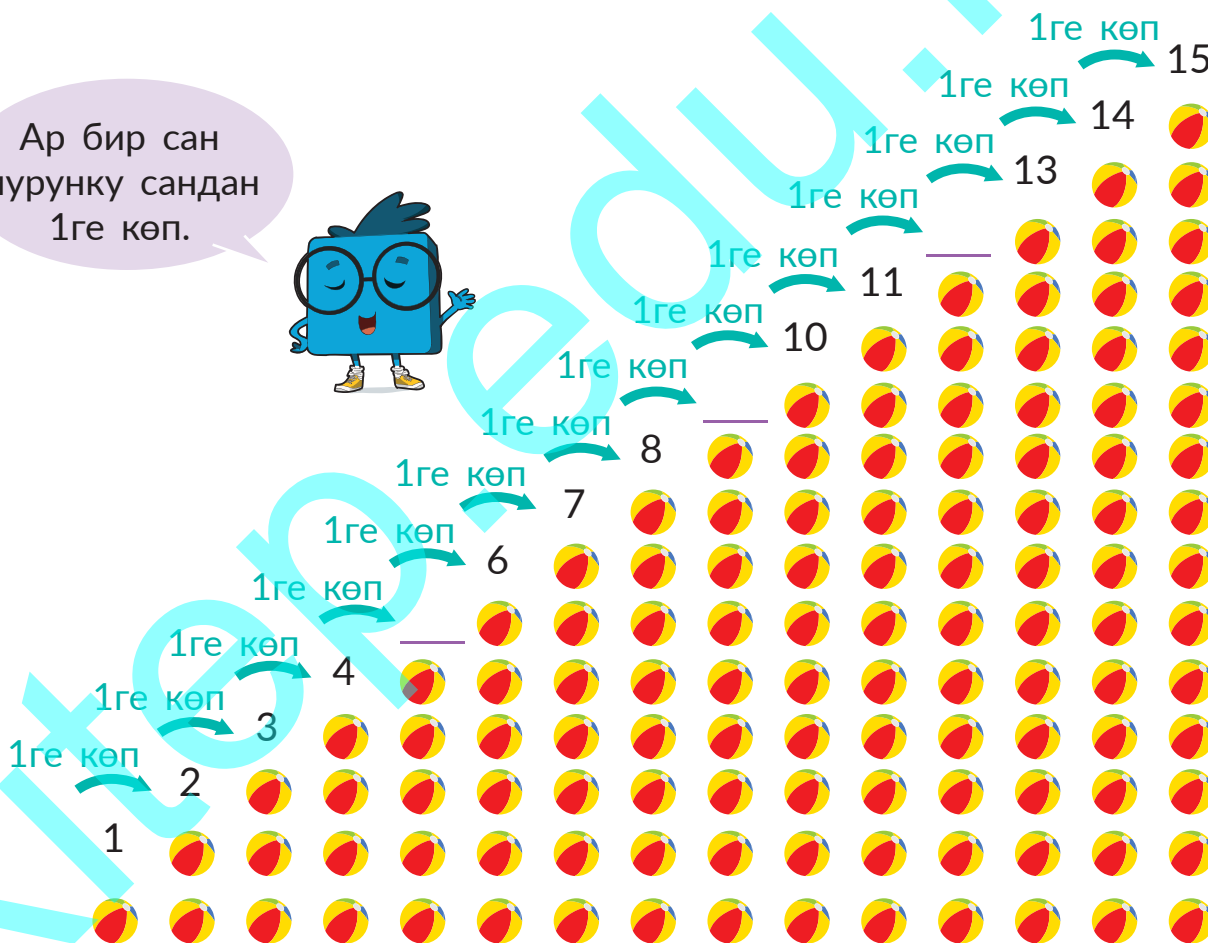
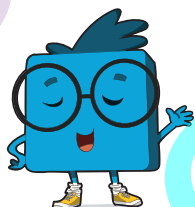
Ал сандардын иреттик ордун көрсөтөт.

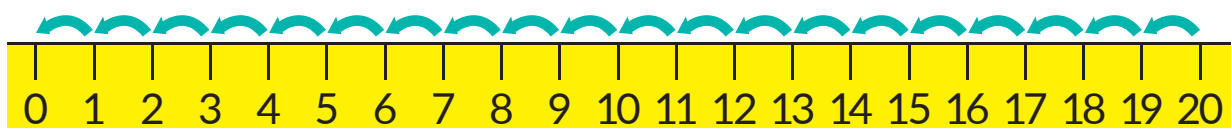
Кел, анын жардамы менен 1ден алдыга санайлы.

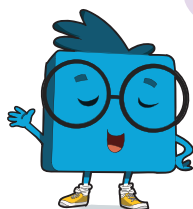
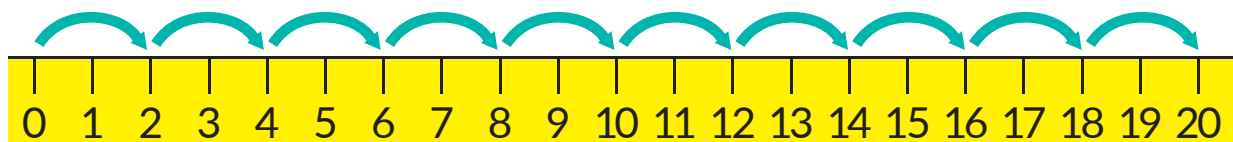
Ар бир сан мурунку сандан 1ге көп.

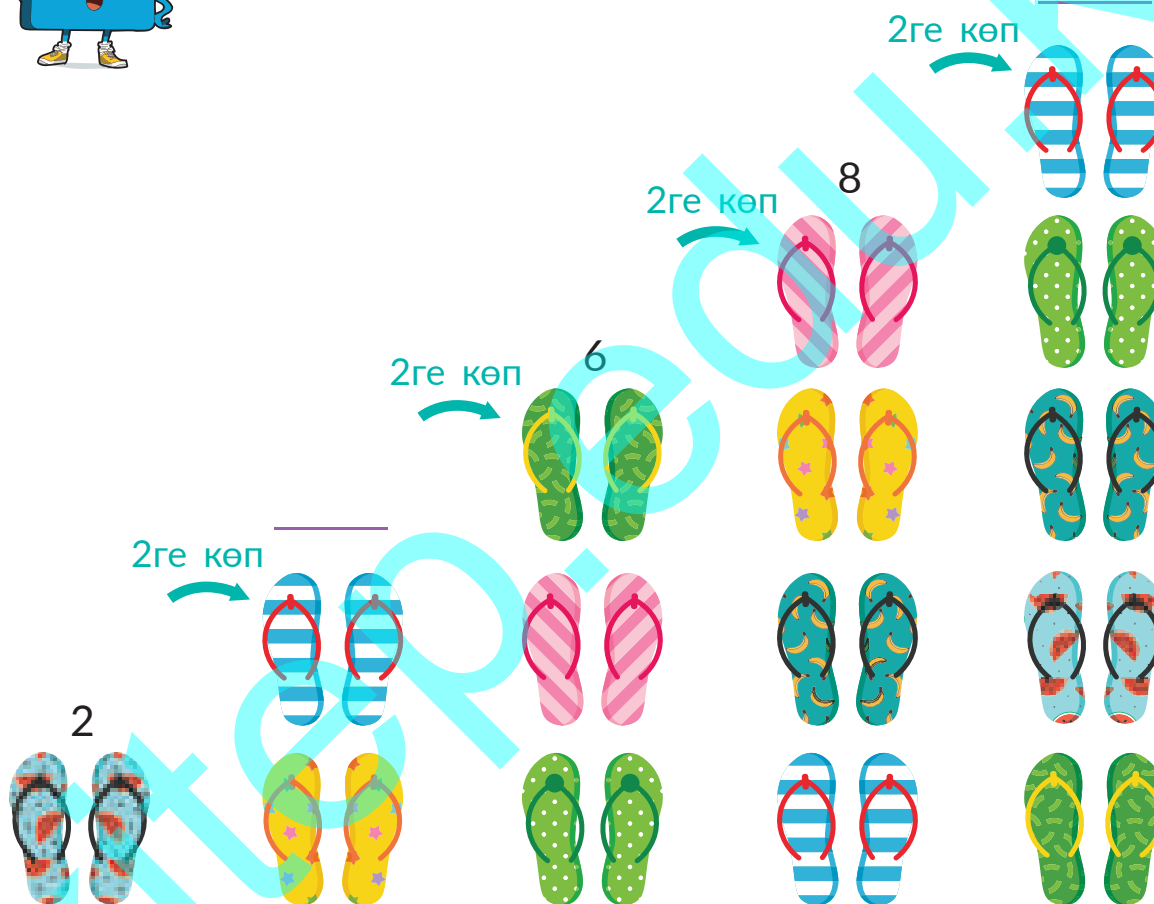
Кел, 20дан баштап 1ден артка санайлы.

б) Эми 2ден алдыга санайлы.

Ар бир объекттин саны мурунку сандан _____ көп.

1ден баштап 2ден алдыга санап көр. Кайсы сандарды аласың?

в) Кел, эми алдыга 10дон санайлы.

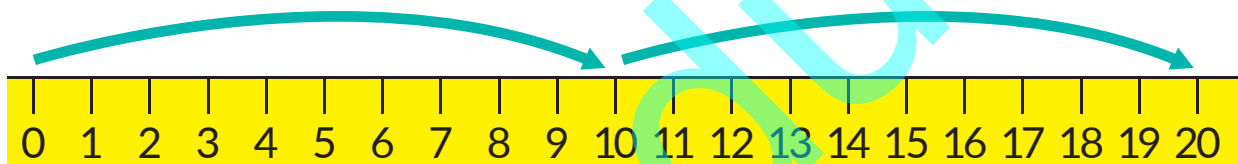

10 отургуч

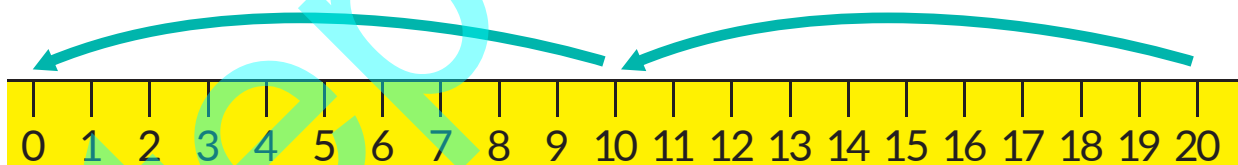

20 отургуч

Биз 10, 20 деп санап,
отургучтардын санын
табабыз.

Ар бир сан мурункудан _____ чоң.
Кел, 10дон артка санайлы.

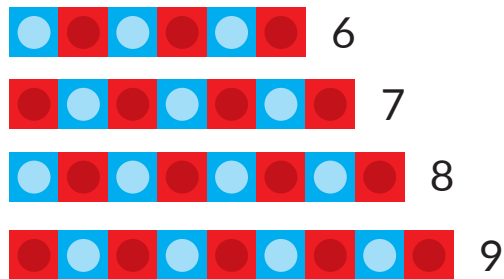
Ар бир сан мурункудан _____ кичине.

Кайсы сан 10дон
10го кичине?

Кел, машыгабыз

1. Али алдыга саноо үчүн кубиктерди колдонду.

Ар бир катар мурдагысынан канча кубикке көбүрөөк?

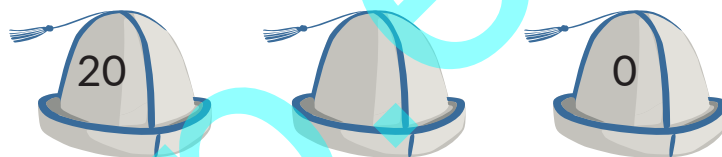
_____

2. Бош жерлерди толтур.

а) 2ден алдыга сана.

б) 10дон артка сана.

3. Белек 18ден баштап 1ден артка санады.
Ал сандарды маркер менен банкаларга жазды.

Белек туура жаздыбы?

Сен аны кантип түшүнгөнүңдү айтып бер же көрсөт.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен 1ден, 2ден жана 10дон алдыга санай алам.
- Мен 1ден, 2ден жана 10дон артка санай алам.

Иш дептери
3А тапшырмалары

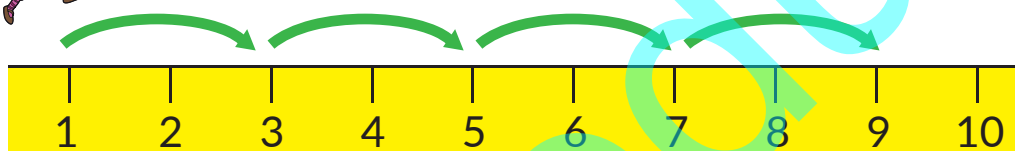
Б

Так жана жуп сандарды аныктоо

Сен окуп үйрөнөсүң:

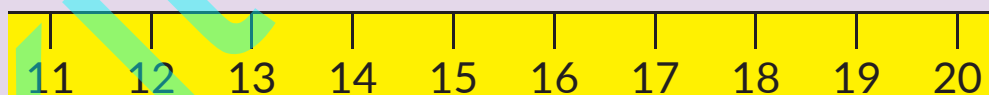
- так жана жуп сандарды аныктоону.

Кел, эске салабыз

Сезим 1ден баштап 2ден секирик жасап жатат.
Ал кайсы сандарга туш болот?

Ойлонуп көрчү

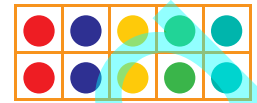
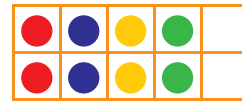
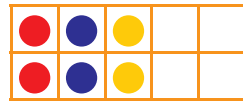
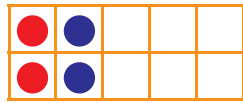
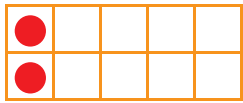
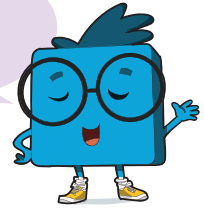
Сезим 11ден баштап 2ден секирик жасап жатат.
Ал кайсы сандарга туш болот?
«Кел, эске салабыз» жана «Ойлонуп көрчү» бөлүгүндөгү
Сезим туш болгон сандардын окшоштугу эмнеде?

Кел, окуп үйрөнөбүз

Төмөндөгү 1–10 торчосун кара.

Сүрөттө көрсөтүлгөн фишкалардын санын жаз.

Нөл —
жуп сан.

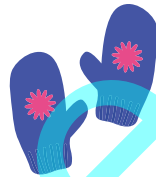
2

_____

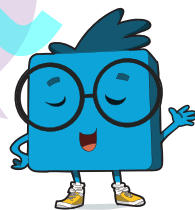
_____

_____

_____

2ден турган
топтор —
жуптар.

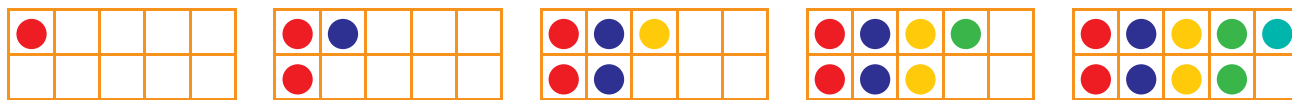

Жогорудагы объекттер жуп менен жайгашкан.

Алардын саны **жуп сандар** деп аталат.

Эми бул 1–10 торчосун кара.

Сүрөттө көрсөтүлгөн фишкалардын санын жаз.

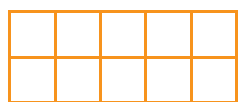

1

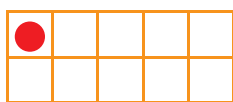

Жогорудагы объекттер жуп жана бирден ашыгы менен жайгашкан. Алардын саны так сандар деп аталат.

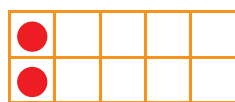
Төмөнкү 1–10 торчосун кара.

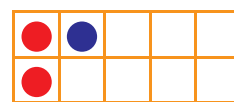
0

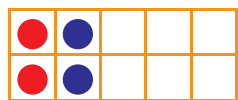
1

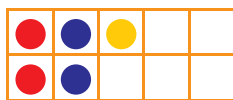
2

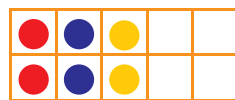
3

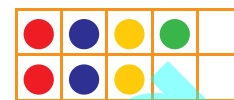
4

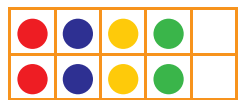
5

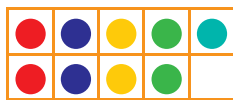
6

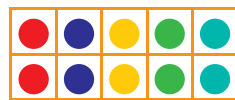
7

8

9

10

Жуп сандан баштап алдыга 1ден сана. Ар бир экинчи сан жуп сан болот.

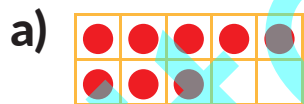
Так сандан баштап алдыга 1ден сана. Ар бир кийинки сан жуп болобу же такпы?

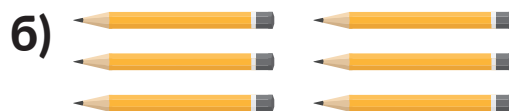
Кел, машыгабыз

1. Сүйлөмдү толукта.

Так жана жуп сөздөрүн колдон.

___ — бул ___ сан.

___ — бул ___ сан.

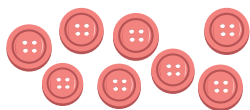

___ — бул ___ сан.

___ — бул ___ сан.

2. Ар бир көптүктөгү топчулардын санын табуу үчүн 2ден алдыга сана.

А көптүгү

Б көптүгү

Кайсы көптүк топчулардын так санын көрсөтүп турат?
Эмнени байкадың?

3. Сезимге жакшы көргөн ширесин табууга жардам бер. Жоопту табуу үчүн так сандардын жолу менен жүр. Сезимдин жакшы көргөн ширесин ата.

Башталышы

1	3	9	10	14	16	10	19	→
4	8	7	12	8	11	12	15	→
17	14	13	5	19	12	13	9	→
6	2	14	10	17	15	11	20	→

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен так жана жуп сандарды аныктай алам.

Иш дептери
3Б тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- баштык
- 20 фишка

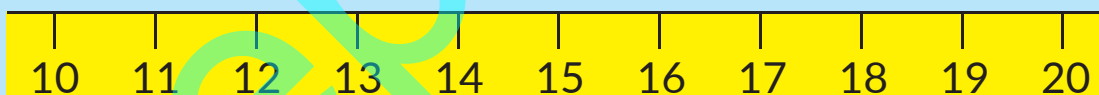
1-кадам: Баштыкка бир нече фишкаларды сал. Фишкалардын саны 10 менен 20нын арасында болушу керек.

2-кадам: Баштыктагы фишкалардын санын табуу үчүн классташың сага суроолорду берсин.

Эгер санды туура тапсаң, 1 упай аласың.

Сунушталган суроолор:

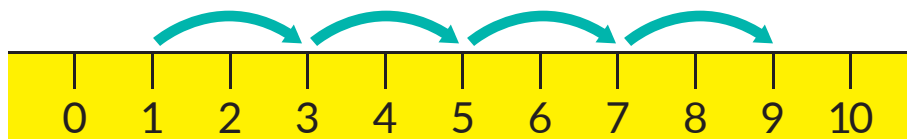
- Өз саныңдан баштап 2ден алдыга сана. Жооп кандай болду?
- Өз саныңдан баштап 1ден артка сана. Жооп кандай болду?
- Бул сан такпы же жуппу?

3-кадам: Кезектешип ойногула.

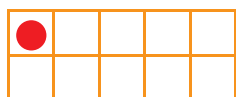
1- жана 2-кадамды бир нече жолу кайталагыла.

Кимде көп упай болсо, ошол жеңет.

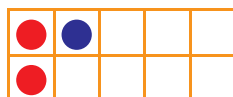
Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

1ден баштап 2ден алдыга санайсың.
Сен атаган сандар – так сандар.

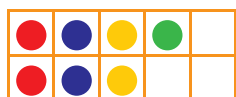
1

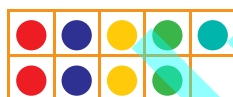
3

5

7

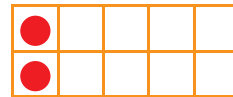
9

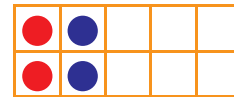
0дөн баштап алдыга 2ден санайсың.
Сен атаган сандар – жуп сандар.

0

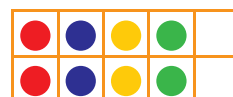
2

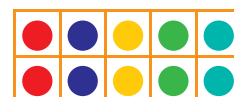
4

6

8

10

10дөн баштап артка 2ден санасаң, анда да жуп сандарды аласың.

Иш дептери, 3-бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?
Математика изилдөөчүсү бол

4-

БӨЛҮМ

20га чейинки сандар жөнүндө кененирээк

Кошумча
материалдар

Бул жерде
19 оюнчук
аюу бар.

Бул оюнчук
аюулардын
санын кандай
курамдарга
ажыратсак
болот?

Оюнчук
аюулардын санын
курамдарга
ажыратуу үчүн
дагы кандай
жолдор бар?

Сен бул бөлүмдө:

- сандарды ондуктарга жана бирдиктерге ажыратасың жана топтойсун;
- сандарды кайра топтоштурасың;
- 20 ичиндеги сандарды салыштырасың жана иреттейсиң.

A

20га чейинки сандарды ажыратуу жана топтоштуруу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- сандарды ондуктарга жана бирдиктерге ажыратканды жана топтоштурганды;
- сандарды кайра топтоштурганды.

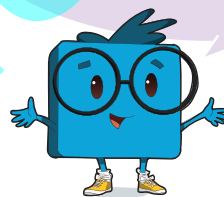
Кел, эске салабыз

Белектин үйүндө оюнчук машиналары бар.

Анын оюнчук машиналары канча экен?

Адегенде 10го чейин сана. Андан кийин 10дон ары сана.

Чыгармачыл бол!
Кызыктуу идеяларды ойлоп тап!

Ойлонуп көрчү

Белек оюнчук машиналарын кутучаларга бөлүп салгысы келет.
Аны жасоонун канча түрдүү жолу бар?

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) 10дон 20га чейинки сандар ондуктан жана бир нече бирдиктерден турат.

1 ондук

3 бирдик

1 ондукта
10 бирдик бар.

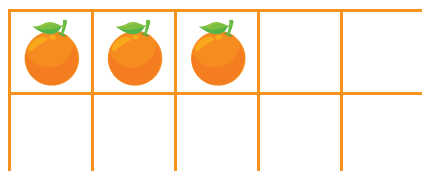
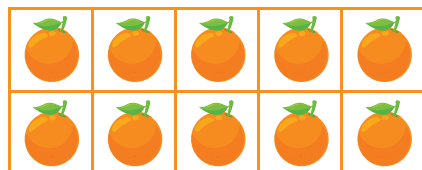

1 ондук жана 3 бирдик 13тү түзөт.

Демек, 13 _____ жана _____ турат.

Сен 10 менен 3тү бириктирсең, 13тү түзөсүң.

б)

13

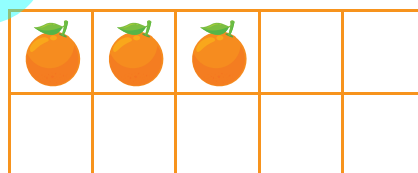
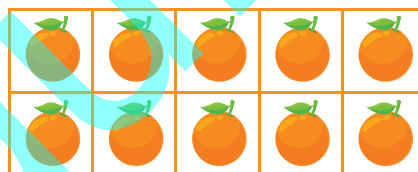
бүтүн

бөлүк

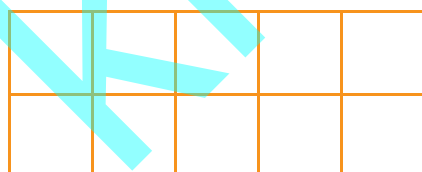
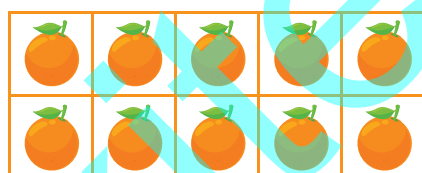
10

3

бөлүк

Сен 13тү ажыратсаң, _____ жана _____ санын аласың.

10

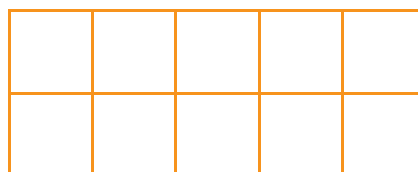
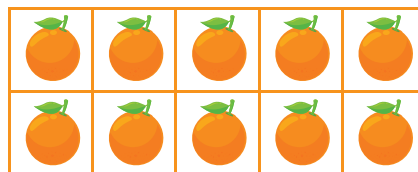
бүтүн

бөлүк

10

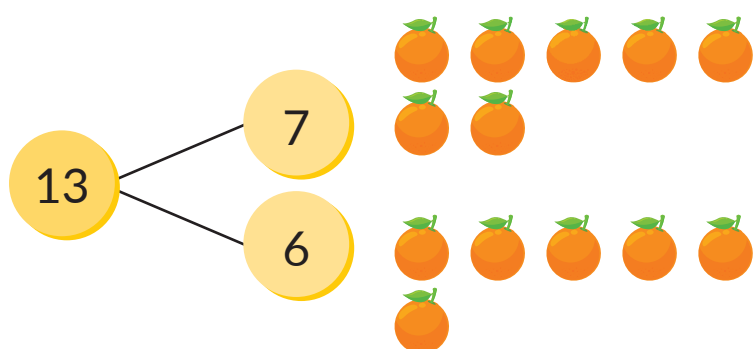
0

бөлүк

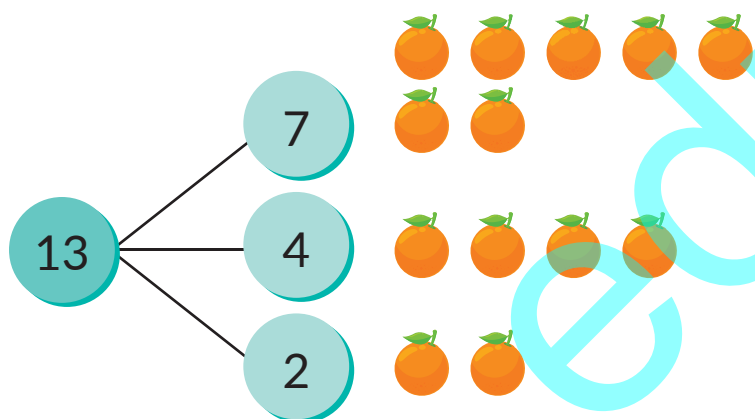

Сен 10ду ажыратсаң, _____ жана _____ санын аласың.

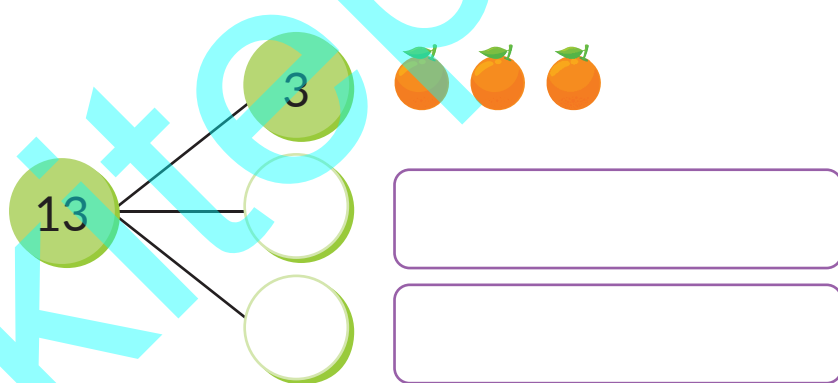
13тү ар түрдүү жолдор менен кайра топтоштурууга болот.

13тү дагы кандай жол менен кайра топтоштурууга болот?

Эгер бир бөлүгү нөл болсо, эмне болот?

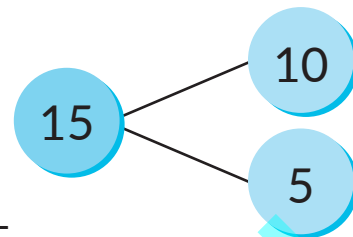
Фишкалардын жардамы менен 13 санын толукта.

Кел, машыгабыз

1. Боштуктарды толтур.

а) 10 жана _____ 15ти түзөт.

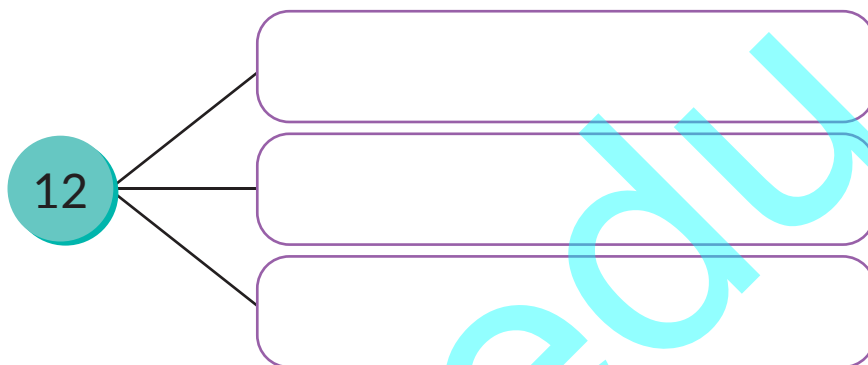
б) 19 санын _____ жана 9 түзөт.

 Кантип тапканыңды сүрөт менен көрсөт.

2. Акылайдын 12 фишкасы бар.

Акылай аларды кандай жолдор менен кайра топтоштура аларын фишкалар менен көрсөт.

 3. а) Эки сан 17ни түзөт.
Бир сан экинчисинен 1ге көп.
Алар кайсы сандар?

 б)

Мен 1ди жана 2ни алдым, бирок алар 17ни түзбөйт. Анан 2 менен 3тү коштум, бирок алар да 17ни түзбөйт. Андан кийин, 17ни алганга чейин ар бир санга 1ден коштум.

Ынтымак кантип өз чыгарылышын жакшыртса болот?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен сандарды ондуктарга жана бирдиктерге ажырата алам жана топтоштура алам.

Мен сандарды кайра топтоштура алам.

Иш дептери
4А тапшырмалары

Б

20га чейинки сандарды салыштыруу жана иреттөө

Сен окуп үйрөнөсүң:

- 20 ичиндеги сандарды салыштырууну жана иреттөөнү.

Кел, эске салабыз

Белек дарыядан өткүсү келет.

Белекке дарыядан өтүүгө жардам берүү үчүн 1ден баштап 20га чейин 1ден алдыга сана.

Ойлонуп көрчү

Сандарды иретте: 11, 3, 6.

Сандарды кандай тартипте жайгаштырасың?

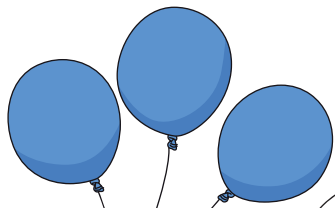
Жогорудагы сүрөттү колдонуп, парталашыңа айтып бер.

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Кимде азыраак?

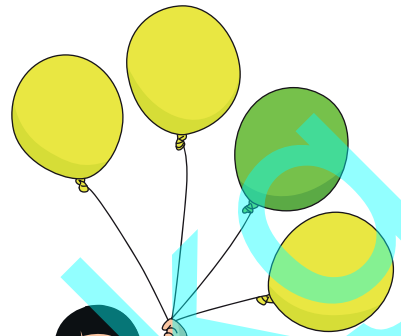
Кимде көбүрөөк?

Менде 3 шар бар.

Ынтымак

Менде 4 шар бар.

Акылай

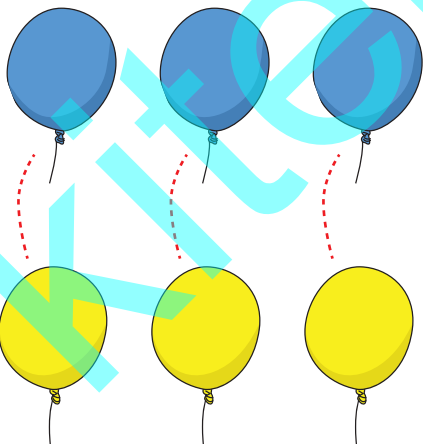
4кө караганда 3 аз.

_____ караганда 4 көп.

Ынтымактын шары Акылайдыкына караганда аз.

Акылайдын шары Ынтымактыкына караганда көп.

Туташтыр жана салыштыр.

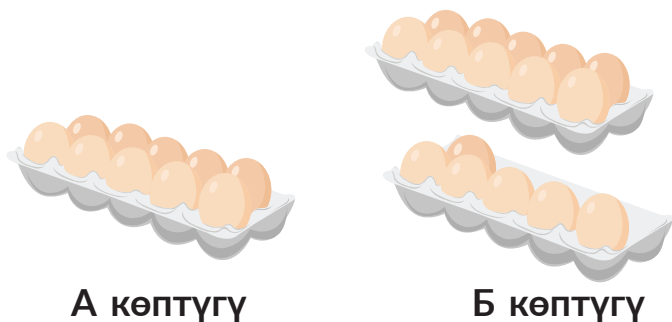

Бул жерде канча көк шар бар? Канча сары шар бар?

Көк шарлардын саны _____ шарлардын саны канча болсо ошончо.

6) 10 менен 16ны салыштыр.

Кайсы көптүктө көбүрөөк жумуртка бар?

А көптүгүндө 10 жумуртка бар.

Б көптүгүндө 16 жумуртка бар.

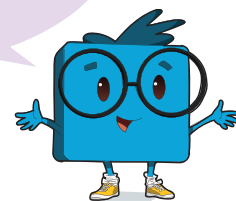
А көптүгүндө Б көптүгүнө караганда 6га аз жумуртка бар.

_____ көптүгүндө _____ көптүгүнө караганда 6га көп жумуртка бар.

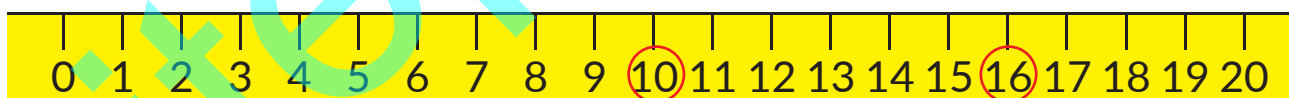
_____ саны 16га караганда аз.

16 саны 10го караганда _____ .

Сен мындай айтсаң да болот:
16дан 10 аз.
10дон 16 көп.

Сен 10 жана 16нын иреттик орундарын сан түз сызыгынан көрсөтө аласың.

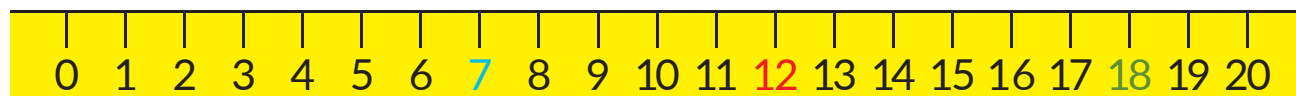
10 саны 9 менен 11дин арасында.

16 _____ менен 17нин арасында.

10 жана 16нын сан түз сызыгындагы иреттик орундарын кара. Эмнени көрүп жатасың?

в) 7, 18 жана 12 сандарын өсүү тартибинде иретте.

_____ — эң кичине сан.

7 саны 18 жана 12ден кичине.

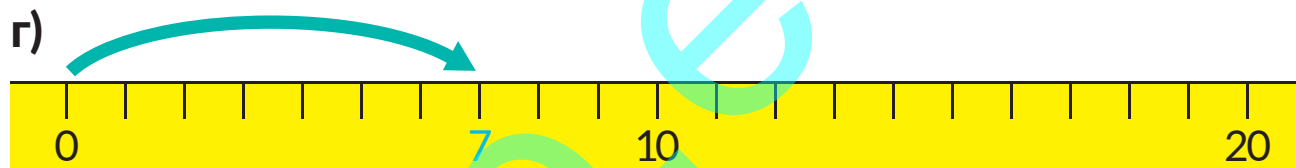
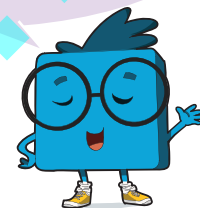
18 менен 12ни салыштыр.

_____ саны 12ден чоң.

18 — эң чоң сан.

7   12   18
эң кичине   эң чоң

Сол жактагы сан
оң жактагы сандан
кичине.

7 саны 0 менен 10дун арасында.

15 саны 10 менен _____ санынын арасында.

15 саны кайсы орунда
болушу керек? 15ти сан түз
сызыгынан жебе сызыктын
жардамы менен көрсөт.

Кел, машыгабыз

1. Сана жана салыштыр.
Бош орундарды толтур.

А көптүгү		_____
Б көптүгү		_____

_____ саны _____ караганда кичине.

_____ саны _____ караганда чоң.

Б көптүгүндө А көптүгүнө караганда _____ топ бар.

А көптүгүндө Б көптүгүнө караганда _____ топ бар.

2.

А көптүгү	Б көптүгү
	

Менимче,
Б көптүгүндө
көбүрөөк калем
бар.

Бакыт

Бакыттын айтканына макулсуңбу?

Эмнеге андай ойлойсуң?

3. Сандарды эң чоңунан эң кичинесине карай иретте.

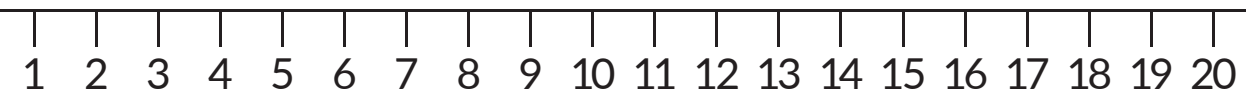

эң чоңу _____.

эң кичинеси _____.

4. Кайсы сүйлөмдөр чындык?

Чындык сүйлөмдүн жанына белги (✓) кой.

а) 15 саны 10 менен 20нын арасында. _____

б) 17 саны 7 менен 10дун арасында. _____

в) 16 саны 11 менен 19дун арасында. _____

г) 14 саны 11 менен 14түн арасында. _____

5. а) Динарада эки куту мончок бар.

Ар бир кутудагы мончоктор 10дон аз.

Бирөөсүндө экинчисине караганда 3 мончокко көп.

Ар бир кутудагы мончоктордун саны канча болушу мүмкүн?

б) Бул Белектин чечими.

Сен муну кантип жакшыртат элең?

Биринчи куту	Экинчи куту	3кө көп	Бардыгы
1	2	жок	
1	3	жок	
1	4	ооба	$1+4=5$
2	3	жок	
2	4	жок	
2	5	ооба	$2+5=7$

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен 20га чейинки сандарды салыштыра алам жана иреттей алам.

Иш дептери
4Б тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- эки топтом

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

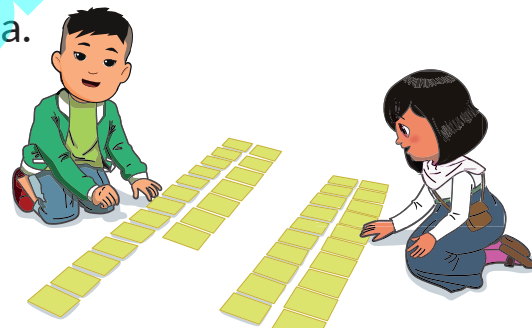
1-кадам: Карталардын сүрөтүн төмөн каратып тизгиле.

Карталарды аралаштыргыла.

2-кадам: Ар бириңер 20дан карта алгыла.

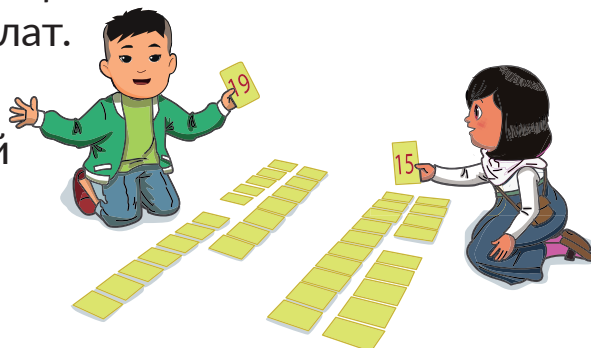
Карталарды эки катарга кайра топтогула.

3-кадам: Бирден картаны ачкыла.

Кимдин картасындагы сан чоң болсо, ал эки картаны тең алат.

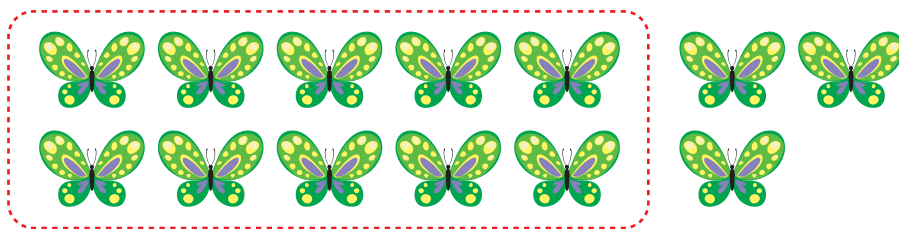
Эгерде экөөңөрдүн тең картаңардагы сандар бирдей болсо, карталарды кайрадан койгула.

4-кадам: Карталар калбай калганча **3-кадам** кайталанат.

Ким көбүрөөк карта топтосо, ошол утат.

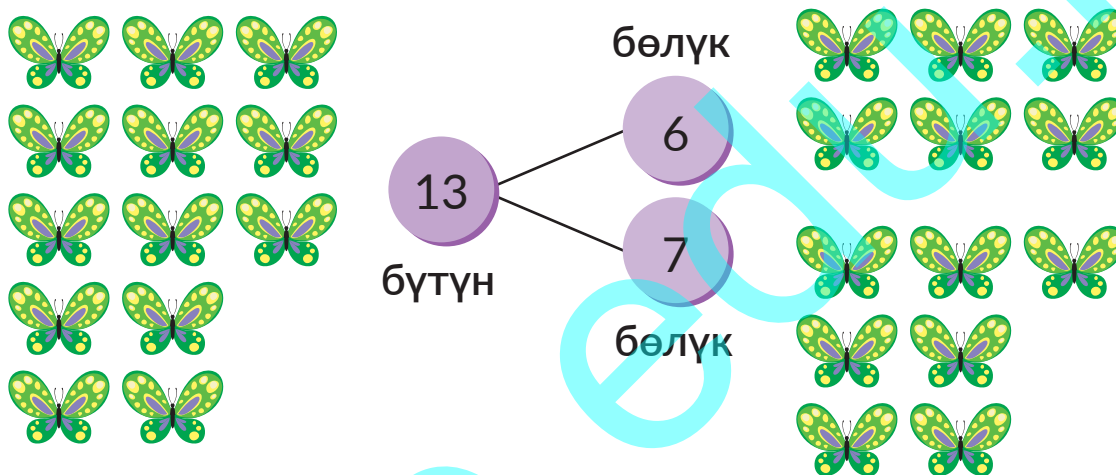
Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

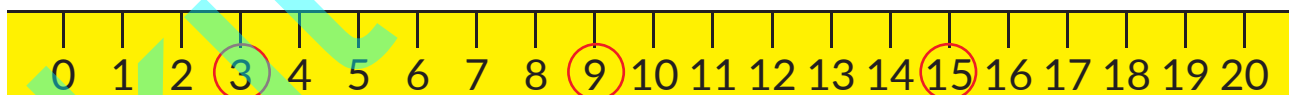
10 жана 3 13тү түзөт.

13 10го жана 3кө ажырайт.

Сен 13 санын ар кандай жолдор менен кайра топтоштура аласың.

15, 3 жана 9 сандарын салыштыруу жана иреттөө.

9 15тен кичине.

15 3төн чоң.

3 эң кичине сан.

15 эң чоң сан.

9 3 менен 15тин арасында.

3
эң кичинеси

9
15
эң чоңу

Иш дептери, 4-бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?

5-

БӨЛҮМ

2D жана 3D фигуралар

Кошумча
материалдар

Кандай
фигураларды
көрүп
турасың?

Мен үч
бурчтуктарды,
тик бурчтуктарды,
квадраттарды жана
тегеректерди көрүп
турам.

Айланаңдан
кандай
фигураларды
көрүп турасың?
Классташыңа
айтып бер.

Бул бөлүмдө сен:

- 2D фигураларды аныктайсың;
- 3D фигураларды аныктайсың;
- 2D жана 3D фигураларды салыштырасың;
- фигуралардын жайгашуусундагы мыйзам ченемдүүлүктөрдү аныктайсың.

A

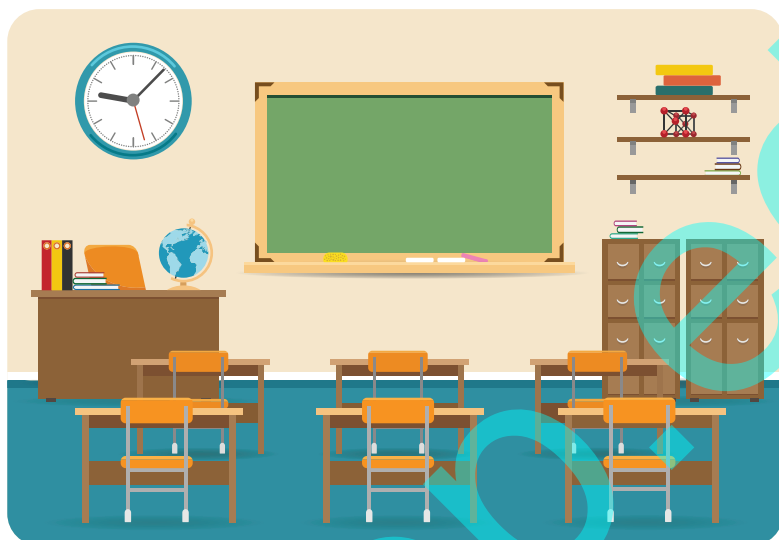
2D фигуралар

Сен окуп үйрөнөсүң:

- 2D фигураларды аныктоону;
- 2D фигураларды бөлүштүрүүнү.

Кел, эске салабыз

Айланаңды кара.

Класстын ичинен кандай фигураларды көрүп жатасың?

Классташыңдын оюн ук.

Ойлонуп көрчү!

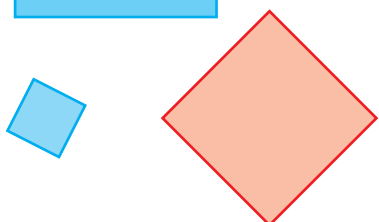

Классыңдагы тактаны кара. Анын формасы кандай? Анын канча жагы бар? Парталашың менен бөлүш.

Кел, окуп үйрөнөбүз

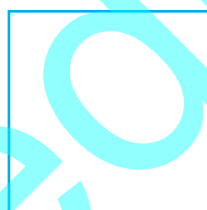
- а) Бул квадрат.
Ал 2D фигура.
Ал жалпак.

Булар да квадраттар.
Алар ар кандай түстө
жана өлчөмдө.

Квадраттын _____
бирдей жактары бар.
Ар бир жагы түз.

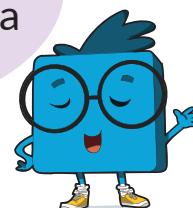
- б) Бул тик бурчтук.
Ал 2D фигура.
Ал жалпак.

Тик бурчтуктун
_____ түз жагы бар.

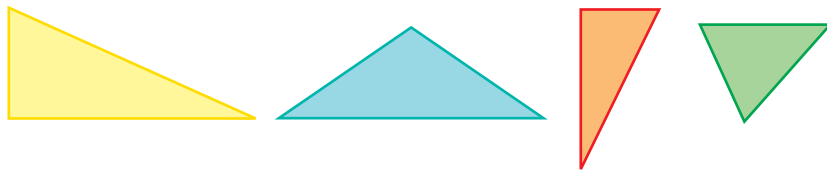

← жагы

Булар да тик
бурчтуктар. Алар ар
кандай түстө жана
өлчөмдө.

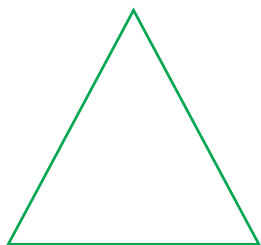
в) Бул үч бурчтук.
Ал 2D фигура.
Ал жалпак.

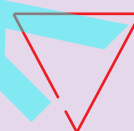
Булар да үч бурчтуктар.
Алар ар кандай түстө
жана өлчөмдө.

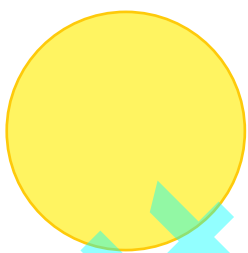
Үч бурчтуктун
_____ түз жагы бар.

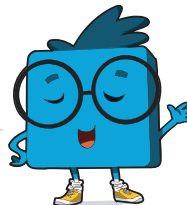
Бул үч бурчтукпу?
Эмнеге мындай
деп ойлойсуң?

г) Бул тегерек.
Ал 2D фигура.
Ал жалпак.

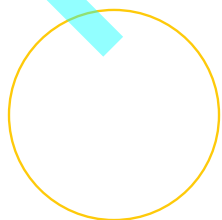

Булар да
тегеректер.
Алар ар кандай
түстө жана
өлчөмдө.

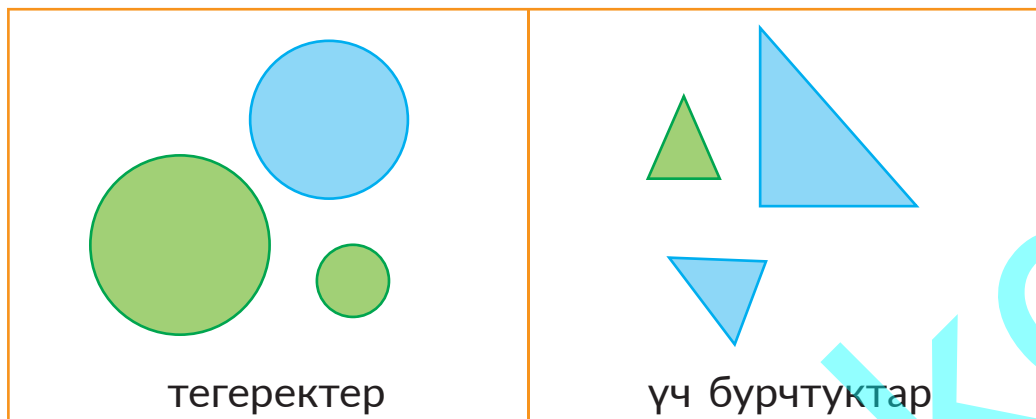
Тегеректин формасы — тегерек.
Анын түз жактары _____.
Анын бир гана **ийри** жагы бар.

Булар тегеректерби?
Парталашың менен
талкуула.

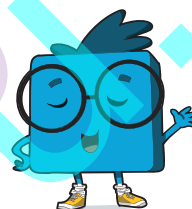

д) Сен фигураларды ар түрдүү жолдор менен бөлүштүрө аласың.

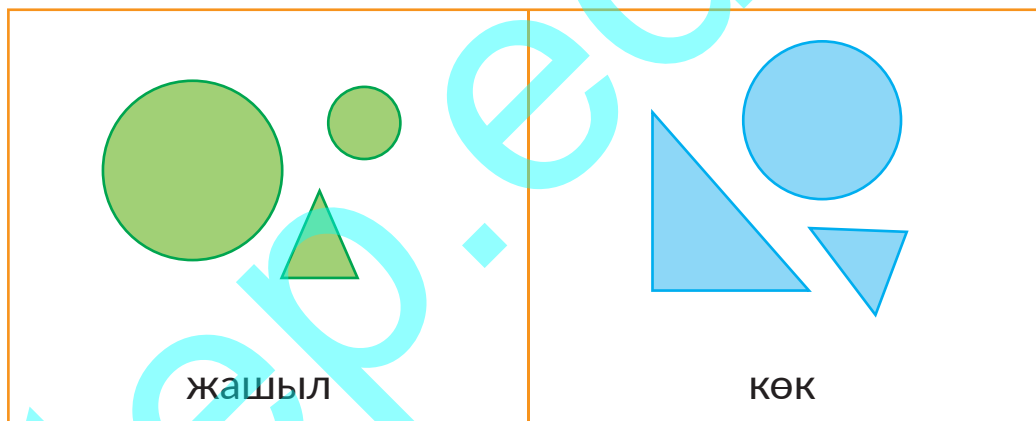
1.

Бул фигуралар формасы боюнча бөлүштүрүлгөн.

2.

Бул фигуралар _____ боюнча бөлүштүрүлгөн.

Сен бул фигураларды дагы башка кандай жолдор менен бөлүштүрө аласың?

Кел, машыгабыз

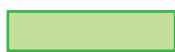
1. Кайсы фигура ашыкча?

Аны көрсөт.

а)

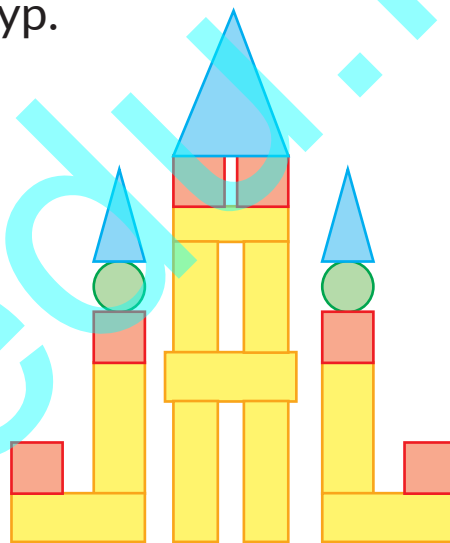

б)

2. Сана жана боштуктарды толтур.

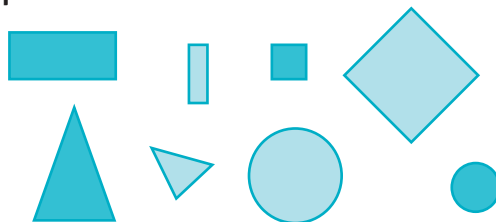
- _____ квадрат
- _____ тик бурчтук
- _____ үч бурчтук
- _____ тегерек

3. Бул фигураларды топторго бөлүштүр.

Сен аларды кантип бөлүштүрөсүң?

Бул фигураларды дагы башка кандай жолдор менен бөлүштүрө аласың?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен 2D фигураларды аныктай алам.
- Мен 2D фигураларды бөлүштүрө алам.

Иш дептери
5А тапшырмалары

Б

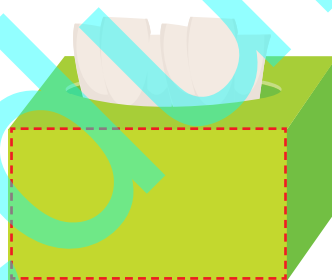
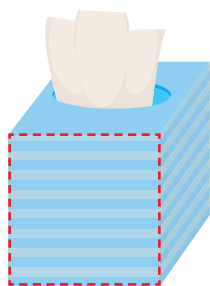
3D фигуралар

Сен окуп үйрөнөсүң:

- 3D фигураларды аныктоону;
- 3D фигураларды бөлүштүрүүнү.

Кел, эске салабыз

Кагаз сүлгү салынган кутулардагы 2D фигураларды кара.

Кандай 2D фигураларды көрүп турасың?

Классташыңдын
ойлорун ук.

Ойлонуп көрчү

Жогорудагы кагаз сүлгү салынган кутуларды кара.

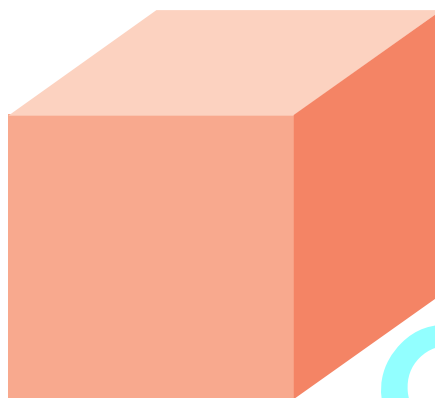
Эки фигуранын окшоштуктары жана айырмачылыктары кандай?

Кагаз сүлгү кутуларын колдонуп, жоопту кантип алганыңды көрсөтүп бер.

Кел, окуп үйрөнөбүз

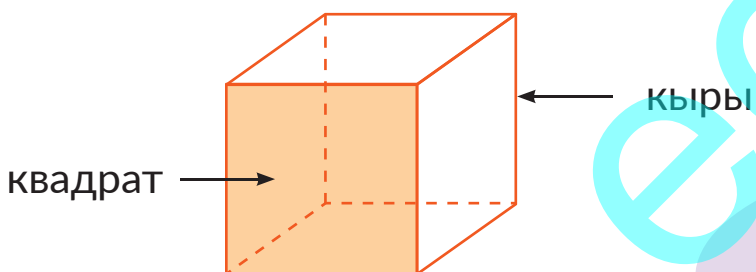
а) Бул куб.

Куб – 6 жалпак бети бар 3D фигура.

Ар бир бети – _____.

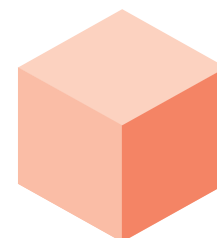
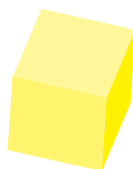
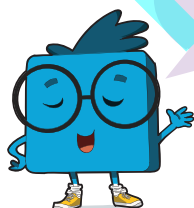
Кубдун 12 түз кыры бар.

Бул кубдун кырлары кайсы жерлерде жайгашкан? Парталашыңа көрсөтүп бер.

Булар да кубдар.

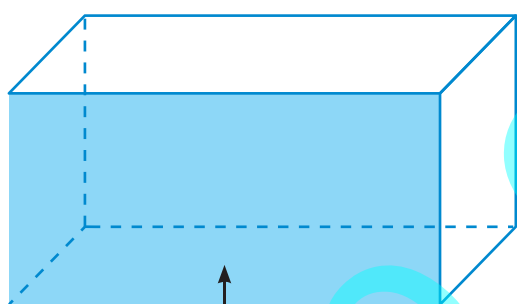
б) Бул 3D фигура — тик бурчтуу кубоид (тик бурчтуу параллелепипед).

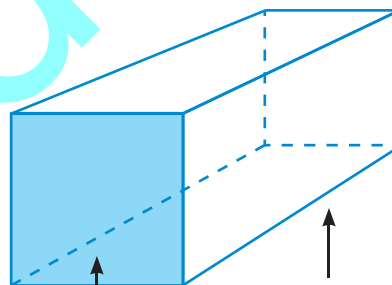
Кубоиддин 6 жалпак бети бар.

Ар бир бети — _____ же _____.

Кубоиддин 12 түз кыры бар.

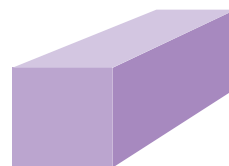
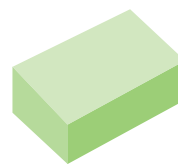
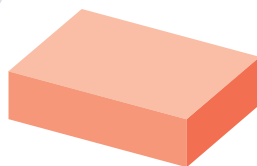
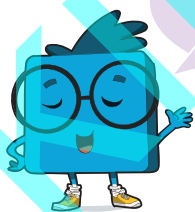
тик бурчтук

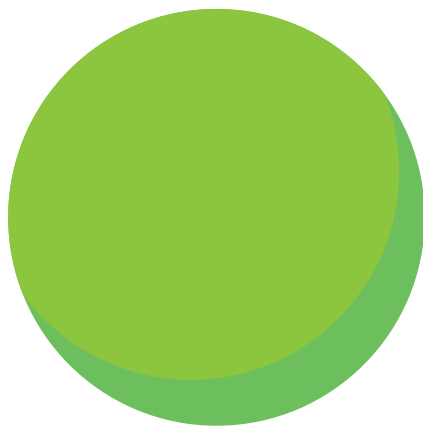
квадрат

кыры

Булар да
кубоиддер

в) Бул 3D фигура – сфера.

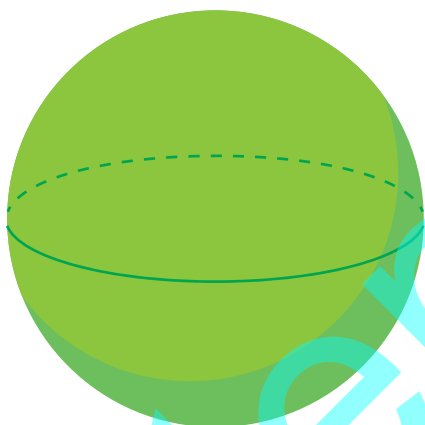

Сфера – бул тоголок фигура.

Анын жалпак _____ жок.

Анын бети ийри.

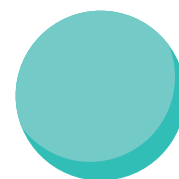
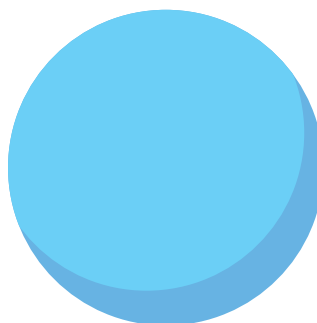
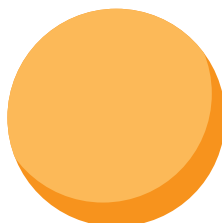
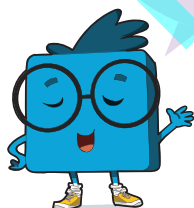
Анын түз кыры _____.

Класстын ичин кара.
Кайсы объекттер сфера
формасында?

Булар да
сфералар.

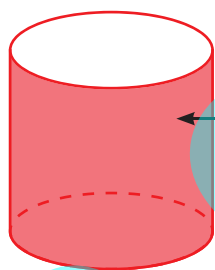
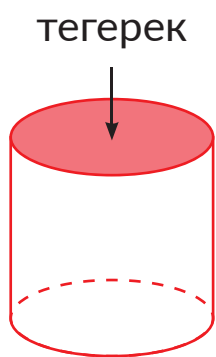

г) Бул _____ фигура – цилиндр.

Цилиндрдин 2 жалпак, 1 ийри бети бар.

Ар бир жалпак бети – _____.

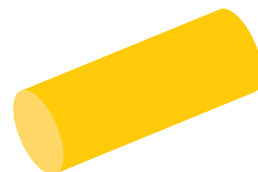
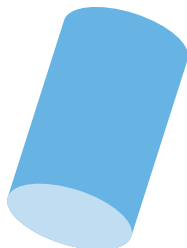

ийри бети

Сфера менен цилиндрдин окшоштугу жана айырмасы кандай?

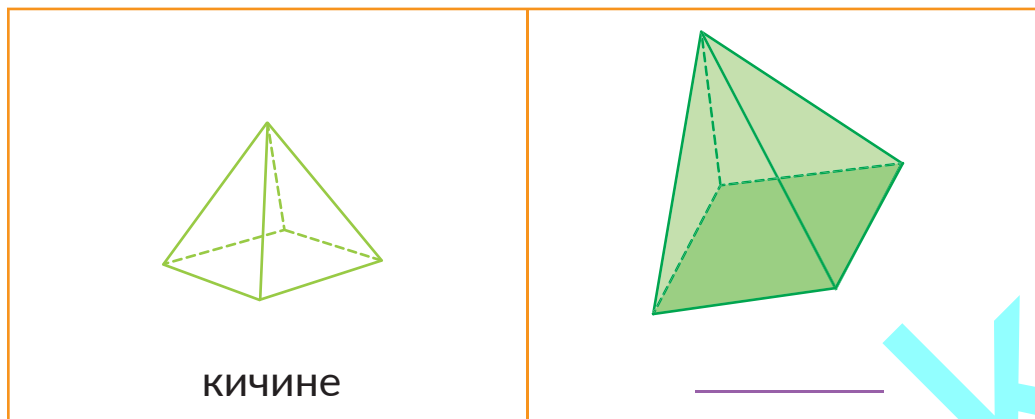

Булар дагы
цилиндрлер.

д) Сен фигураларды ар кандай жолдор менен бөлүштүрө аласың.

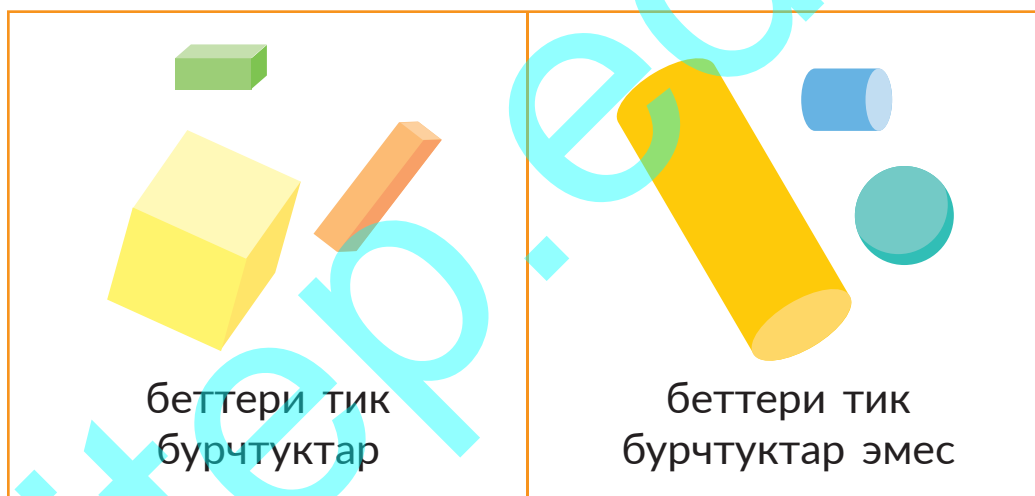
1.

Бул фигуралар өлчөмү боюнча бөлүштүрүлгөн.

2.

Бул фигуралар беттеринин түрү боюнча бөлүштүрүлгөн.

Фигураларды дагы кандай башка жолдор менен бөлүштүрө аласың?

Кел, машыгабыз

1. Бул кандай 3D фигуралар?

калай банка

сүт кутусу

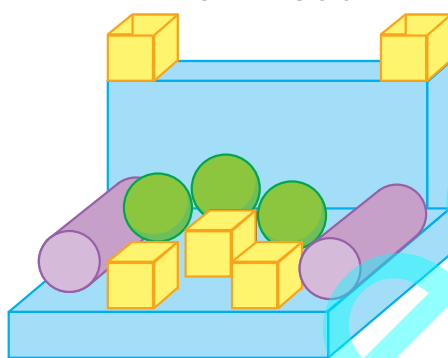

белек кутусу

шарик

2. Сана жана боштуктарды толтур.

_____ куб

_____ кубоид

_____ сфера

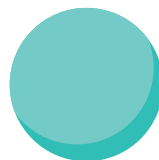
_____ цилиндр

3. Тимур фигураларды төмөнкүдөй бөлүштүрдү:

1-топ

2-топ

а) Тимур фигураларды кантип бөлүштүрдү?

б) Фигураларды бөлүштүрүүнүн дагы башка кандай жолдору бар?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен 3D фигураларды аныктай алам.

Мен 3D фигураларды бөлүштүрө алам.

Иш дептери
5Б тапшырмалары

В

2D жана 3D фигураларды салыштыруу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- 2D жана 3D фигураларды салыштырууну.

Кел, эске салабыз

Бул ашкананы көңүл коюп кара.

Кандай фигураларды байкадың?

Ойлонуп көрчү

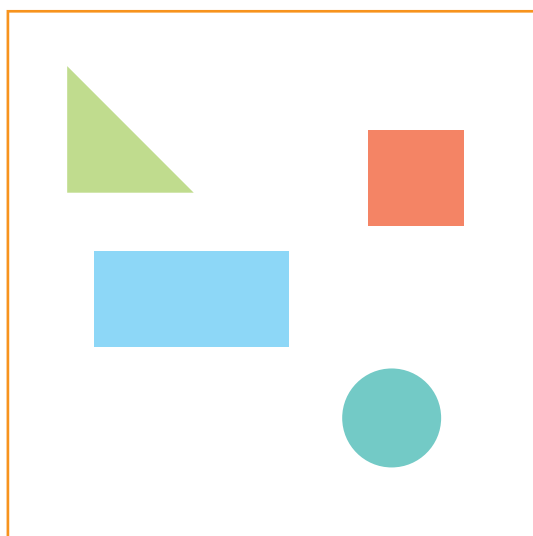

Столдогу кагаз сүлгү салынган кутуну кара.
Бул кутудан кандай 2D фигураларды көрдүң? 2D фигура менен кутунун айырмасы эмнеде?

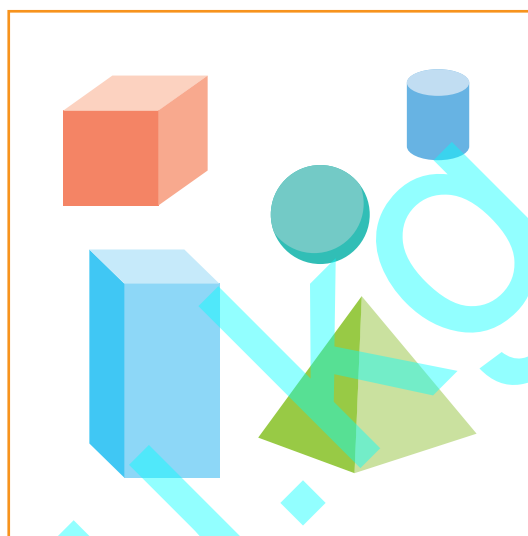

Кел, окуп үйрөнөбүз

Бул эки топтогу фигураларды кара.

А тобу

Б тобу

Фигуралар кандай бөлүштүрүлгөн?

А тобунда _____ фигуралар бар.

Б тобунда _____ фигуралар бар.

А тобу менен
Б тобунун кандай
айырмасы бар?

А тобундагы фигуралар **жалпак**, ал эми Б тобундагы фигуралар жалпак эмес.

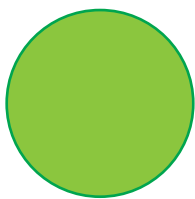
А тобундагы _____ фигуралар Б тобундагы _____ фигуралардын беттери болуп эсептелет.

Кел, машыгабыз

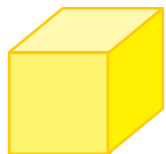
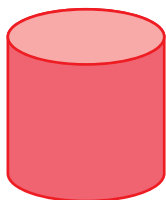
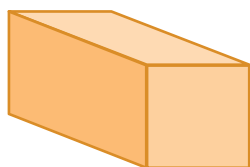

1. 2D фигураларды көрсөт.

Кантип билгениңди айтып бер.

2. 3D фигураларды беттери менен туташтыр.

3. Ынтымактын айтымында, анын баштыгында эки фигура бар.

Бир фигуранын 4 түз жагы бар.

Экинчи фигуранын 6 жалпак бети бар.

Ынтымактын баштыгында кайсы фигуралар болушу мүмкүн?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен 2D жана 3D фигураларды салыштыра алам.

Иш дептери
5В тапшырмалары

Г

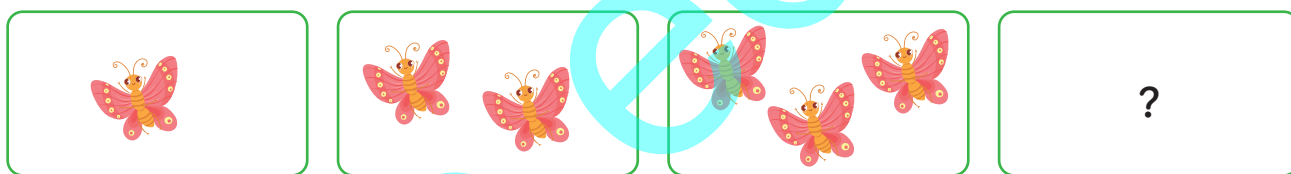
Фигуралардын жайгашуусундагы мыйзам ченемдүүлүктөр

Сен окуп үйрөнөсүң:

- фигуралардын жайгашуусундагы мыйзам ченемдүүлүктөрдү аныктоону;
- фигуралардан мыйзам ченемдүүлүктөрдү түзүүнү.

Кел, эске салабыз

Көпөлөктөрдү кара.

А

Б

В

Г

А, Б жана В торчолорунда канча көпөлөк бар?

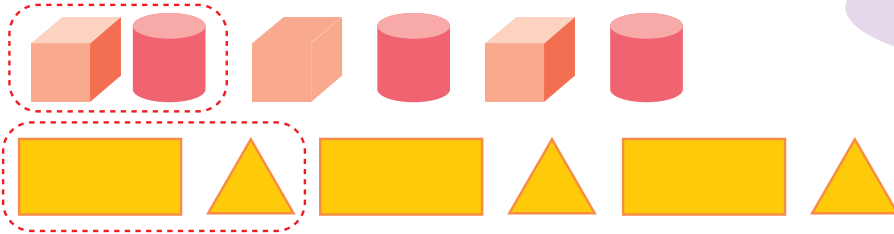
Ойлонуп көрчү

Ар бир торчодогу көпөлөктөрдүн саны кандай айырмаланат?
Сенин оюңча, Г торчосунда канча көпөлөк болот?

Кел, окуп үйрөнөбүз

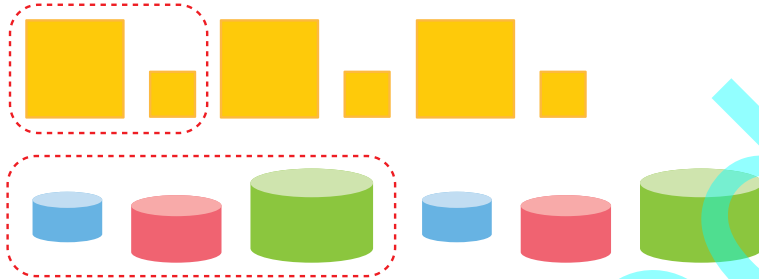
а) Мыйзам ченемдүүлүктөрдү түрдүү фигуралардан түзүүгө болот.

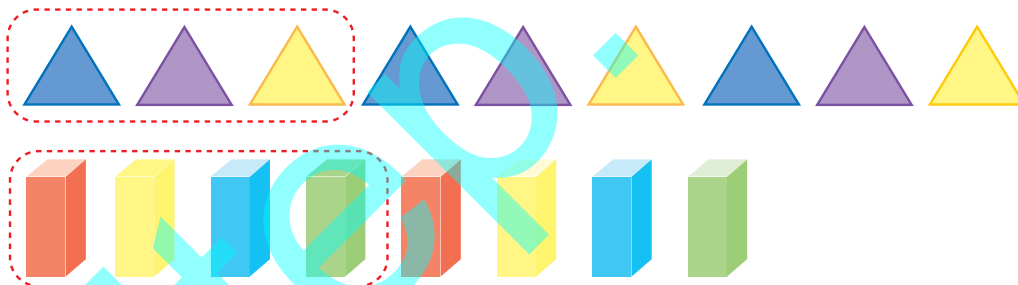
Бул фигуралар кайталанат.

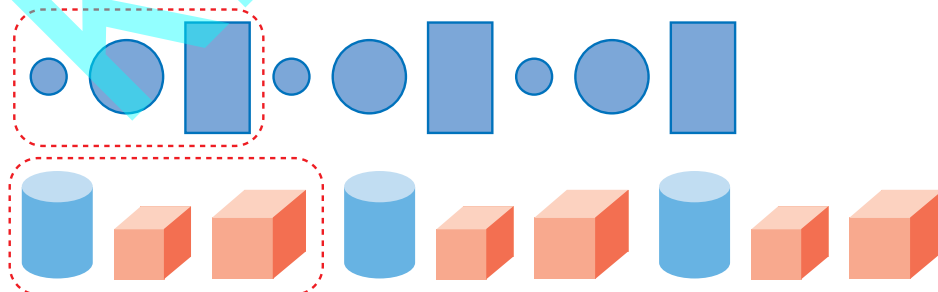
б) Мыйзам ченемдүүлүктөрдү ар түрдүү өлчөмдөгү фигуралардан түзүүгө болот.

в) Мыйзам ченемдүүлүктөрдү ар түрдүү түстөгү фигуралардан түзүүгө болот.

г) Мыйзам ченемдүүлүктөрдү ар түрдүү _____ жана _____ фигуралардан түзүүгө болот.

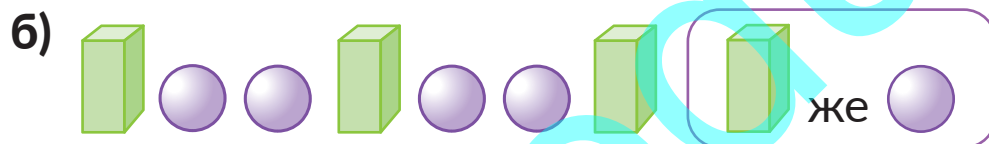
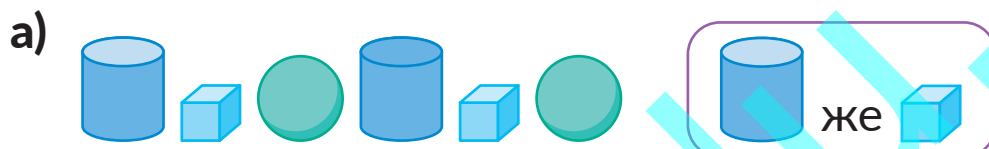

Кел, машыгабыз

1. Кийинки фигура кайсы болот?

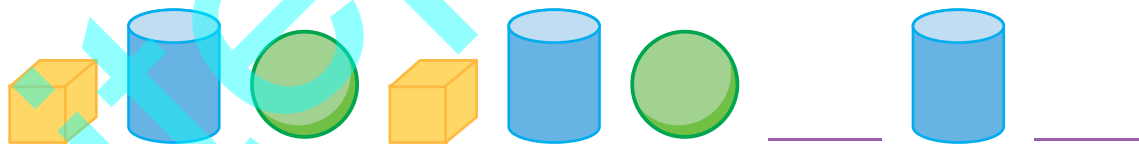
2. Кийинки фигура кайсы болот? Туура жоопту көрсөт.

3. Кайсы фигуралар жетишпейт?

Жоопторду кантип таптың?

Парталашыңа айтып бер.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен фигуралардын жайгашуусундагы мыйзам ченемдүүлүктөрдү аныктай алам.

Мен фигуралардан мыйзам ченемдүүлүктөрдү түзө алам.

Иш дептери
5Г тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- кагаз
- тик бурчтуу кутулар
- квадрат кутулар
- картон түтүк
- кагаз фигуралар (квадрат, тик бурчтук, үч бурчтук жана тегерек)

1-кадам: Берилген каражаттарды колдонуп модель жасагыла.

2-кадам: Колдонулган фигуралардын ар бирин санагыла.

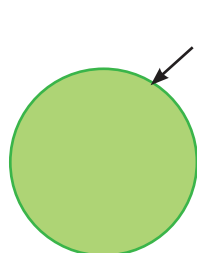
Жоопторду кагазга жазгыла.

Мисалы:

Бул модель _____ квадраттан, _____ тик бурчтуктан, үч бурчтуктан _____ тегеректен, _____ кубдан, _____ кубоидден жана _____ цилиндрден жасалган.

2D фигуралар

тегерек

ийри жагы

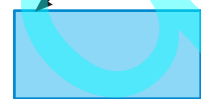

үч бурчтук

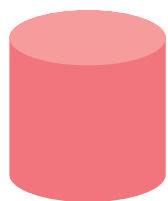
квадрат

түз жагы

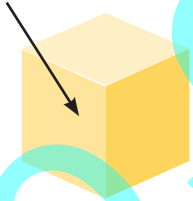
тик бурчтук

3D фигуралар

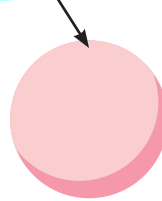
цилиндр

жалпак бети

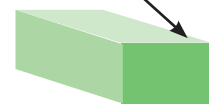
куб

ийри бети

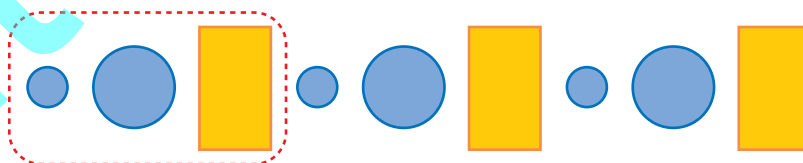
сфера

түз кыры

кубоид

Мыйзам ченемдүүлүктөрдү ар түрдүү формадагы, өлчөмдөгү же түстөгү фигураларды колдонуп түзүүгө болот.

Иш дептери, 5-бөлүм

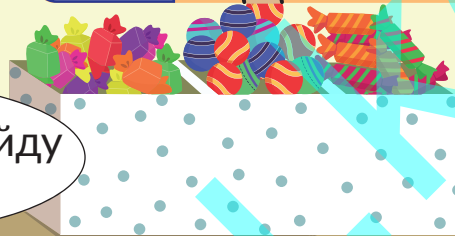
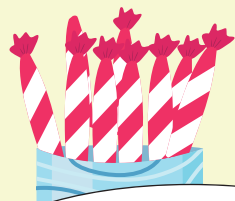
Мен эми эмнени аткара алам?

Математика изилдөөчүсү бол

Абал, багыт жана Кыймыл

Кошумча
материалдар

Кайсы момпосуйду
каалайсың?

Мен үстүнкү
текченин сол
жагындагы момпосуйду
алгым келет. Ал ак-көк
момпосуйдун артында
турат.

Бакыттын
баштыгындагы
жашыл шоколадга
көңүл бур. Эгер аны
бурсак, эмне
болот?

Сен бул бөлүмдө:

- буруудан кийин фигуранын абалы өзгөрөбү же жокпу, ошону аныктайсың;
- объекттердин жайгашуу ордун жана кыймыл багыттарын аныктайсың.

A

Фигураларды буруу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- буруудан кийин фигуранын абалы өзгөрөбү же жокпу, ошону аныктоону.

Кел, машыгабыз

Төмөндө кандай фигура берилген?

Классташың
сүйлөп жатканда,
аны ук.

Кантип билдиң?

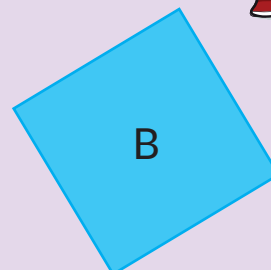
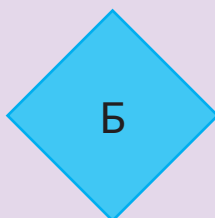
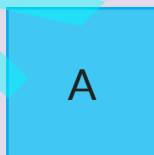
Классташыңа айтып бер.

Ойлонуп көрчү

Төмөндөгү фигуралардын кайсынысын
бурганда жогорудагы фигурага окшош болот?

Бул үч фигуранын кандай окшоштуктары
бар жана айырмачылыктары эмнеде?

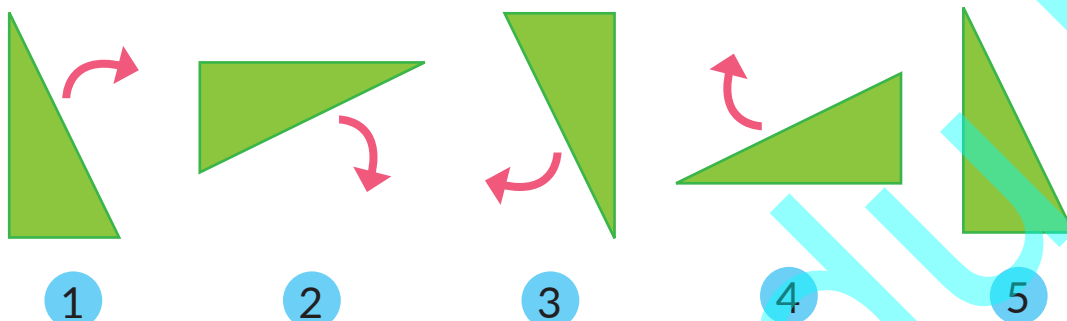
Кел, окуп үйрөнөбүз

Бул эки үч бурчтукка көңүл бур.

Үч бурчтукту бурсаң, кайсы фигураны аласың?

Жашыл үч бурчтукту бур.

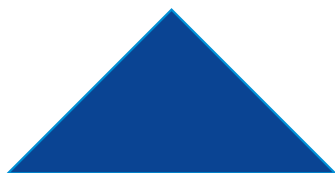
Үч бурчтук буруудан кийин _____ боюнча калат.

Жогорудагы үч бурчтуктар бирдей формага, түскө жана өлчөмгө ээ.

1ден 4кө чейинки үч бурчтуктар ар кандай абалда жайгашкан.

5-үч бурчтук 1-үч бурчтуктун дал өзүндөй формага, түскө, өлчөмгө жана абалга ээ.

Демек, 5-үч бурчтук 1-үч бурчтукка **иденттүү**.

Көк үч бурчтук 1-үч бурчтуктан өлчөмү, түсү жана абалы боюнча айырмаланат.

Кел, машыгабыз

1. Оң тараптагы 2D фигураны бур.

Бул фигурага иденттүү болгон фигураны көрсөт.

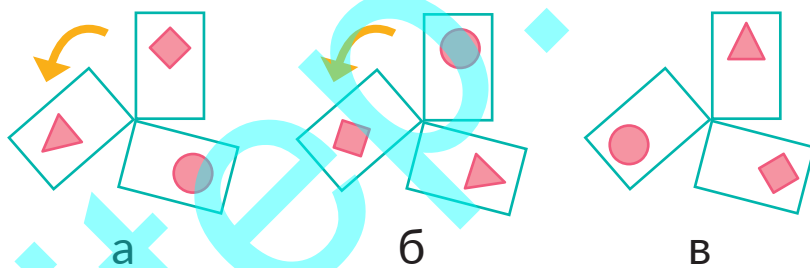

2. Оң тараптагы 3D фигураны бур.

Буруудан кийин дал ушундай болгон фигураны көрсөт.

3. Акылай оюнчугун буруу менен мындай мыйзам ченемдүүлүктү түзүп жатат.

Ар бир буруудан кийинки фигуралар жөнүндө эмне айта аласың?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Буруудан кийин фигуранын абалы өзгөрөбү же жокпу, ошону аныктай алам.

Иш дептери
6А тапшырмалары

Б

Объекттердин жайгашуу орду жана кыймыл багыттары

Сен окуп үйрөнөсүң:

- объекттердин жайгашуу ордун жана кыймыл багыттарын аныктоону.

Кел, эске салабыз

Кезекте экинчи болуп ким турат?

Кезекте акыркы болуп ким турат?

Классташың менен талкуула.

Ойлонуп көрчү

- Жогорудагы сүрөттө дүкөнчү Бакытка шире берип жатат. Калган ширелер кайда турат? Аларды сүрөттөн көрсөт.

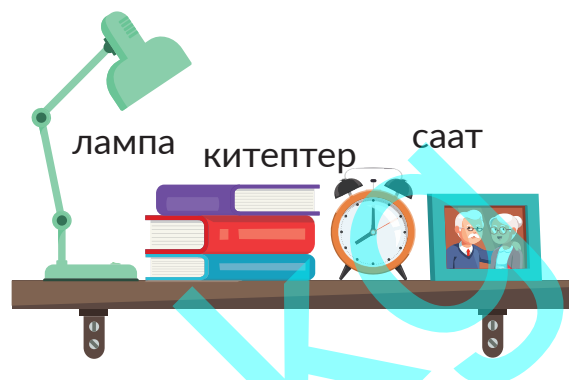

Кел, окуп үйрөнөбүз

Объекттердин жайгашуу ордун айтууда кийинки сөздөрдү колдон.

Кызыл китеп сыя көк китептин **астында** турат.

Китептер саат менен _____ **ортосунда** турат.

Стол сүрөттөн ылдый турат.

Сүрөт столдун **үстүндө** илинип турат.

Балык аквариумдун **ичинде**.

Акылай **сыртта** секирүүдө.

Момолой чычкан дөңгөлөк менен **жогору** чыгып жатат.

Белек _____ менен **ылдый** чуркап бара жатат.

Сезим _____ **алдында** отурат.

Стол Сезимдин **артында** турат.

Мышык **артка** жылып жатат.

Оюнчук поезд **алдыга** жүрүп бара жатат.

Кел, машыгабыз

1. Столдун астындагы объектти көрсөт жана ата.

2. Оң жактагы сүрөттү кара.

Түстүү фишкаларды тиешелүү орундарга жайгаштыр.

- Чымчык дарактын үстүндө.
- Суусундук кутусу таштанды челектин жанында.
- Мышык даракка чыгып бара жатат.

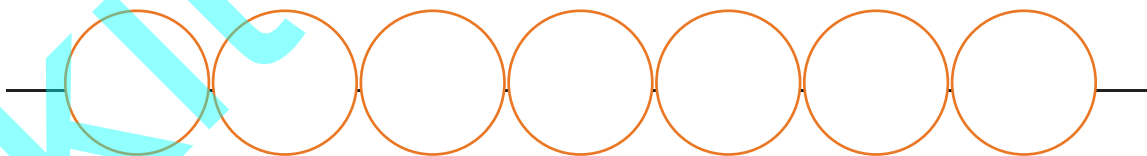

3. 5 жашыл мончок бар.

Оң тараптан биринчи мончок сыя көк түстө.

Сары мончок жашыл жана сыя көк мончоктун ортосунда.

Кайсы мончоктор сол тарапта андан ары жайгашарын парталашыңа айтып бер.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен объекттердин жайгашуу ордун жана кыймыл багыттарын аныктай алам.

Иш дептери
6Б тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

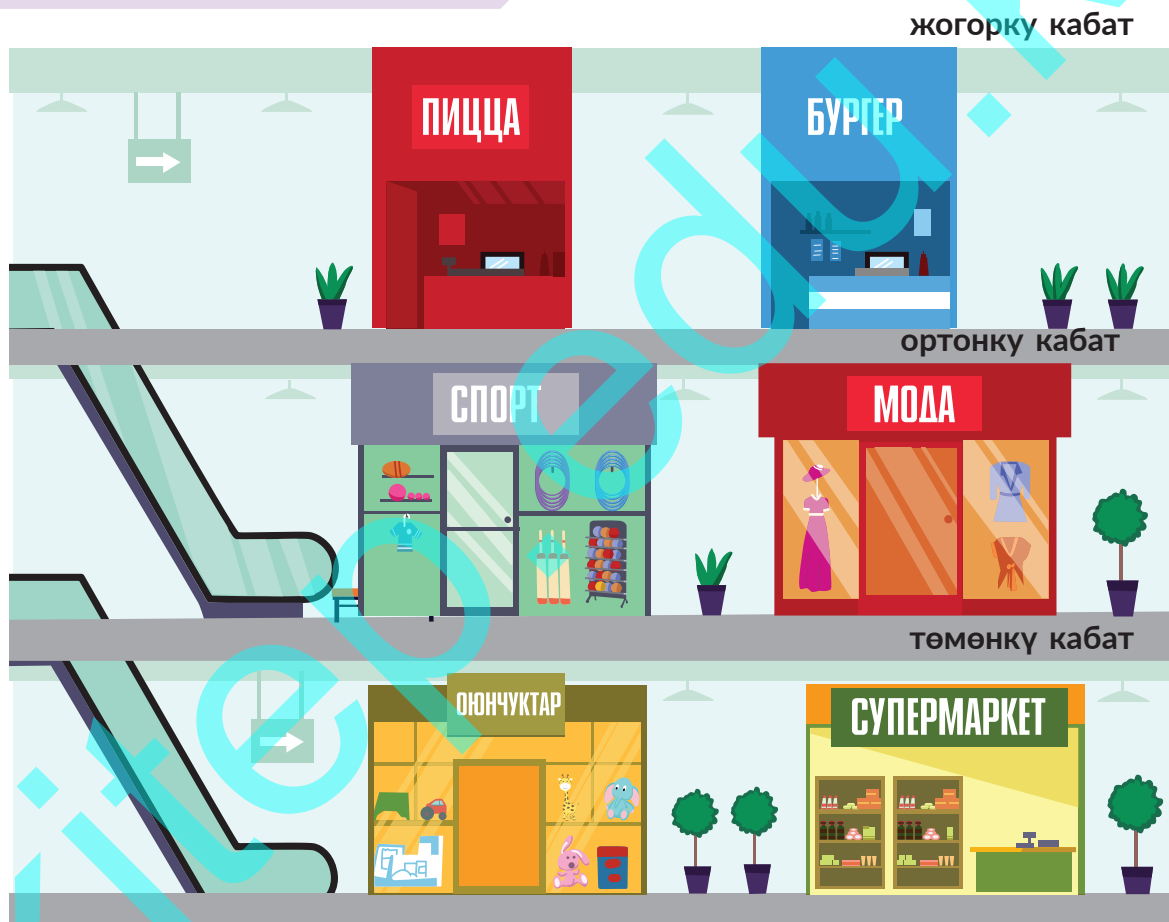
Керектелүүчү каражаттар:

- Белектин, Акылайдын, Сезимдин, Ынтымактын жана Бакыттын сүрөтү менен түрдүү түстөгү фишкалар

Төмөнкү сүрөттү кара.

Ар бир баланын жайгашуу ордун түрдүү түстөгү фишкалар менен көрсөт.

Сүрөттүн астындагы сүйлөмдөр сага жардам берет.

1. Белек пицца дүкөнү менен бургер дүкөнүнүн ортосунда турат.
2. Сезим төмөнкү кабаттагы эскалатордун жанында турат.
3. Бакыт супермаркеттин алдында турат.
4. Ынтымак ортонку кабаттагы спорт дүкөнүнүн жанында турат.
5. Акылай ортонку кабаттан эскалатор менен жогору көтөрүлүп жатат.

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

Фигураларды буруу

Үч бурчтуктарды
буруу.

Бул үч бурчтуктар
иденттүү.

Бул үч бурчтуктар
ар башка.

Объекттердин багытын жана жайгашуу абалын аныктоо

Белек тепкичтен **ылдый** карай чуркап баратат.

Стол сүрөттүн **астында** турат.

Сүрөт столдун **үстүндө** илинип турат.

Балыктар аквариумдун **ичинде**.

Мышык **артка** жылып жатат.

Оюнчук поезд **алдыга** жылып жатат.

Момолой чычкан дөңгөлөк менен **жогору** чыгууда.

Акылай **сыртта** секирип жатат.

Стол Сезимдин **артында** турат.

Оюнчук поезд Сезимдин **алдында** турат.

Иш дептери, 6-бөлүм
Мен эми эмнени
аткара алам?

7- БӨЛҮМ

10ду куроо жана сандарды эки эселөө

Кошумча
материалдар

Бир колумда 5 манжа куурчак, экинчи колумда да 5 манжа куурчак.

Ынтымак,
манжаларыңда
канча куурчак
бар?

Ынтымак менен
Акылайдын артындагы
оюнчуктарды кара.
Оюнчуктарды колдонуп
10 санын түзө
аласыңбы?

Сен бул бөлүмдө:

- түгөй сандардан 10ду курайсың;
- эки 10го чейинки сандарды эки эселейсиң.

A

10ду түгөй сандардан куроо

Сен окуп үйрөнөсүң:

- 10 санын түзө турган түгөй сандарды табууну.

Кел, эске салабыз

Бул жерде канча манжа куурчак бар?

Оюңду
классташың менен
бөлүш.

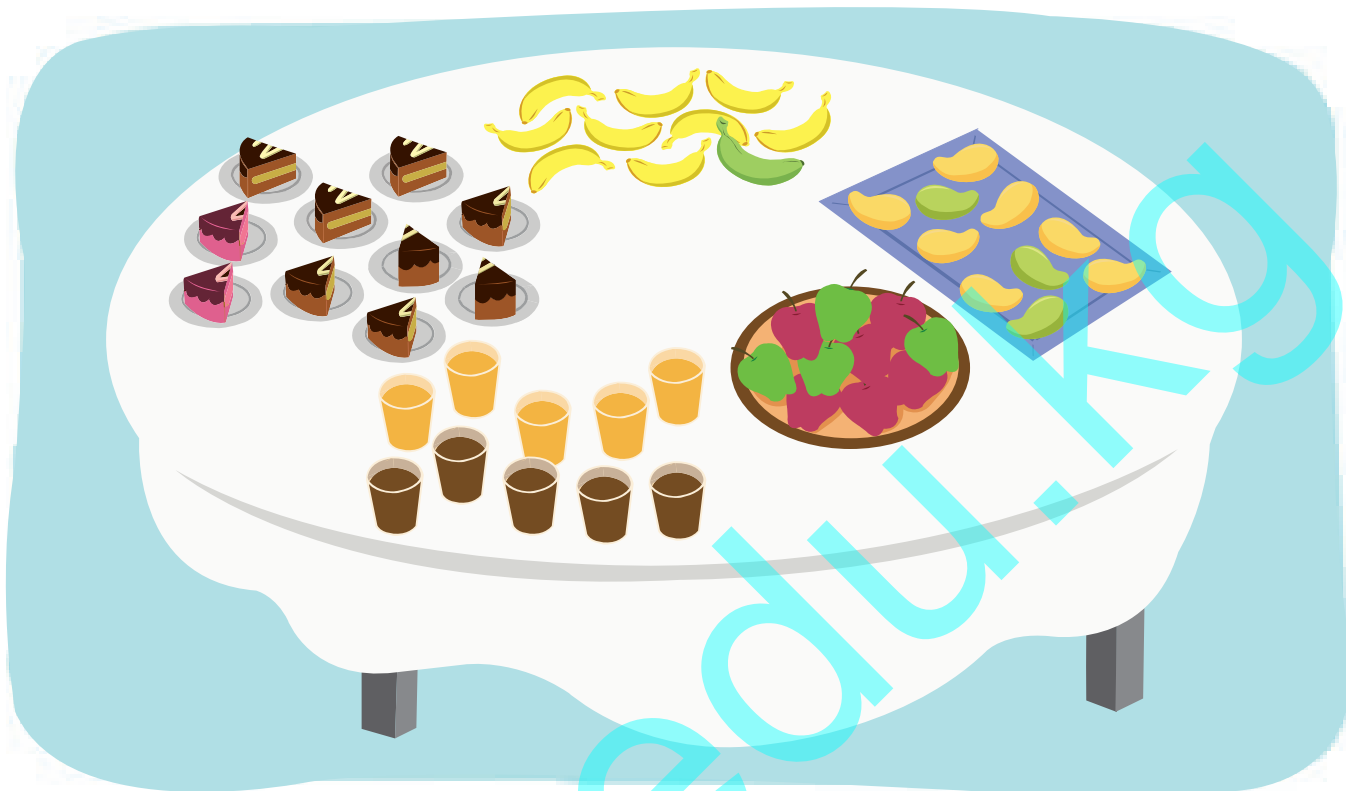
Ойлонуп көрчү

Белек жогорудагы манжа куурчактарды эки баштыкка салгысы келет. Ал аны канча жол менен сала алат? Жолдорду көрсөтүү үчүн кубиктерди колдон. Парталашыңа айтып бер.

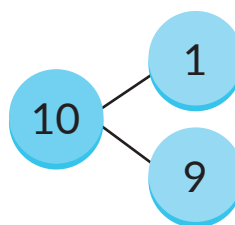
Кел, окуп үйрөнөбүз

Бир нече түгөй сандардан 10ду кура.

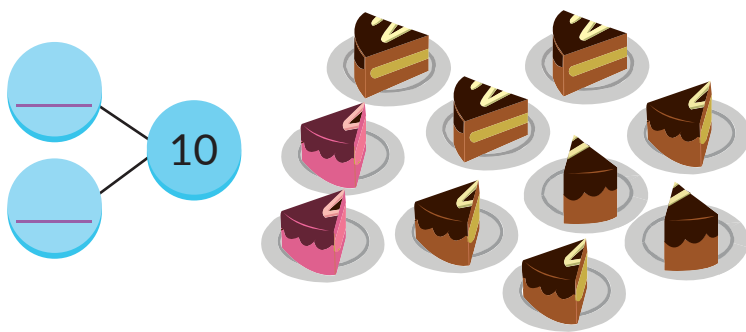
Бул сан курамы деп аталат.

9 жана 1 саны 10дун түзүүчүлөрү болот.

1 жана 9 саны 10ду түзөт.

9 жана _____ саны _____ түзөт.

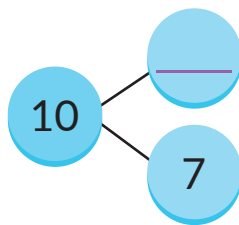
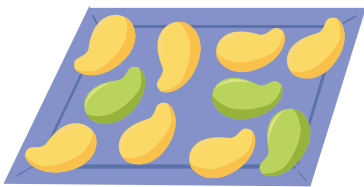

10 санын түзүүнүн көптөгөн жолдору бар.

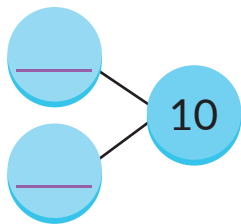

_____ жана 8 10ду түзөт.

Дагы кайсы сандар 10ду түзөт?

_____ жана 7 түзөт.

_____ жана _____ 10ду түзөт.

Кел, машыгабыз

1. а) Толукта.

 1 жана 9 10ду түзөт.

 _____ жана _____ 10ду түзөт.

 _____ жана _____ 10ду түзөт.

 _____ жана _____ 10ду түзөт.

 _____ жана _____ 10ду түзөт.

 _____ жана _____ 10ду түзөт.

 _____ жана _____ 10ду түзөт.

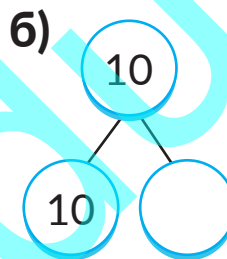
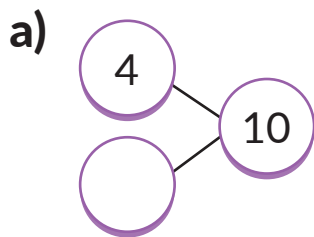
 _____ жана _____ 10ду түзөт.

 _____ жана _____ 10ду түзөт.

 _____ жана _____ 10ду түзөт.

 6) Бул сандар тууралуу эмне айта аласың?

2. Кайсы сандар жетишпейт?

4 жана _____ 10ду түзөт. 10 жана _____ 10ду түзөт.

4 менен 6, 0 менен 10 бирдей санды түзөт.

Жок, андай эмес.

 3. Кимиси туура? Кантип билдиң?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен 10ду түзө турган түгөй сандарды таба алам.

Иш дептери
7А тапшырмалары

Б

Эки 10 ичинде эки эселөө

Сен окуп үйрөнөсүң:

- эки 10 ичинде эки эселөөнү.

Кел, эске салабыз

Үй-бүлө майрамдап жатат.

Канча адам майрамдап жатат?

Ал санды кантип көрсөтүүгө болот?

Ойлонуп көрчү

Ошондой эле сандагы дагы бир үй-бүлө бул майрамга келди.
Эми майрамда канча адам болуп калды?
Сүрөт тартып, парталашыңа көрсөт.

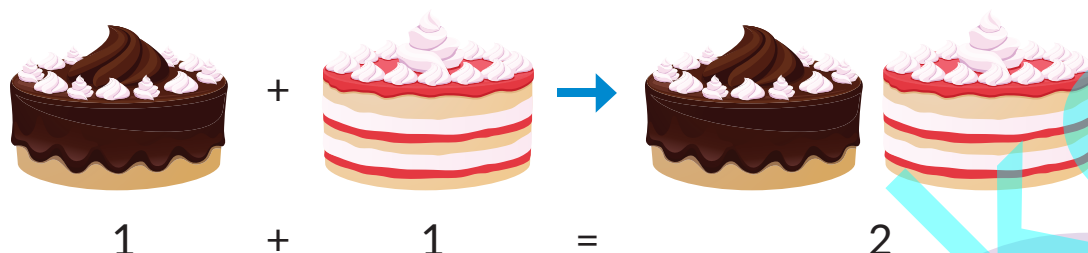

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Назгүлдө 1 торт бар.

Темир ага дагы 1 торт берди.

Назгүлдө эми канча торт бар?

Назгүлдө эми _____ торт бар.

2ни алыш үчүн 1ди өзүнө кошосуң.

1ден экөө 2 болот.

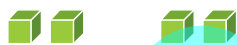
Санды эки эселөө үчүн аны өзүнө өзүн кошуу керек.

б) Сана.

1. 1ден экөө 2 болот.

2. 2ден экөө 4 болот.

3. 3төн экөө 6 болот.

4. 4төн экөө 8 болот.

1 жана 1 саны 2ни түзөт.

2 жана 2 4тү түзөт.

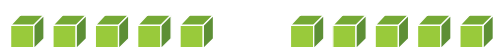
3 жана 3 6ны түзөт.

4 жана 4 8ди түзөт.

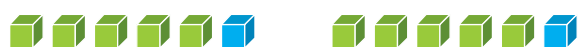
Манжалар менен 4төн экөөнү жана 5төн экөөнү кантип көрсөтсө болот?

5. 5тен экөө 10ду түзөт. 5 жана 5 10ду түзөт.

6. 6дан экөө 12ни түзөт. 6 жана 6 12ни түзөт.

7. 7ден экөө 14тү түзөт. 7 жана 7 14тү түзөт.

8. 8ден экөө 16ны түзөт. _____ жана _____ 16ны түзөт.

9. 9дан экөө 18ди түзөт. _____ жана _____ 18ди түзөт.

10. 10дон экөө 20ны түзөт. _____ жана _____ 20ны түзөт.

Одон экөө
канча болот?

Кел, машыгабыз

1. а) 8ден экөө канча болот? _____

Жардамчы катары 1–10 чакмагын колдон.

б) _____ экөө 12 болот.

Жардамчы катары 1–10 чакмагын колдон.

2. Мураттын 4 калеми бар.

Анын досу ага дагы 4 калем берди.

Эми анын канча калеми бар? _____

3.

Мен ойлогон сан
3төн чоң. Аны эки
эселесем, жообум
13төн кичине
болду.

Бакыт кайсы сандарды ойлошу мүмкүн?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен сандарды эки 10го чейин эки эселей алам.

Иш дептери
7Б тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- 2 карта топтому: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-кадам: Карталарды аралаштыр.

Аларды арткы бети менен кой.

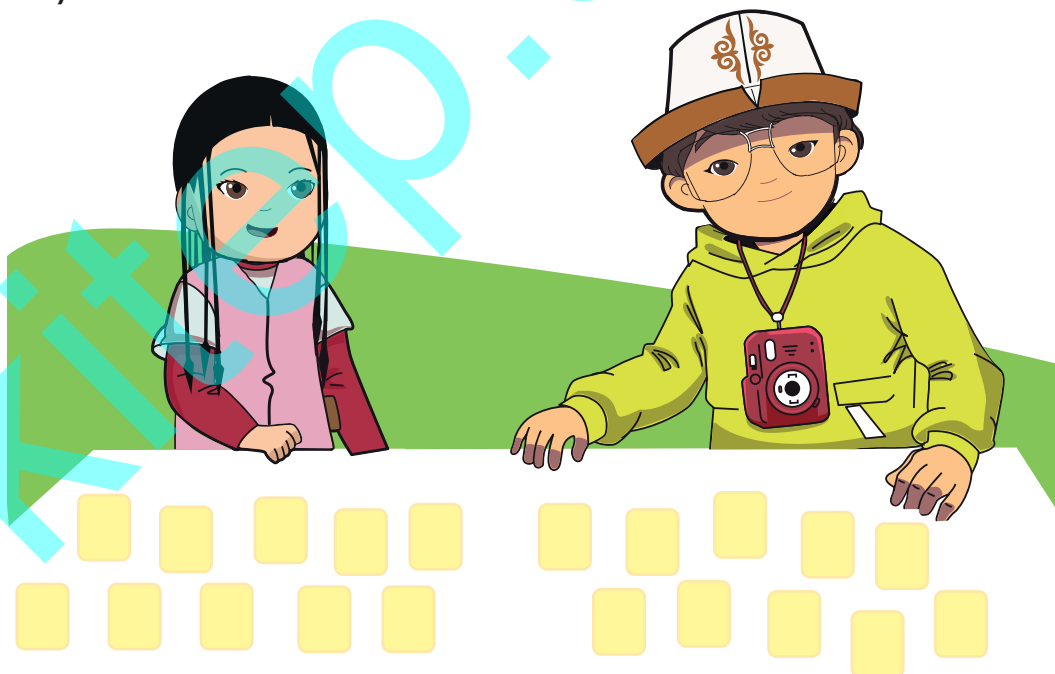
2-кадам: Ар бир карта топтомунан бирден картаны ач.
Эгер сандар 10ду түзбөсө, карталарды кайра жап.

Бонус:

Эгер 10ду түзгөн түгөй сандар чыкса, жообунду үн чыгарып айтып, карталарды өзүңдө калтыр.

3-кадам: Кезектешип ойногула.

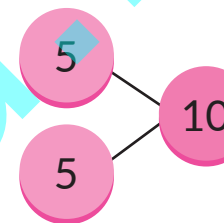
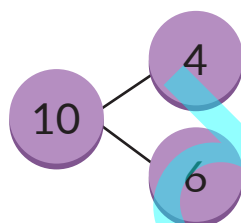
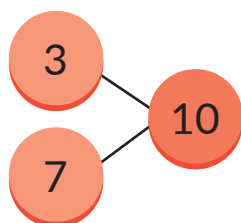
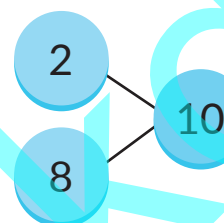
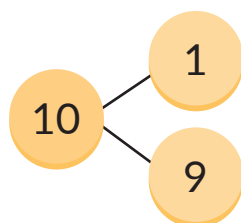
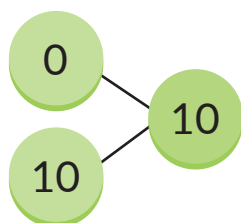
2-кадамды кайталап, карталар түгөнгөнчө оюнду уланткыла.

Кимдин картасы көп болсо, ошол жеңет.

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

Түгөй сандардан 10ду түзүү үчүн сан курамын колдонсоң болот.
10ду түгөй сандардан түзүүнүн көптөгөн жолдору бар.

10ду түзгөн түгөй сандар 10дун түзүүчүлөрү болуп эсептелет.

Сен 5ти эки эселесең, 10 болот деп айта аласың.

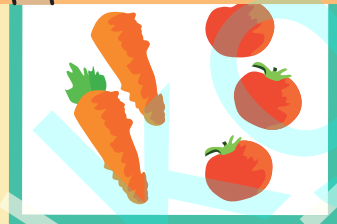
5 жана 5 10ду түзөт.

Сен каалаган санды эки эселесең болот.

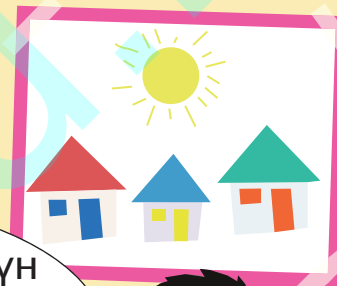
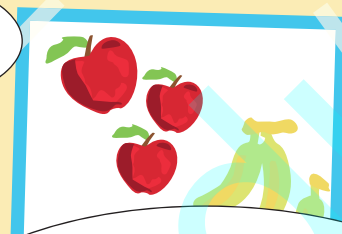
Иш дептери, 7-бөлүм
Мен эми эмнени
аткара алам?

20 ичиндеги кошуу

Кошумча
материалдар

Сен канча
сүрөт тарттың?

Менин сүрөттөрүмдүн
бирөө отургучта, төртөө
дубалда илинип турат.
Кантип санайбыз?

Үйдүн сыртындагы
чымчыктарды кара.
Бардыгы биригип
канча чымчык болот?
Калемдердин жалпы
саны жөнүндө эмне
айтууга болот?
Жоопторду
кантип табасың?

Сен бул бөлүмдө:

- алдыга санап кошосуң;
- көптүктөрдү бириктирип кошосуң;
- 20 ичиндеги сандарды
чамалайсың жана кошосуң.

A

Алдыга санап кошуу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- алдыга санап кошууну.

Кел, эске салабыз

Ынтымактын бир нече батперектери бар.

Анын канча батпереги бар?

Ойлонуп көрчү

Ынтымак дагы 5 батперек алды.
Азыр анын канча батпереги бар?
Санап, парталашыңа айт.

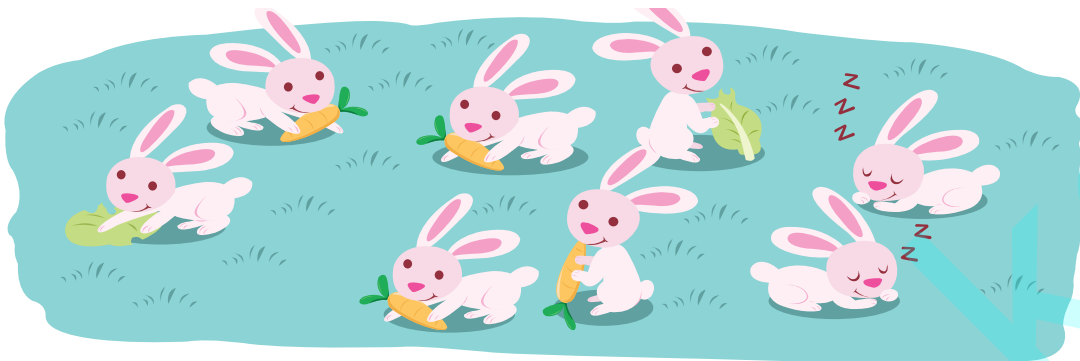

Досуңдун
айтканын ук!

Кел, окуп үйрөнөбүз

- а) 6 коён тамактанууда, 2 коён уктап жатат.
Бардыгы канча коён бар?

Кошуу үчүн 6дан баштап алдыга карай сана.

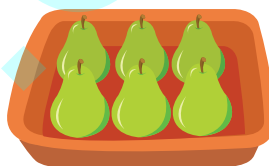
6,   ,

Бардыгы 8 коён бар.

 Алдыга санаганда эмнени байкадың?

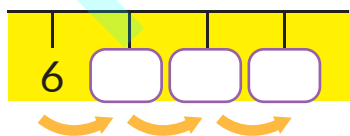
- б) 3 лимон жана 6 алмурут бар.
Бардыгы канча жемиш бар?

Алдыга саноо үчүн сан түз сызыгын колдонсоң болот.

6дан баштап алдыга сана.

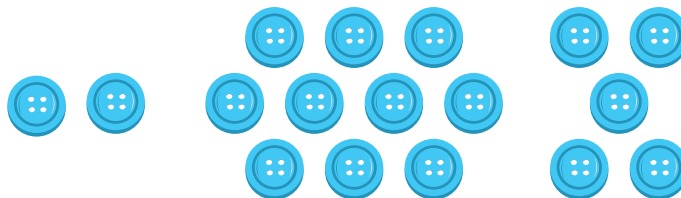
Бардыгы   жемиш бар.

Зтөн баштап саноо менен 6дан баштап саноо бирдей. Чоңураак сандан баштап саноо тезирээк болот.

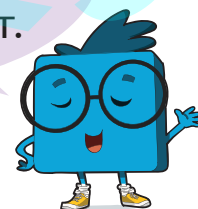
в) 2 менен 15тин суммасын тап.

Эки сандын суммасын табуу үчүн аларды кошуу керек.

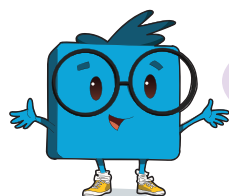
2ге чоң

Чоңураак сандан,
15тен баштап саноо
тезирээк болот.

$2+15=17$ кошуу туюнтмасы деп аталат.

2 кошуу 15 барабар 17 деп окулат.

Сумманы табуу үчүн кошосуң.
Мисалы: $2+15 = 15+2$.

Кел, машыгабыз

1. Сууда 5 бака бар.

Жалбырактарда 4 бака отурат.

Бардыгы канча бака бар?

5, _____, _____, _____, _____

Бардыгы _____ бака бар.

2. Кошууну аткар.

Сан түз сызыгын жардамчы катары колдон.

а) $11+4=$ _____

б) $17+3=$ _____

3. Аяна бейсбол командасы үчүн 13 футболка сатып алып жатат.

Командада 19 адам бар.

Аяна дагы 4 футболка сатып алды.

Эгер футболкалар жетпей калса, Аяна дагы канча футболка сатып алышы керек?

Фишкаларды колдонуп, парталашыңа көрсөт.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен алдыга санап кошо алам.

Иш дептери
8А тапшырмалары

Б

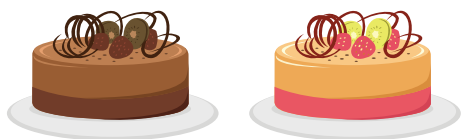
Көптүктөрдү бириктирүү менен кошуу

Сен окуп үйрөнөсүң:

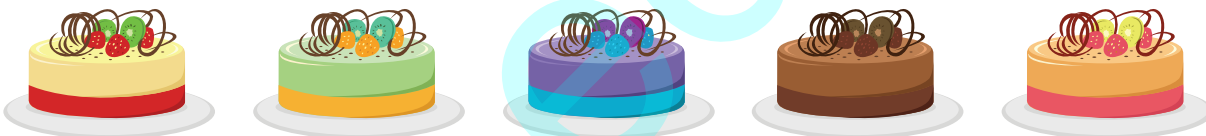
- эки көптүктү бириктирүү менен кошууну.

Кел, эске салабыз

Акылай 2 торт бышырды.

Анан дагы 5 торт бышырды.

Акылай жалпы канча торт бышырды?

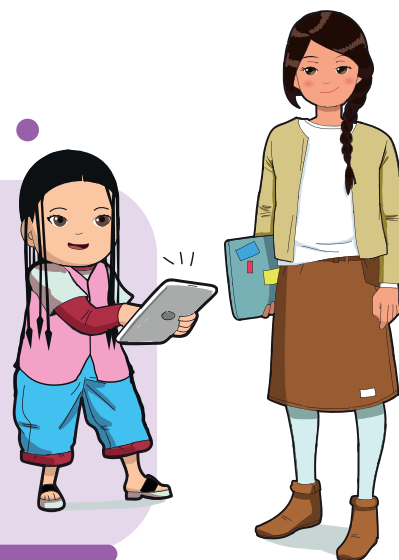
Жоопту санап тап.

Жаңы ойлорго ачык бол!

Ойлонуп көрчү

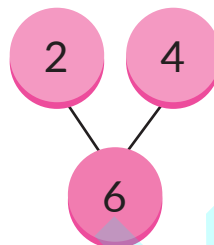
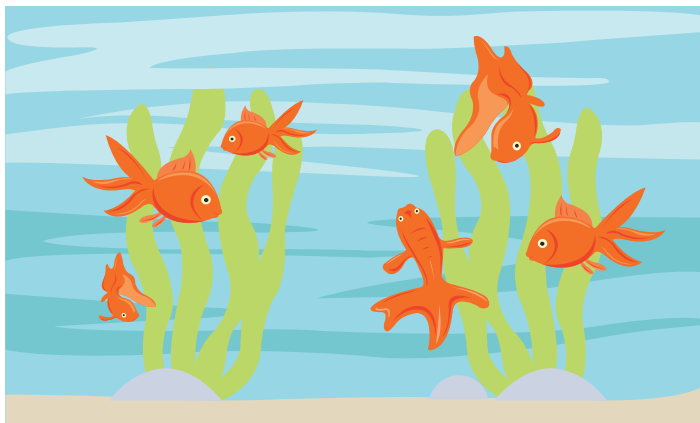
Сезим Акылайга дагы 8 торт берди.
Акылайда бардыгы канча торт бар?
Алдыга санап кошуудан башка дагы
кошуунун кандай жолдору бар?
Парталашыңа айтып бер.

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) 2 кичинекей жана 4 чоң алтын балык бар.

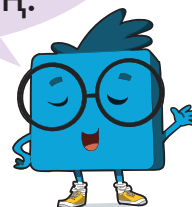
Бардыгы канча алтын балык бар?

2 жана _____ бны түзөт.

Бардыгы 6 алтын балык бар.

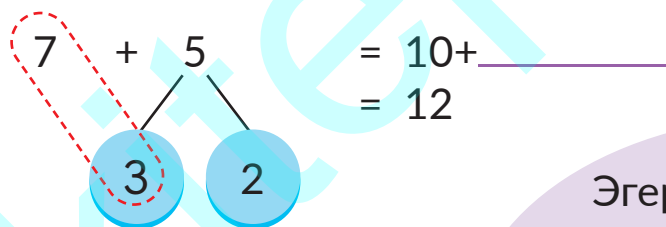
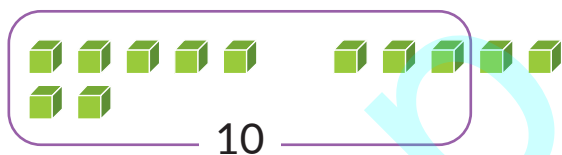
Кошуу үчүн түгөй сандарды колдоносуң. **Жалпы санды** табуу үчүн кошосуң.

б) Аселде 7 куб бар.

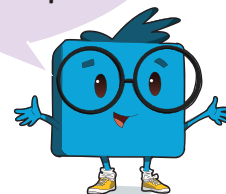
Асанда 5 куб бар.

Аларда бардыгы канча куб бар?

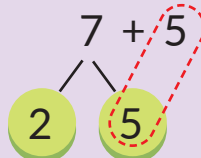

Аларда бардыгы _____ куб бар.

Эки көптүктү оңой бириктирүү үчүн, алгач 10ду түзүп алсаң болот.

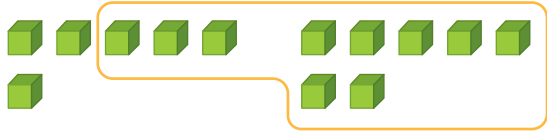

Эгерде 10ду 5 саны аркылуу алсаң, жообуң кандай болот? Эмнени байкадың?

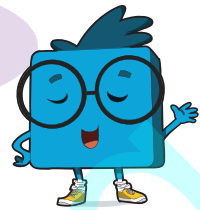

Кел, машыгабыз

1. $6 + 7$ канча болот?

Адегенде
10ду түз.

$$\begin{array}{c} 6 + 7 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} \\ \circ \quad \circ \\ \hline \hline \end{array} = \underline{\quad\quad}$$

2. 10ду түзүү менен кошууну аткар.

а) $6 + 5 = 10 + \underline{\quad\quad}$

$$\begin{array}{c} 6 + 5 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \circ \quad \circ \\ 4 \quad 1 \end{array} = \underline{\quad\quad}$$

б) $4 + 8 = \underline{\quad\quad}$

$$\begin{array}{c} 4 + 8 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \circ \quad \circ \\ \hline \hline \end{array}$$

в) Сезим 4 менен 8ди 4төн баштап алдыга санап кошуп жатат.

Анын бул кошуу ыкмасын кантип жакшыртат элең?

3. Арсланда 7 монета бар.

Берметте 5 монета жана Айсулууда 3 монета бар.

а) Кимдердин монеталары биригип 10ду түзөт? $\underline{\quad\quad}$

б) Аларда бардыгы канча монета бар? $\underline{\quad\quad}$

Жоопту кантип табасың?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Эки көптүктү бириктирүү менен кошо алам.

Иш дептери
8Б тапшырмалары

В

20 ичиндеги сандарды чамалоо жана кошуу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- эки санды кошуудан мурда чамалоону.

Кел, эске салабыз

Айбийкеде 8 кружка бар.

Ал дагы 5 кружка сатып алды.

Эми анда канча кружка бар?

Жоопту кантип табасың?

Ойлонуп көрчү

Сезимде 7 кружка бар.
Айбийке менен Сезимде канча
кружка бар?
Кружжалардын санын чамала.
Текшерип, парталашыңа көрсөт.

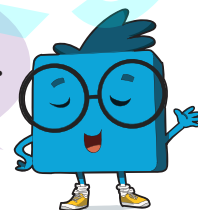

Кел, окуп үйрөнөбүз

Ринатта 9 балык бар. Шабдандыкы 8.
Экөөндө биригип канча балык бар?

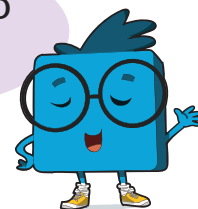
Чоң сан — 9.

1-кадам: Чоң санды тап.

2-кадам: Чоң сан кайсыга жакын:
0гөбү, 5кеби же 10гөбү?

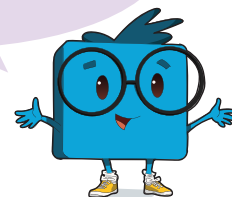
9 саны 10го
жакын.

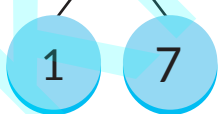
3-кадам: 2-кадамдын жыйынтыгын
кичине санга кош.

Кел, сандарды кошуп сенин
чамалоонду текшеребиз.

$10+8=18$
Сумма 18ге жакын.

$$9 + 8 = 10 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Кошуунун
дагы кандай
жолу бар?

Экөөндө биригип   балык бар.

Кел, машыгабыз

1. Бул жерде бардыгы канча калем бар?

Чамала, андан кийин кош.

Чамалоо: _____ жана _____

Сумма: _____

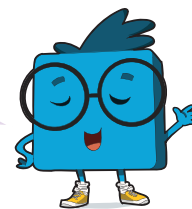
2. Уланда 11 почта маркасы бар.

Жантайда Уландыкынан 5ке көп.

Жантайда канча почта маркасы бар? _____

Чамала,
андан кийин кош.

3. 6 чоң киши жана 8 бала үчүн 16 кекс бышырылган.

6 саны 10го жакын. 6 менен 8дин суммасы 18ге жакын. Демек, кекстер жетиштүү эмес.

Бакыттын чамалоосун кантип жакшырта аласың?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен эки санды кошуудан мурда сумманы чамалаганды билем.

Иш дептери
8В тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

-

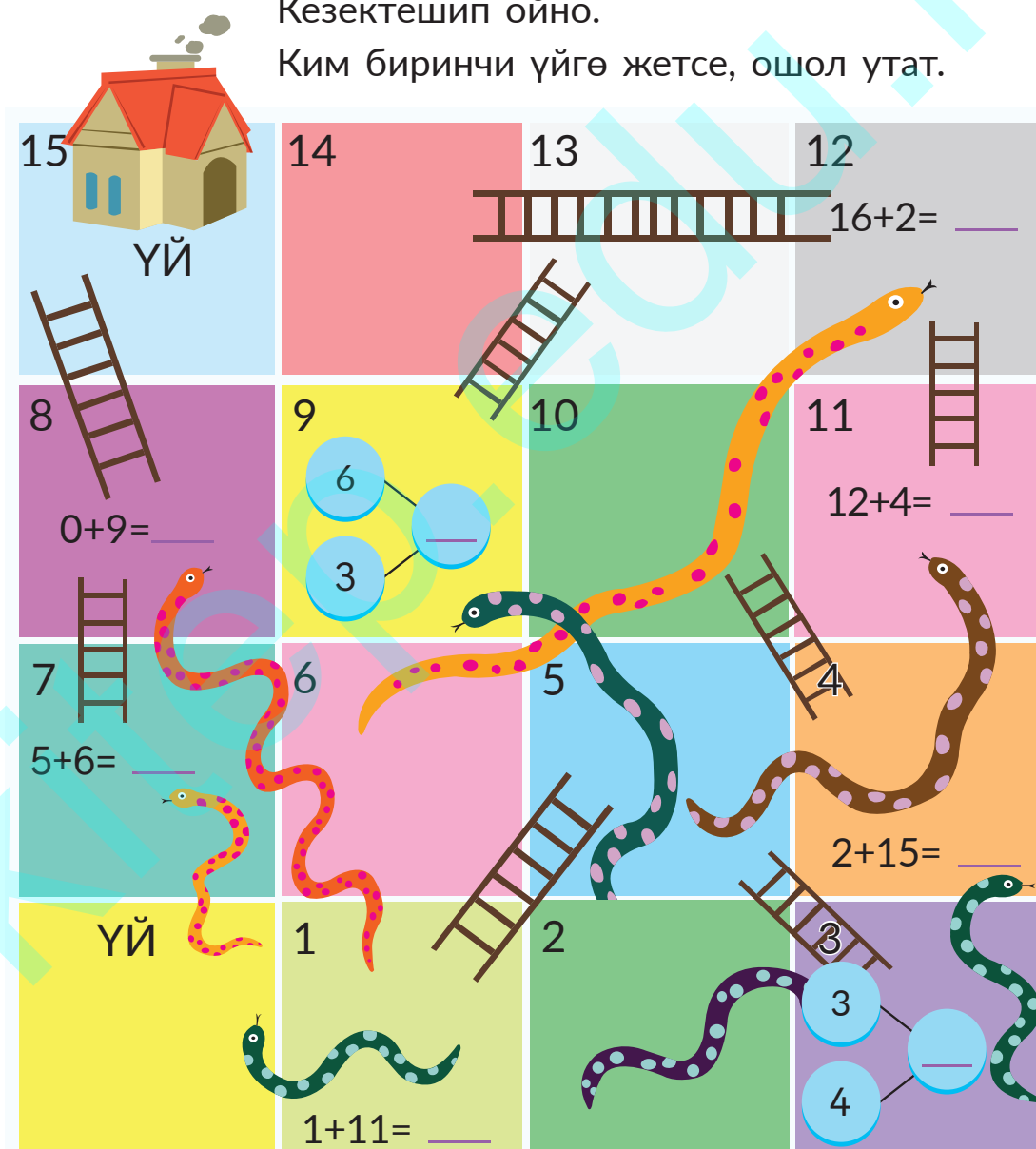
1-кадам: Фишкаңды жылдыруу үчүн кубикти өкчө.

2-кадам: Тепкичтин аягына же жыландын башына дал келген эсепти чыгар.

Эгерде жообуң туура болсо, тепкич менен өйдө көтөрүл. Эгерде жообуң туура эмес болсо, жыландын куйругуна түш.

Кезектешип ойно.

Ким биринчи үйгө жетсе, ошол утат.

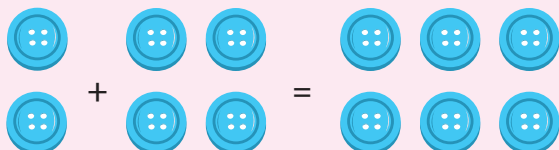

15 ҮЙ	14	13	12 $16+2=$ ___
8 $0+9=$ ___	9	10	11 $12+4=$ ___
7 $5+6=$ ___	6	5	4 $2+15=$ ___
ҮЙ	1 $1+11=$ ___	2	3 3 4

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

кошуу

Алдыга саноо.

Көптүктөрдү бириктирүү.

Кошуудан мурун чамала.

- 1) 4 саны 5ке жакын.
- 2) $5+2=7$
- 3) Суммасы 7 чамасында.

Кошуудан мурун чамала.

- 1) 7 саны 10го жакын.
- 2) $10+5=15$
- 3) Суммасы 15 чамасында.

Кошуу туюнтмасы:

$$2+4=6$$

Бардыгы 6 топчу бар.

Адегенде 10ду кура.

Кошуу туюнтмасы

$$7 + 5 = 10 + 2 = 12$$

Калемдердин жалпы саны 12.

Иш дептери, 8-бөлүм
Мен эми эмнени
аткара алам?

20 ичиндеги кемитүү

Кошумча
материалдар

Бул жерде
бардыгы
18 гүл бар.

Мен 10 гүлгө суу куйдум.
Дагы канча гүлгө суу
куюшубуз керек?

Кызыл гүлдөр
көк гүлдөргө
караганда канчага
көп? Жоопту
кантип
табасың?

Сен бул бөлүмдө:

- артка санап кемитесиң;
- объекттерди алып салуу аркылуу кемитесиң;
- айырманы табуу жолу менен кемитесиң;
- 20 ичиндеги сандарды чамалайсың жана кемитесиң.

A

Артка санап кемитүү

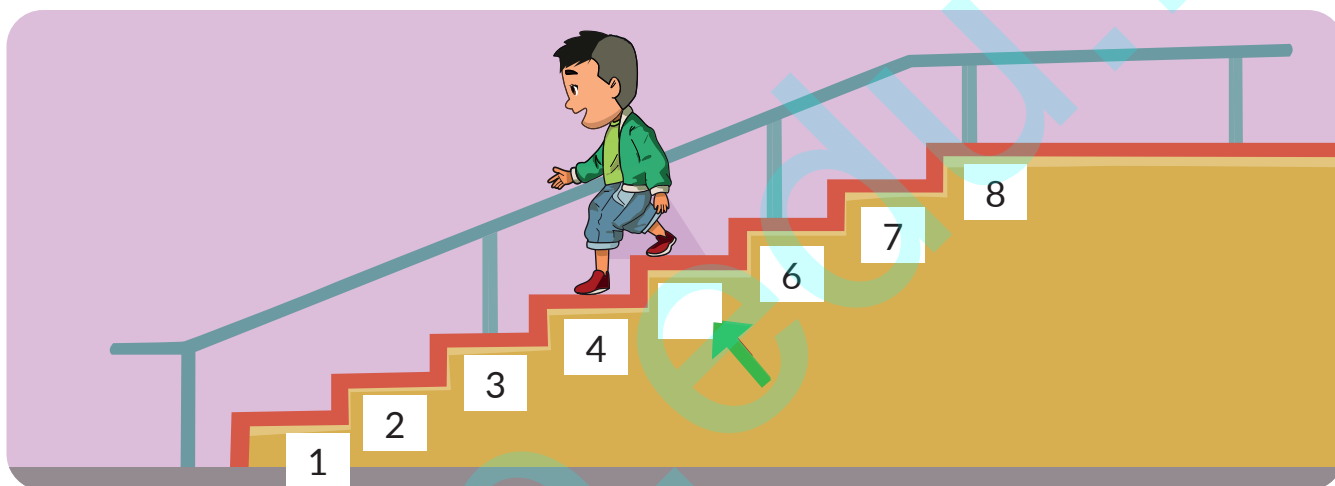
Сен окуп үйрөнөсүң:

- артка санап кемитүүнү.

Кел, эске салабыз

Бакыт тепкичтен түшүп келе жатат.

Ал ылдый түшкөн сайын артка санайт.

Бирок ал сүрөттө көрсөтүлгөндөй, бир тепкичти өткөрүп жиберди.

Ал кайсы номердеги тепкичти өткөрүп жиберди?

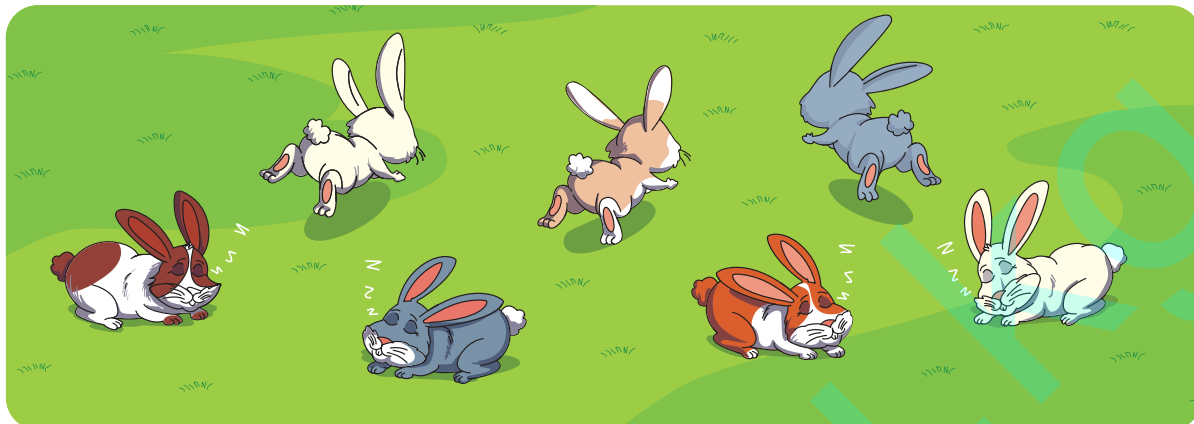
Ойлонуп көрчү

Бакыт 7-тепкичтен баштап түшүп келе жатат.
Ал 4 тепкич ылдый түштү.
Ал кайсы тепкичте болот?
Кантип тапканыңды парталашың менен бөлүш.

Кел, окуп үйрөнөбүз

- а) Бардыгы 7 коён бар. Алардын 3өө качып кетти.
Канча коён калды?

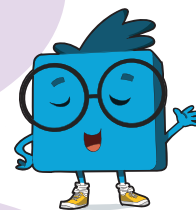

7ден баштап артка сана.

4 коён калды.

Мен кемитүү үчүн артка санай алам. Артка санаганда сандар азаят.

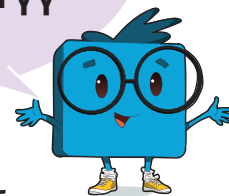
- б) 15тен 2ни кемит.

$$15 - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Артка саноо үчүн сан түз сызыгын колдонсоң болот.

«-» бул минус белгиси. Ал кемитүүнү билдирет. $15 - 2 = 13$ бул — кемитүү туюнтмасы.

2ге аз

Кайсы сан 13төн 2ге көп?

Б

Алып салуу аркылуу кемитүү

Сен окуп үйрөнөсүң:

- объекттерди алып салуу аркылуу кемитүүнү.

Кел, эске салабыз

Сезимде 4 кулпунай кекс жана 5 шоколад кекс бар.

Жаңы
идеяларга
ачык бол!

Сезимде бардыгы канча кекс бар?

Ойлонуп көрчү

Сезим жана анын достору 2 кулпунай кекс жана 3 шоколад кекс жешти.

Канча кекс калды?

Жоопту кантип тапканыңды көрсөтүү үчүн кубиктерди колдон.

Кел, окуп үйрөнөбүз

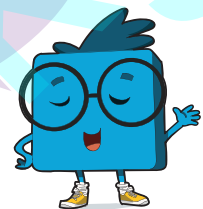
а) 4 китеп бар.

4 китептен 2 китепти кемит.

_____ китеп калды.

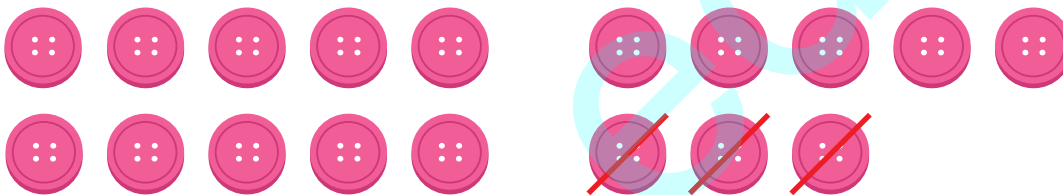
Кемитүү алып салуу дегенди билдирет. 2 китепти алып салганыңды көрсөтүү үчүн аларды чийип салсаң болот.

б) 18 топчу бар.

3 топчуну алып сал.

Канча топчу калды?

___ - ___ = 15

___ топчу калды.

18ден 3тү кемитүүнүн дагы кандай жолу бар?

Кел, машыгабыз

1. 7 алмуруттан 2 алмурутту алып сал.
Канча алмурут калды?

_____ алмурут калды.

2. Муратта 12 марка бар. Ал 3 марканы инисине берди.
Анда канча марка калды?

_____ - _____ = _____

Анда _____ марка калды.

3. Жанарада 15 мончок бар.

Ал 4 мончокту сиңдисине берди.

Анда канча мончок калды? _____

Жоопту көрсөтүү үчүн сүрөт тарт.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен объекттерди алып салуу аркылуу кемитүүнү билем.

Иш дептери
9Б тапшырмалары

В

Айырманы табуу менен кемитүү

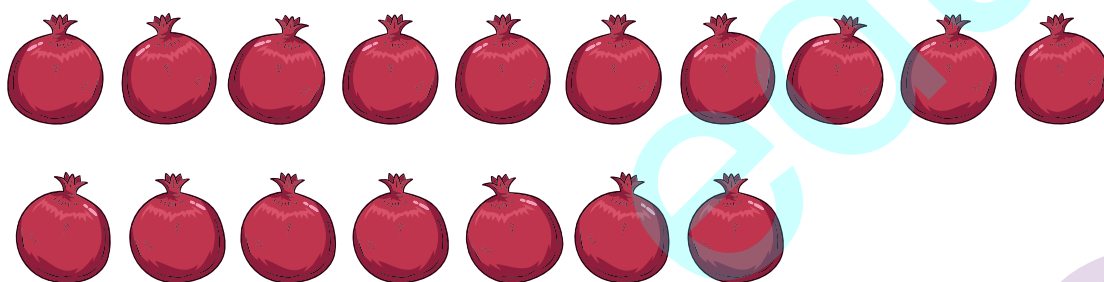
Сен окуп үйрөнөсүң:

- эки сандын айырмасын табуу жолу менен кемитүүнү.

Кел, эске салабыз

Ынтымак 17 анар сатып алды.

Ал 3 анарды досуна берди.

Ынтымакта канча анар калды?

Аракетинди токтотпо!

Ойлонуп көрчү

Акылайда 6 анар бар.

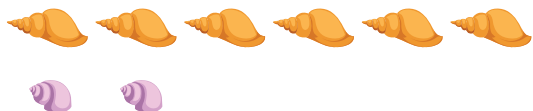
Ынтымактын анары Акылайдыкына караганда канчага көп?

Жоопту кантип эсептегениңди көрсөтүү үчүн кубиктерди колдон.

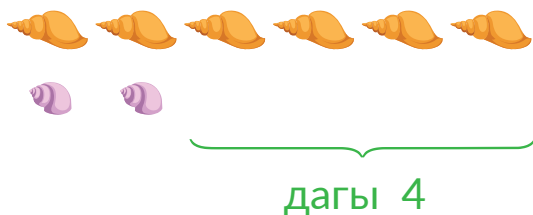

Кел, окуп үйрөнөбүз

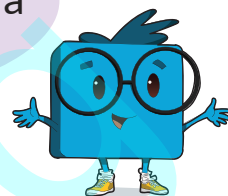
а) Сезим 6 үлүл кабык чогултту. Ынтымак болсо 2 үлүл кабык чогултту.

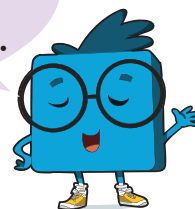
Сезим менен Ынтымактагы үлүл кабыктардын санынын айырмасы канча?

Айырманы табуу – канчага көп же канчага аз экенин табуу.

6 үлүл кабык болуш үчүн дагы 4 үлүл кабык кошууң керек.

Сезим Ынтымакка караганда 4кө көп үлүл кабык чогултту. Ынтымак Сезимге караганда 4кө аз үлүл кабык чогултту. Үлүл кабыктардын айырмасы ____ .

б) 5 менен 8дин ортосундагы айырманы тап.

5, _____, _____, _____

Three blue curved arrows pointing to the right, positioned below the blank lines.

Биз 5тен 8ге чейин алдыга санашыбыз керек. Айырма 3 болот.

Биз ошондой эле 8ден 5ке чейин артка санап, айырманы таба алабыз.

_____, _____, _____, 8

Three blue curved arrows pointing to the left, positioned below the blank lines.

Айырма 3 болот.

Кел, машыгабыз

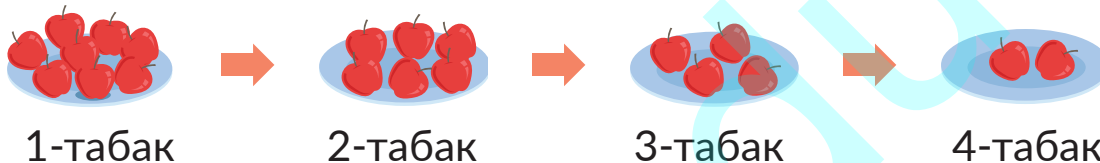

1. Талгатта 11 марка бар.
Анын маркалары Жаркындыкына караганда 5ке көп.
Жаркында канча марка бар?
Фишкаларды колдонуп көрсөт.

Талгатта:

Жаркында:

2. Табактардагы алмаларды кара.

- а) 1-табактагы жана 2-табактагы алмалардын санынын ортосундагы айырма канча?
б) 2-табактагы жана 3-табактагы алмалардын санынын ортосундагы айырма канча?

- в) Айырмалар жөнүндө эмне айта аласың?
г) 5-табакта канча алма болот?

3. Акылай менен Бакытта 11 калем бар.
Акылайга караганда Бакытта 1ге көп калем бар.
Ар бир балада канчадан калем бар? _____

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Эки сандын айырмасын табуу менен кемите алам.

Иш дептери
9В тапшырмалары

20 ичиндеги сандарды чамалоо жана кемитүү

Сен окуп үйрөнөсүң:

- эки сандын айырмасын чамалоону;
- чамалоону кемитүү менен текшерүү.

Кел, эске салабыз

Даракта 16 чымчык конуп отурган.
11 чымчык учуп кетти.

Даракта канча чымчык калды?
Жоопту табуунун канча түрдүү
жолдорун билесиң?

Жаңы
идеяларга
ачык бол!

Ойлонуп көрчү

Даракта 15 чымчык калышы
мүмкүнбү? Кантип билдиң?
Парталашыңа түшүндүрүп бер.

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Сүрөттө 9 апельсин жана 5 көпөлөк бар.

Көпөлөктөр канчага аз?

Адегенде чамала.

9 саны 10го жакын.

$$10-5=5$$

Демек, 9-5 5ке жакын

Так айырманы табалы.

$$9-5=4$$

Көпөлөктөр _____ аз.

Сандарды кемитүүнүн дагы кандай жолдорун колдоносун?

б) Ринаттын 18 оюнчук машинасы бар.

Ал 6 машинасын жоготуп алды.

Канча оюнчук машинасы калды?

Адегенде чамала.

18 саны 20га жакын.

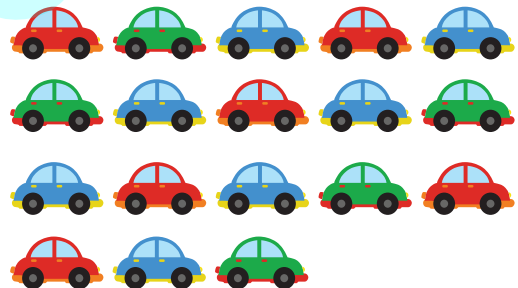
$$20-6=14$$

Демек, 18-6 айырмасы 14кө жакын.

Так айырманы табалы.

$$18-6= \underline{\hspace{2cm}}$$

_____ оюнчук машинасы калды.

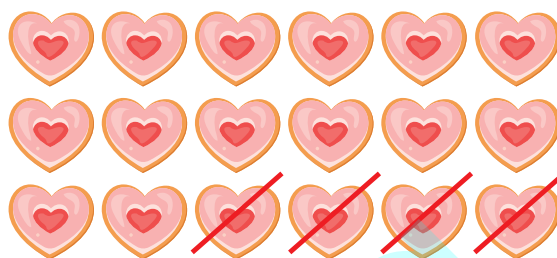
Кел, машыгабыз

1. Адегенде чамала, анан кемит.

18-4

Чамалоо: _____

Жообу: _____

2. Динарада 13 кулпунай бар.

Бул Амандыкына караганда 6 кулпунайга көп.

Аманда канча кулпунай бар? _____

Чамалоонду парталашың менен салыштыр.

Кимдин чамалоосу туура жоопко жакын?

Чамалоо: _____

Жообу: _____

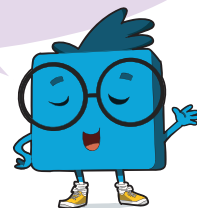
Мүмкүн болгон сандарды
тап жана тизме түз.
Айырмасы 3 экенин текшер.

3. 1ден 9га чейинки эки санды танда.

Алардын ортосундагы айырма 3 болушу керек.

Мындай түгөй сандардан канчасы бар?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен эки сандын ортосундагы айырманы чамалай алам.

Мен чамалоону кемитүү аркылуу текшере алам.

Иш дептери
9Г тапшырмалары

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- бинго карталары
- калемдер
- суроолору менен карточкалар (мугалим үчүн)

1-кадам: Ар бириңер үчүн бинго картасын түзгүлө.
Картага 1ден 9га чейинки сандарды жазгыла.

2-кадам: Мугалим берген суроого жооп бергиле.
Жоопту картаңардан таап, сызып койгула.
Бир катардан үч жоопту биринчилерден болуп сызып бүткөн окуучу жеңүүчү болот.

Мисал

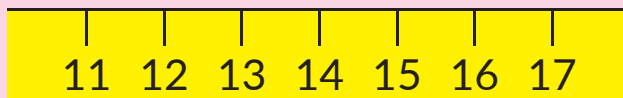
БИНГО		
2	1	8
9	3	7
5	4	6

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

Сен артка санап кемите аласың.

Сен артка саноо үчүн сан түз сызыгын пайдалансаң болот.

2ге аз

$$15 - 2 = 13$$

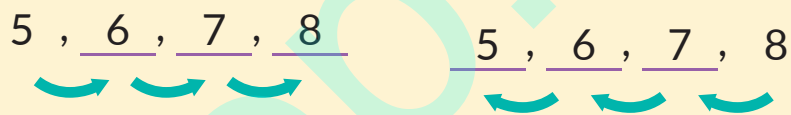
Сен элементтерди алып салуу аркылуу кемите аласың.

Сен элементтерди алып салуу үчүн аларды чийип салсаң болот.

Сен айырманы табуу менен кемите аласың.

Айырма канчага көп же канчага аз экенин көрсөтөт.

Сен айырманы табуу үчүн алдыга же артка санасаң болот.

Артка саноо, элементти алып салуу жана айырманы табуу — бул кемитүүнүн ар кандай ыкмалары. Сен кемитүүдөн мурда айырманы чамалайсың.

1-кадам: Сан 10го же 20га жакын экенин текшерүү.

2-кадам: 10дон же 20дан баштап кемит.

$$11 - 7 = ?$$

11 саны 10го жакын.

$$10 - 7 = 3$$

Иш дептери, 9-бөлүм

Эми мен эмне аткара алам?

10-

БӨЛҮМ

Акча

Кошумча
материалдар

Менде үч түрдүү
монета бар.

Алар эмнеси менен
айырмаланат?

Бул монеталардын
кандай окшоштугу
бар?

Сен бул бөлүмдө:

- монета жана купюра эмне экенин аныктайсың.

A

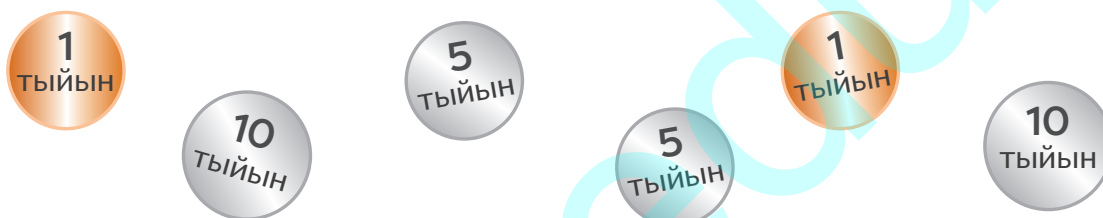
Монеталар жана купюралар

Сен окуп үйрөнөсүң:

- монеталар жана купюралар эмне экенин аныктаганды.

Кел, эске салабыз

Белек өзүнүн капчыгындагы монеталардын санын санап жатат.

Бул жерде бардыгы канча монета бар?

Ойлонуп көрчү

Жогорку сүрөттөгү монеталардын кандай окшоштугу жана айырмачылыгы бар?

Кел, окуп үйрөнөбүз

Монеталар жана купюралар накталай акча катары колдонулат.

а) Бул жерде монеталардын айрым мисалдары көрсөтүлгөн.

бир тыйын

беш тыйын

он тыйын

Эң кичине монета — бул бир тыйындык монета.

_____ тыйындык монета кызгылт сары түстө, ал эми _____ тыйындык жана 10 тыйындык монеталар күмүш түстө.

б) Мисалда айрым купюралардын модели берилген.

бир сом

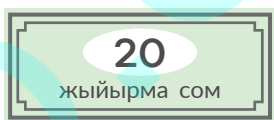
_____ сом

беш сом

он сом

жыйырма сом

Бул купюралардын кандай окшоштугу жана айырмачылыгы бар?

Кызгылт сары түстөгү купюра _____ сомдук купюра. Жыйырма сомдук купюра _____.

Кел, машыгабыз

1. Туура келген акча моделдерин төмөнкү торчолорго коюп көр.

он тыйын

бир сом

2. Сана жана боштуктарды толтур.

Бул жерде канча монета бар?

3. Белек менен Акылайда 3төн күмүш түстүү монеталар бар.

Белектеги монеталар:

Акылайдагы монеталар:

Белек

Бизде бирдей сандагы монеталар бар. Бизде бирдей суммадагы акча бар.

Кимисинин айтканына макулсуң?

Себебин айт.

Акылай

Жок, менин он тыйындык монеталарым сеникине караганда көп. Менин акчам сеникине караганда көп.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен монеталар жана купюралар эмне экенин аныктай алам.

Иш дептери
10А тапшырмалары

ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

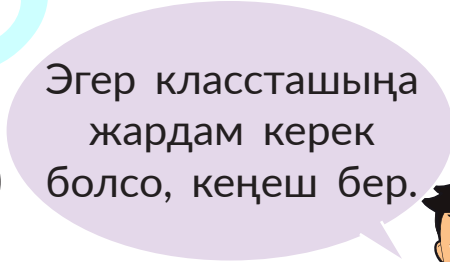
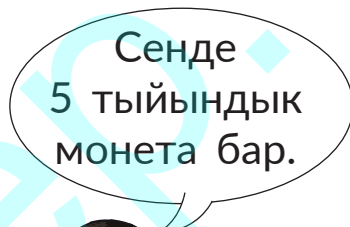
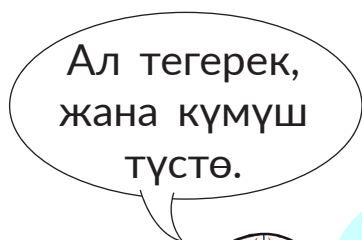
- оюнчук акчалар

1-кадам: Оюнчук акчаларды баштыкка салгыла. Баштыктан бир монета же купюра алып чыккыла.

2-кадам: Баштыктан алган купюра же монетаны бири-бириңерге сүрөттөп бергиле.

3-кадам: Атаандашынын купюрасын же монетасын туура тапкан оюнчу 1 упай алат.

4-кадам: Монетаны жана купюраны кайра баштыкка салгыла. Кезек менен 1ден 4кө чейинки кадамдарды кайталагыла. Канча түрдүү ыкма бар?

Ким көп упай топтосо, ошол жеңет.

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

Акча монета жана купюра түрүндө болот.

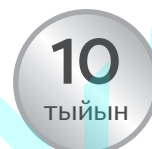
1. Булар монета моделдери.

1 ТЫЙЫН

5 ТЫЙЫН

10 ТЫЙЫН

2. Булар купюра моделдери.

бир сом

үч сом

беш сом

он сом

жыйырма сом

Иш дептери, 10-бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?
Математика изилдөөчүсү бол

11-

БӨЛҮМ

Узундук, салмак, сыйымдуулук жана температура

Кошумча
материалдар

Кайсынысы
узунураак? Пластик
түтүкчөбү же камыш
түтүкчөбү?

Менин оюмча, камыш
түтүгү узунураак!
Кайсынысы оорураак?
Алмурутпу же алмабы?

Бакыттын айтканына
кошуласыңбы?
Аны кантип билсе
болот? Алмурут же
алма оорураак экенин
кантип билүүгө
болот?

Сен бул бөлүмдө:

- узундуктарды сүрөттөйсүң жана салыштырасың;
- салмактарды сүрөттөйсүң жана салыштырасың;
- сыйымдуулуктарды сүрөттөйсүң жана салыштырасың;
- ар түрдүү чоңдуктарды жана аларды өлчөөчү куралдарды билесиң.

А

Узундуктарды сүрөттөө жана салыштыруу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- узундуктарды сүрөттөгөндү;
- узундуктарды салыштырганды.

Кел, эске салабыз

Ынтымак конструктор блокторунан мунараларды курат.

А

мунарасы

Б

мунарасы

В

мунарасы

Г

мунарасы

Ынтымак ар бир мунарага канчадан блок колдонду?

Ойлонуп көрчү

Жогорудагы төрт мунараны салыштыр. Б мунарасын башка мунаралар менен салыштыр. Парталашыңа көрсөтүү үчүн кубиктерди колдон.

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Узундук — объекттин канчалык узун же кыска экенин көрсөтүүчү чоңдук.

Жылан _____.

Крокодил жыланга караганда _____.

б)

Курт _____.

Куртка караганда кумурска _____.

Калем менен сызгычты салыштыр.
Кайсынысы узунураак?
Кантип түшүндүрө аласың?

в) **Бийиктик** — объекттин канчалык бийик же жапыз экендигин көрсөтүүчү чоңдук.

Азиздин бою **узун**.

Дастан Азизден **узунураак**.

Улан Ажарга караганда _____.

Дастандын бою **эң узун**.

Уландын бою **эң кыска**.

Ажар менен Азиздин бойлору **тең**.

Азиздин жиби **эң узун**.

Уландын жиби **эң кыска**.

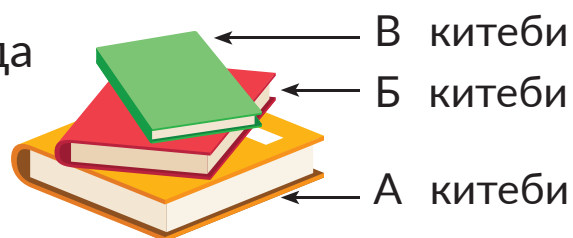
Жаңы үйрөнгөн сөздөрдү колдонуп, дагы кандай сүйлөмдөрдү түзө аласың?

г) А китеби **жука**.

Б китеби А китебине караганда _____.

В китеби **эң жука**.

Кел, машыгабыз

1. Сүйлөмдөрдү толукта.

А

Б

В

а) А үйү _____ үйүнөн бийик.

б) _____ үйү эң бийик.

2. Сүйлөмдөрдү толукта.

а) _____ калеми менен _____ калеми бирдей узундукта.

б) _____ калеми Б калеминен кыска.

А

Б

В

Г

3. Кайсы буюм узунураак экенин түшүндүрүп бер.

мончоктордун тизмеги

бамбук таякчасы

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен узундуктарды сүрөттөй алам.

Мен узундуктарды салыштыра алам.

Иш дептери
11А тапшырмалары

Б

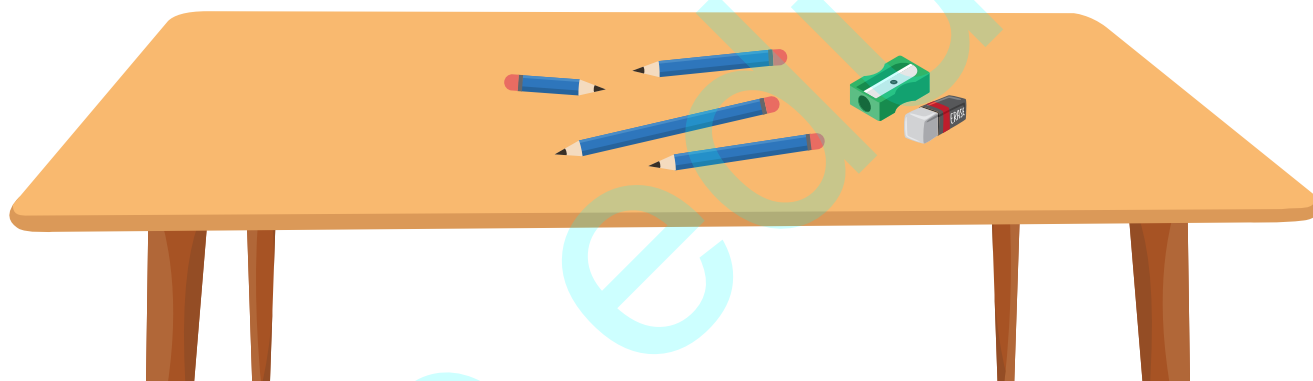
Салмактарды сүрөттөө жана салыштыруу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- салмактарды сүрөттөөнү;
- салмактарды салыштырууну.

Кел, эске салабыз

Сезимдин калем салгычында төмөнкүдөй буюмдар бар.

Кайсы буюм эң узун?

Ойлонуп көрчү

Ынтымак: «Өчүргүчтөн учтагыч оорураак, себеби ал өчүргүчтөн чоң», – дейт.

Ал туура айттыбы?

Сен эмне үчүн мындай ойлойсуң?

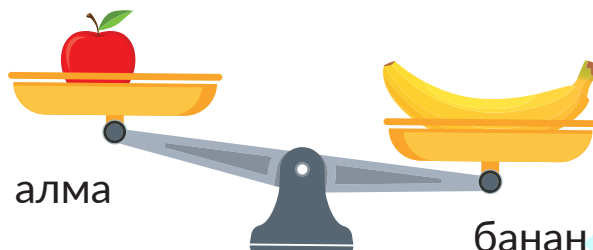
Өчүргүчтөн чоң болгон учтагычты таап, жообуңду текшерип көр.

Кел, окуп үйрөнөбүз

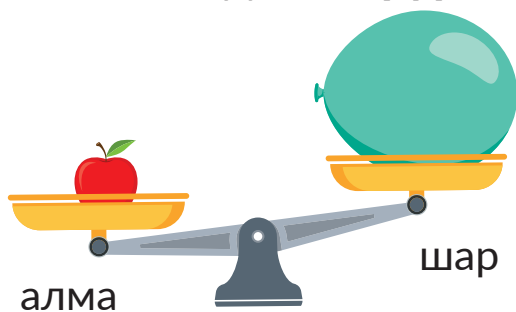
Салмак — объекттин канчалык оор же жеңил экендигин көрсөтүүчү чоңдук.

Бул тараза.

Алма оор.

Банан алмадан оорураак.

Шар жеңил.

_____ караганда жеңилерээк.

_____ эң жеңил.

_____ эң оор.

Кайсынысы
эң оор экенин
кантип билсе
болот?

Кел, машыгабыз

1. Сүйлөмдү толукта.

а)

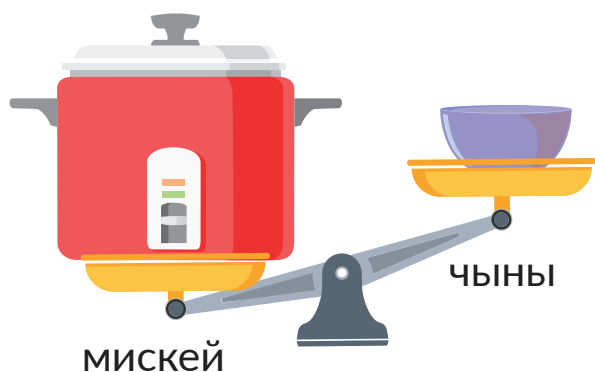
_____ оорураак.

б)

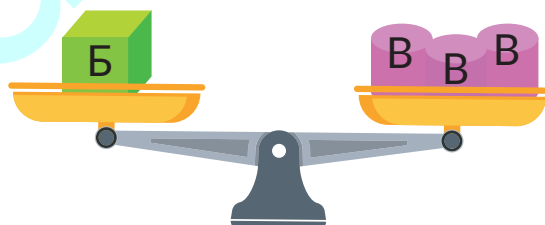
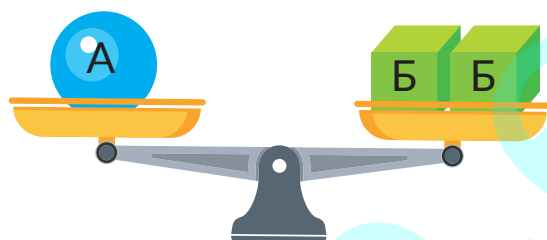
_____ жеңилерээк.

2. Объекттерди салыштыр.

Кайсынысы эң оор?
Кайсынысы эң жеңил?
Кантип билдиң?

3. Объекттерди салыштыр.

Кайсынысы эң оор?
Кайсынысы эң жеңил?
Аны кантип билдиң?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен салмактарды сүрөттөй алам.
- Мен салмактарды салыштыра алам.

Иш дептери
11Б тапшырмалары

В

Сыйымдуулуктарды сүрөттөө жана салыштыруу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- сыйымдуулуктарды сүрөттөгөндү;
- сыйымдуулуктарды салыштырганды.

Кел, эске салабыз

Кайсы бөтөлкө чоңураак?
Кантип билдиң?

Ойлонуп көрчү

Бөтөлкөлөрдүн кайсынысына көбүрөөк суу батат?
Кантип билсең болот?
Ал үчүн ар түрдүү өлчөмдөгү эки бөтөлкөнү колдон.

Кел, окуп үйрөнөбүз

Бөтөлкө толтура.

Кружка бош.

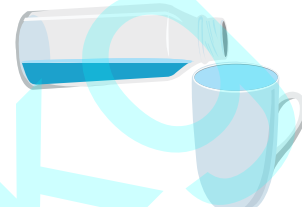

бөтөлкө кружка

Келгиле, кружкага суу куялы.

Эми кружка толтура.

Бөтөлкөдө бир аз суу калды.

Кайсы идишке көбүрөөк суу батат? Кружкагабы же бөтөлкөгөбү?

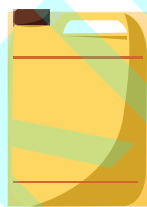
Сыйымдуулук – идишке бата турган суунун эң чоң өлчөмү.

Бөтөлкөнүн сыйымдуулугу кружканыкынан _____.

Кружканын сыйымдуулугу бөтөлкөнүкүнөн _____.

Кел, машыгабыз

1. Сүйлөмдөрдү толукта.

А

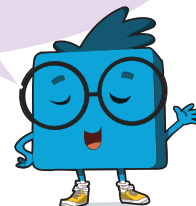

Б

В

Сыйымдуулуктарды салыштыруу үчүн идиштердин өлчөмдөрүн колдон.

а) _____ идишинин сыйымдуулугу В идишинин сыйымдуулугунан чоңураак.

б) _____ идишинин сыйымдуулугу В идишинин сыйымдуулугунан кичине.

в) _____ идишинин сыйымдуулугу эң чоң.

г) _____ идишинин сыйымдуулугу эң кичине.

2. Идиштерди сыйымдуулуктары боюнча чоңунан кичинесине карай жаз.

а)

стакан

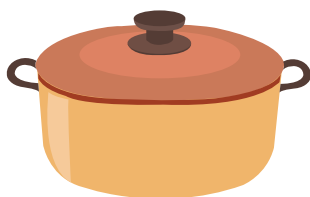
кумура

кашык

_____ , _____ , _____

б)

мискей

чыны

чайнек

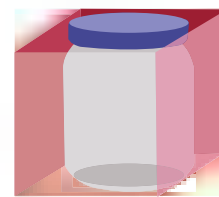
_____ , _____ , _____

3. Банка кутунун ичине салынган.

Кайсынысынын сыйымдуулугу чоңураак?

Эмне үчүн ушундай деп ойлойсуң?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен сыйымдуулуктарды аныктай алам.

Мен сыйымдуулуктарды салыштыра алам.

Иш дептери

11В тапшырмалары

Ар түрдүү чоңдуктар жана аларды өлчөөчү куралдар

Сен окуп үйрөнөсүң:

- ар түрдүү чоңдуктарды жана аларды өлчөөчү куралдарды билүүнү.

Кел, машыгабыз

А кумурасы

Б кумурасы

В кумурасы

Бул объекттердин ичинен кайсынысы эң кыска?
Парталашыңа айтып бер.

Ойлонуп көрчү

Кайсы объект эң кыска экенин билүү үчүн эмнени колдонсо болот?
Жообуңду парталашың менен салыштыр.
Макулсуңбу? Эмне үчүн макулсуң же макул эмессиң?

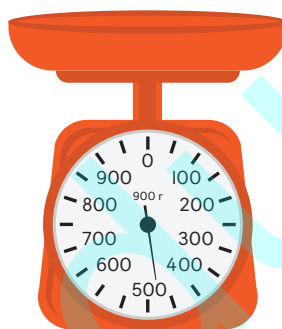
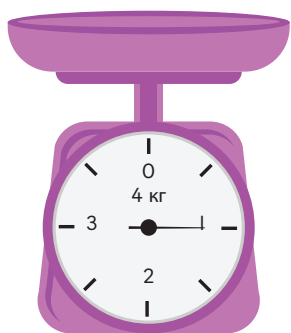

Кел, окуп үйрөнөбүз

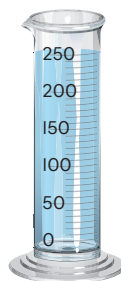
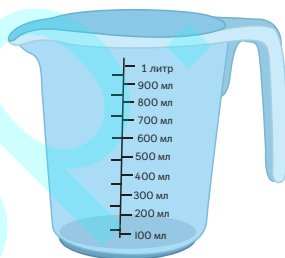

Сен узундукту өлчөө үчүн сызгычты же **ченөөчү лентаны** колдонсоң болот.

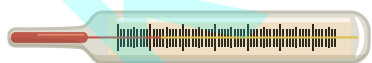
_____ — объекттин канчалык узун экенин көрсөтүүчү чоңдук.

Сен ашкана таразасын колдонуп _____ өлчөсөң болот. _____ — объекттин канчалык оор экендигин көрсөтүүчү чоңдук.

Сен өлчөө идишин же өлчөө цилиндрин колдонуп _____ өлчөсөң болот.

Сен термометрди колдонуп **температураны** _____ болот. _____ — объекттин канчалык ысык же муздак экендигин көрсөтүүчү чоңдук.

Кел, машыгабыз

1. Бош торчолорду толтур.

Өлчөөчү курал				
Эмнени өлчөйм	салмакты	температураны	узундукту	сыйымдуулукту

2. Эмир, Бекжан жана Али – үчөө кимисинин бою эң узун экендигин билгилери келди.

Алар кандай өлчөөчү куралды колдонушу керек?

_____

3. Сезим торт бышыргысы келди.

Ал керектүү өлчөмдөгү унду жана сүттү өлчөшү керек.

Сен Белектин айтканы менен макулсуңбу?

_____

Ал өз жообун кантип оңдой алат?

_____

Сезим унду жана сүттү өлчөө үчүн ченөөчү лентаны колдонушу керек.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен ар түрдүү чоңдуктарды жана аларды өлчөөчү куралдарды билем.

Иш дептери
11Г тапшырмалары

Бул тапшырманы классташтарың менен аткар.

Керектелүүчү каражаттар:

- калем
- калем салгыч
- ашкана таразасы

1-кадам: Калем салгычыңардан эң узун калемди алгыла.

Кимдин калеми узунураак экенин аныктагыла.

2-кадам: Үч идиш алгыла. Аларды эң кичине сыйымдуулугунан баштап иреттеп жайгаштыргыла.

3-кадам: Таразанын жардамы менен өзүңөрдүн калем салгычыңардын салмагын салыштыргыла.

Эң оор калем салгычты аныктагыла.

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

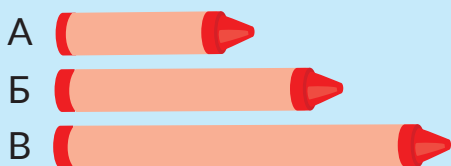
УЗУНДУК — бул объекттин канчалык узун же бийик экендигин көрсөтүүчү чоңдук.

жана

узундукту ченейт.

А

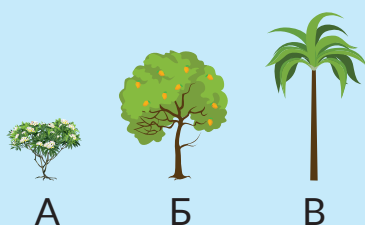
Б

В

А калеми **узун**.

Б калеми А калеминен **узунураак**.

В калеми **эң узун**.

А

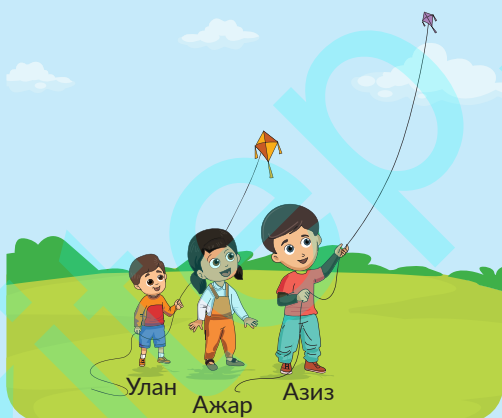
Б

В

А дарагы **бийик**.

Б дарагы А багынан **бийигирээк**.

В дарагы **эң бийик**.

Улан

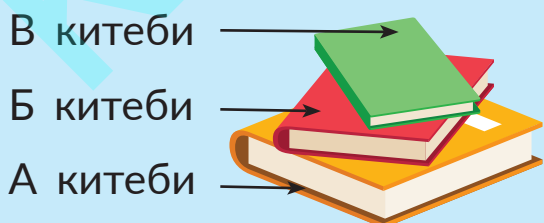
Ажар

Азиз

Азиздин бою **кыска**.

Ажардын бою Азиздин боюнан **кыскараак**.

Улан **эң кыска**.

В китеби

Б китеби

А китеби

А китеби **жука**.

Б китеби А китебинен **жукараак**.

В китеби **эң жука**.

САЛМАК — бул объекттин канчалык оор же жеңил экендигин көрсөтүүчү чоңдук.

салмакты өлчөйт.

А

Б

А оор.
А Бдан оорураак.
А эң оор.

А

Б

А жеңил.
Б Адан жеңилірээк.
В эң жеңил.

СЫЙЫМДУУЛУК — бул идишке бата турган суунун эң көп өлчөмү.

жана сыйымдуулукту өлчөйт.

А

Б

В

А идишинин сыйымдуулугу
Бныкынан чоңураак.
Б идишинин сыйымдуулугу
Вныкынан кичирээк.

ТЕМПЕРАТУРА — бул объекттин канчалык ысык же муздак экендигин көрсөтүүчү чоңдук.

температураны өлчөйт.

Иш дептери, 11-бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?

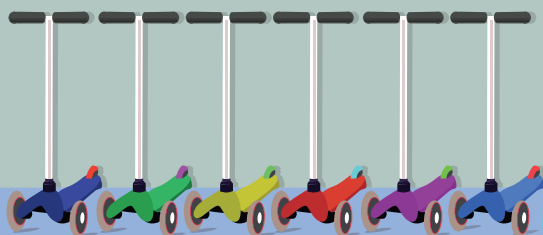
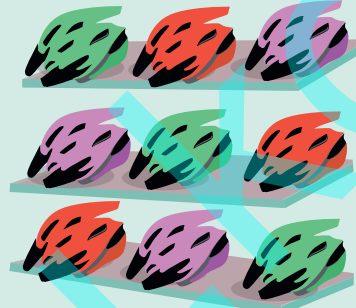
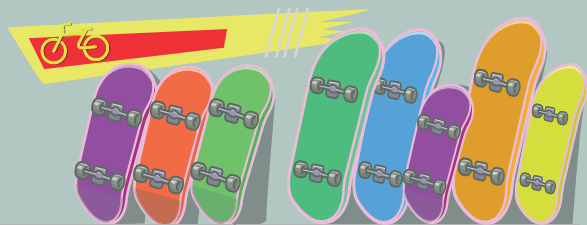
12-

БӨЛҮМ

Маалыматты иштетүү

Кошумча
материалдар

Бул жерде канча шлем бар?

Бул дүкөндө канча скейтборд бар?

Ал эми самокаттарчы? Кайсы буюм эң көп?

Бул маалыматты сүрөттөр аркылуу кантип көрсөтсө болот?

Бул бөлүмдө сен:

- маалыматты колдонуп суроолорго жооп бересиң;
- маалыматты сүрөттөр, тизмелер жана таблицалар аркылуу көрсөтөсүң;
- Венн жана Кэрролл диаграммаларын түзөсүң;
- пиктограммаларды жана блок-диаграммаларды түзөсүң.

A

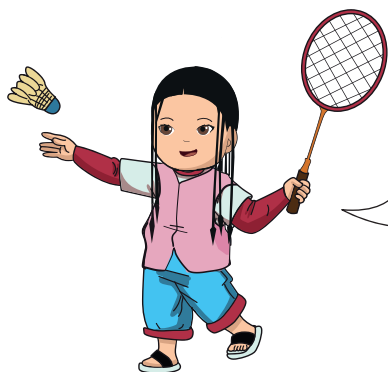
Маалыматты сүрөттөр, тизмелер жана таблицалар аркылуу көрсөтүү

Сен окуп үйрөнөсүң:

- суроолорго туура жооп бергенди;
- маалыматты сүрөттөр, тизмелер жана таблицалар аркылуу көрсөткөндү.

Кел, эске салабыз

Сага спорттун кайсы түрү жагат?

Менин эң сүйүктүү спортум — бадминтон.

Сен жактырган нерсе досторуңа жакпай калышы мүмкүн. Алардын тандоолорун сыйла.

Бул суроого бир эле жооп барбы?

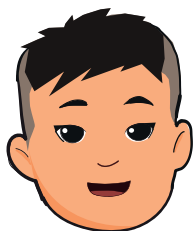
Ойлонуп көрчү

Классташтарыңдан алардын эң сүйүктүү спорт түрү кайсы экенин сурамжыла. Сен алган жоопторунду кантип жазасың? Парталашың жоопторду кантип жазды? Кимдин жазганы тагыраак болду?

Кел, окуп үйрөнөбүз

а)

Сенин эң сүйүктүү түсүң кайсы?

Менин эң сүйүктүү түсүм — жашыл.

Бул суроого сенин канча жообуң бар?
Сенин классташтарың бул суроого сеникиндей эле санда жооп бериштиби?

Бул суроо жөнүндө эмне айта аласың?

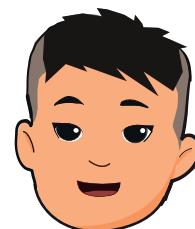
Бул суроонун _____ эле жообу бар.

б) Бакыт классташтарынан жактырган жемишин атоону суранды.

Ал классташтары жактырган жемиштердин сүрөтүн кагазга тартты.

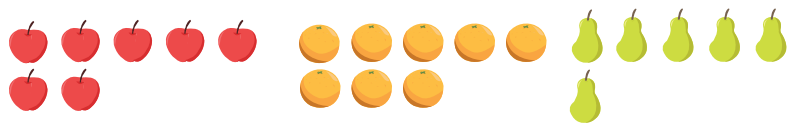
Классташтарыңа жемиштин кайсы түрү көбүрөөк жагат?

Бакыт сүрөттү карап суроолорго тез жооп бере алабы? Ал эмне кылышы мүмкүн?

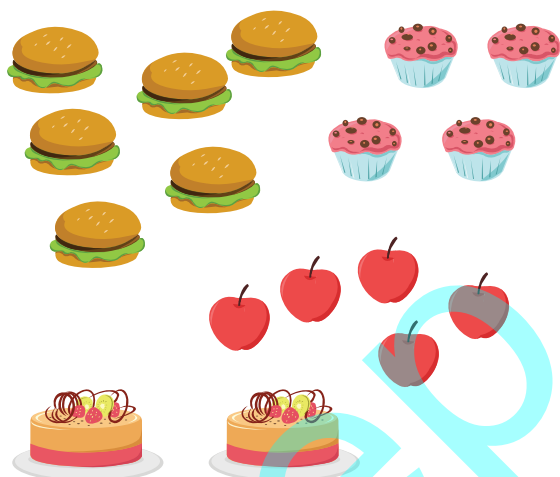
Бакыт жемиштердин түрүнө жараша чаптамаларды колдонуп маалыматты бөлүштүрдү.

Бөлүштүрүү сага жемиштин ар бир түрүн тез эсептөөгө жардам берет.

в) Сүрөттө эс алууга чыкканда керек боло турган тамак-аштар көрсөтүлгөн.

Сага керек:

_____ кекс

_____ бургер

_____ торт

_____ алма

Сен маалыматты жазуу үчүн тизмени колдонсоң болот.

Бул тизмеде сага керек болгон төрт түрдүү тамак-аш берилген.

г) Ажар ошол эле маалыматты **таблица** түрүндө көрсөттү.

Тамак-аштын түрү	Тамак-аштын саны
кекс	4
бургер	6
торт	2
алма	5

Ажар менен Акматтын таблицаларынын кандай окшоштугу жана айырмасы бар?

Акмат таблицаны башкача түздү.

Тамак-аштын түрү	кекс	бургер	торт	алма
Тамак-аштын саны	4	6	2	5

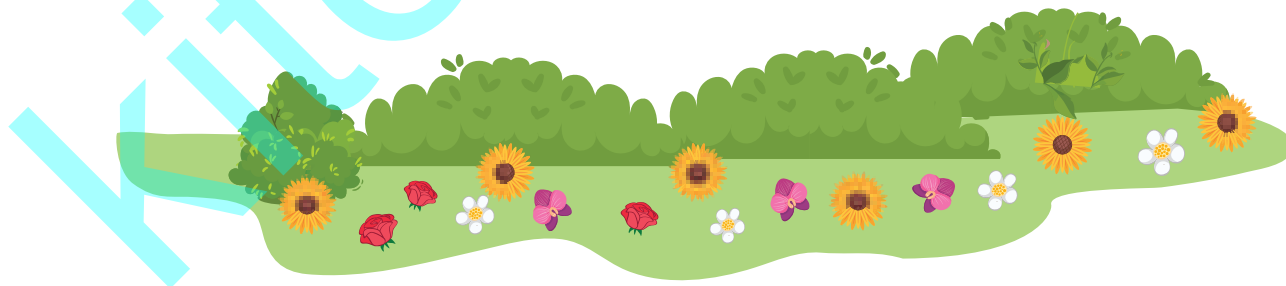
Сага кекске караганда канчага көп бургер керек?

$$6 - 4 = \underline{\quad}$$

Кекске караганда 2ге көп бургер керек.

Кел, машыгабыз

1. Бул сүрөттө бакчадагы гүлдөр көрсөтүлгөн.

а) Керектүү сандагы чаптамаларды чаптасаң болот.

Гүлдөрдүн түрү	Гүлдөрдүн саны
	
	
	
	

б) Сенин сүйүктүү гүлүң кайсы?

2. Оң жактагы сатып алуу тизмесин кара.

а) Тизмеде буюмдардын _____ түрү бар.

б) Тизмеде _____ көйнөк бар.

в) Тизмеде футболкалар _____ караганда 3кө көп.

Сатып алуу
тизмеси:
5 футболка
3 көйнөк
2 баш кийим
4 саат

3. Бул таблицада төрт баланын канча үй жаныбары бар экени берилген.

Аты	Азамат	Бермет	Кымбат	Атай
Үй жаныбарларынын саны	2	4	6	_____

Балдарда бардыгы 20дан 30га чейин үй жаныбарлары бар.

а) Атайдын канча үй жаныбары бар?

б) Атайга маалыматты тизме түрүндө жазууга жардам бер.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен маалыматты сүрөттөр, тизмелер жана таблица аркылуу көрсөтө алам.

Иш дептери
12А тапшырмалары

Б

Кэрролл жана Венн диаграммаларын түзүү

Сен окуп үйрөнөсүң:

- Кэрролл жана Венн диаграммаларын түзгөндү.

Кел, эске салабыз

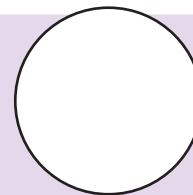
Кийимдердин канчасы үстүңкү кийим эмес?

Ойлонуп көрчү

Оң жактагы диаграмманы колдонуп, бардык кийимдерди кантип бөлүштүрсө болот?

Өзүңдүн бөлүштүрүү ыкмаң менен парталашыңдын бөлүштүрүү ыкмасын салыштыр. Кимиңердин ыкмаңар туура, сеникиби же парталашыңдыкыбы? Эмнеге?

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Бул фигураларды кантип топтоштурса болот?

Аларды _____ боюнча топтоштурса болот.

Кичинекей фигуралар	
Чоң фигуралар	

Кичинекей фигуралар менен чоң фигуралардын саны бирдейби?

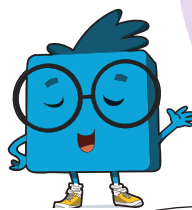

Таблицада фигуралар эки топко бөлүштүрүлгөн. Бул Кэрролл диаграммасы деп аталат.

б) Сен _____ бөлүштүрүү үчүн Венн диаграммасын дагы колдонсоң болот.

Венн диаграммасы маалыматты бөлүштүрүү үчүн айлананы же овалды колдонот.

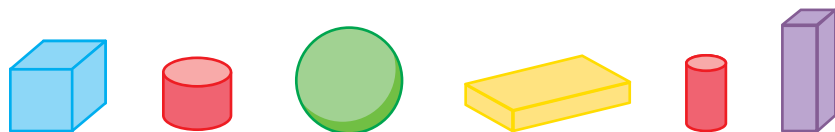
Кэрролл жана Венн диаграммаларынын кандай окшоштугу жана айырмасы бар?

Жашыл фигуралардын бардыгы кичинекейби?

Кел, машыгабыз

1. Бул фигураларды бөлүштүр.

Венн диаграммасын колдонуп, бардык фигураларды бөлүштүр. Чаптамаларды колдонсоң болот.

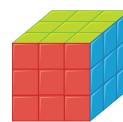
2. Бул объекттерге көңүл бур.

А

Б

В

Г

Д

Е

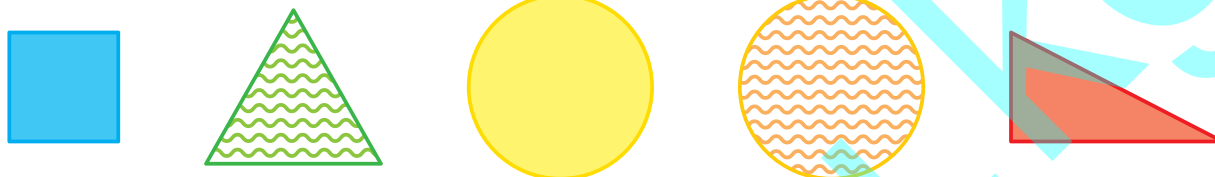
Ж

 а) Кэрролл диаграммасын толтур.

Түз кыры бар объекттер	Түз кыры жок объекттер

б) Түз кыры бар канча объект бар? _____

3. Төмөнкү фигураларды кара.

 а) Бардык фигураларды Венн диаграммасын колдонуп бөлүштүр.

Диаграммаңды парталашыңдын диаграммасы менен салыштыр.

 б) Кимиңердики туура?

Эмне үчүн мындай деп ойлойсуң?

в) Толкун сызыктуу эмес фигуралар толкун сызыктуу фигуралардан канчага көп?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен Кэрролл жана Венн диаграммаларын түзө алам.

Иш дептери
12Б тапшырмалары

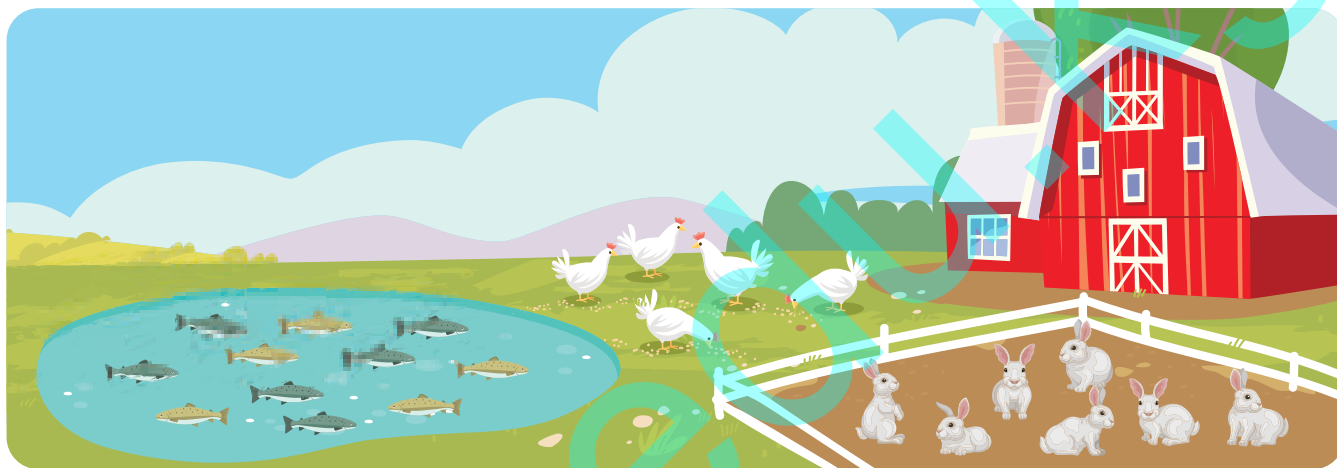
В

Пиктограмма жана блок-диаграмма түзүү

Сен окуп үйрөнөсүң:

- пиктограмма жана блок-диаграмма түзгөндү.

Кел, эске салабыз

Фермадагы жаныбарлардын санын көрсөтүү үчүн таблица түз. Жаныбарлардын ар бир түрүнөн канча бар?

Ойлонуп көрчү

Жогорудагы маалыматты төмөнкү пиктограмма менен кантип көрсөтсө болот?

тоок	балык	коён
Ар бир 1 жаныбарды билдирет.		

Парталашыңа айтып бер.

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Азат, Салтанат жана Мурат курут жасашты.

Азат

Салтанат

Мурат

Сен куруттардын санын пиктограммада көрсөт.

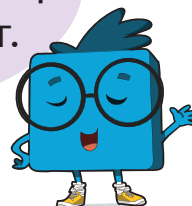

Пиктограмма боюнча Азат 8 курут жасады.

_____ 4 курут жасады.

_____ 7 курут жасады.

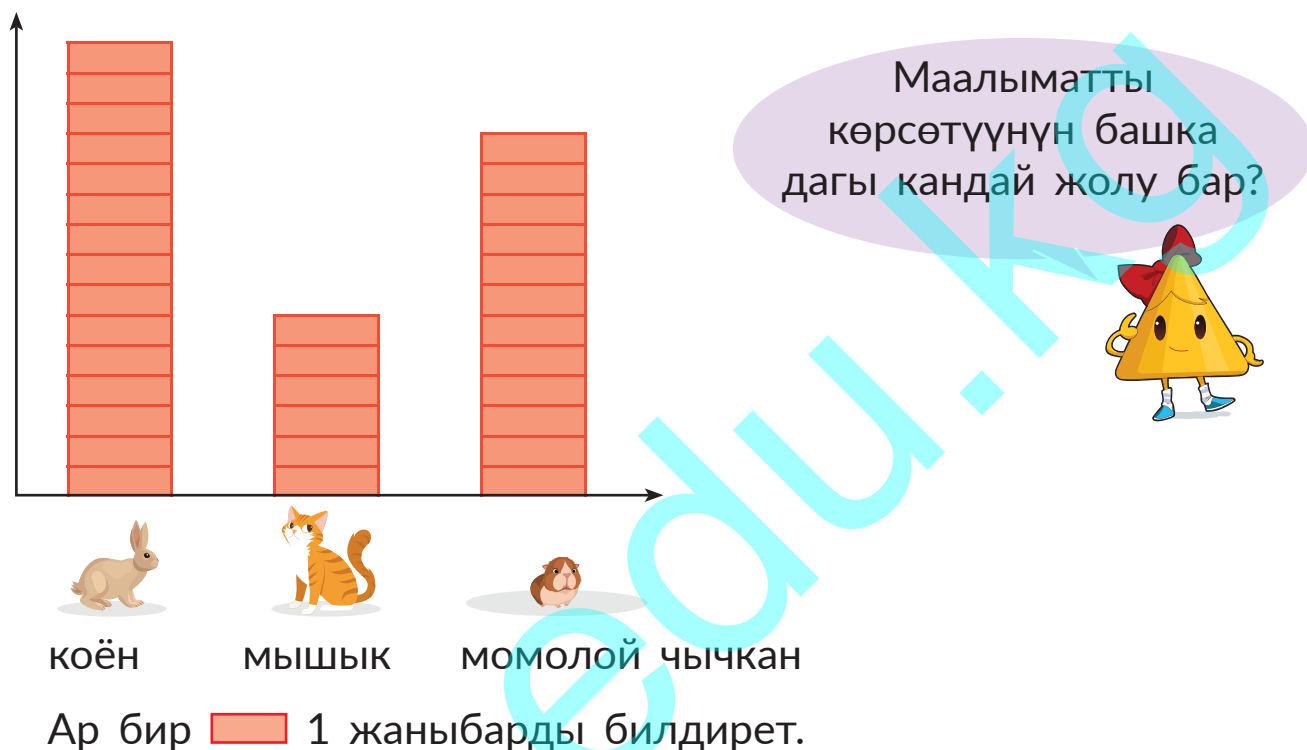
Пиктограмма
маалыматты сүрөттөр
аркылуу көрсөтөт.

б) Бул — блок-диаграмма.

Сен жаныбарлар дүкөнүндөгү жаныбарлардын санын көрсөтүү үчүн блокторду колдонсоң болот.

Зоодүкөндөгү жаныбарлар

Бардыгы 15 коён, 6 мышык жана 12 момолой чычкан бар.

$$15 - 6 = 9$$

Коёндор мышыктардан _____ га көп.

$$12 - 6 = 6$$

Мышыктар момолой чычкандардан _____ га аз.

Жаныбарлар дүкөнүндө _____ эң көп.

Жаныбарлар дүкөнүндө _____ эң аз.

Кел, машыгабыз

1. Бул пиктограммада ширенин үч түрү көрсөтүлгөн. Айзат түштөн кийин төмөнкүлөрдү сатты.

Алма ширеси	
Сабиз ширеси	
Манго ширеси	
Ар бир 1 чөйчөк ширени билдирет.	

- а) _____ чөйчөк алма ширеси сатылды.
 б) _____ чөйчөк сабиз ширеси сатылды.
 в) _____ чөйчөк манго ширеси сатылды.
 г) _____ чөйчөк шире сатылды.
2. Бул пиктограммада окуучулардын мектепке кантип барары көрсөтүлгөн.

			
автобус	жеңил машина	велосипед	жөө
Ар бир 1 окуучуну билдирет.			

- а) Мектепке автобус менен баргандар жеңил машина менен баргандардан _____ көп.
 б) Велосипед менен баргандар жөө баргандардан _____ аз.
 в) Окуучулардын көпчүлүгү мектепке _____ менен барышат.
 г) Мектепке _____ менен барган окуучулардын саны эң аз.

3. Бул блок-диаграммада окуучулардын сүйүктүү спорт түрү берилген.

а) _____ окуучу баскетболду жактырат.

б) _____ окуучу волейболду жактырат.

в) Баскетболду жактырган окуучулар бадминтонду жактырган окуучулардан _____ көп.

г) Волейболду жактырган окуучулар футболду жактырган окуучулардан _____ аз.

д) _____ жана _____ бирдей сандагы окуучулар жактырат.

е) Эң көп тандалган спорт – _____.

 ж) Жаркын блок-диаграммага бейсбол спортун кошкосу келди.

Бейсболду жактырган окуучулар бадминтонду жактырган окуучулардан көп.

Футболду жактырган окуучулар бейсболду жактырган окуучулардан көп.

Бейсболду жактырган окуучулардын саны _____ болушу мүмкүн.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен пиктограмма жана блок-диаграммаларды түзө алам.

Иш дептери
12В тапшырмалары

Керектелүүчү каражаттар:

- балмуздак чаптамалары

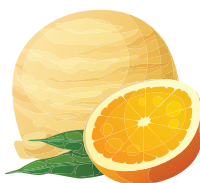
1-кадам: Классташтарыңдан балмуздакты жактырарын же жактырбасын сурап чык. Венн жана Кэрролл диаграммасын түз.

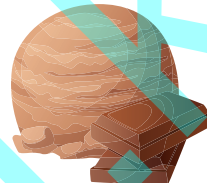
кулпунай

жалбыз

апельсин

шоколад

2-кадам: Классташтарыңдан балмуздактын ушул төрт даамынан кайсынысын жактырарын сура. Маалыматты кантип жазасың? Чаптамаларды, сүрөттөрдү, таблицаны же тизмени колдоносубу?

3-кадам: Жыйналган маалыматты көрсөтүү үчүн таблицаны колдон. Төмөнкү таблицаны толтуруу үчүн чаптамаларды пайдалансаң болот.

	Кулпунай	Жалбыз	Апельсин	Шоколад
Классташтарыңдын саны				

4-кадам: Жыйналган маалыматты колдонуп, пиктограмма жана блок-диаграмма түз.

5-кадам: Бул суроолорго жооп бер.

- Балмуздактын даамы жөнүндө сурамжылоого канча окуучу жооп берди?
- Эң көп тандалган балмуздактын даамы кайсы?
- Эң аз тандалган балмуздактын даамы кайсы?
- Кулпунай балмуздагын жактырган окуучулар апельсин балмуздагын жактырган окуучулардан канчага көп же аз?

Блок-диаграммадан дагы кандай маалыматтарды ала аласың?

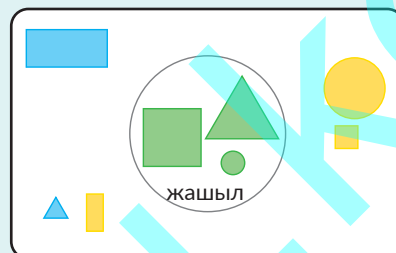
Маалыматтарды төмөнкү жолдор менен бөлүштүрүүгө болот:

Сүрөттөр, тизмелер
жана таблицалар

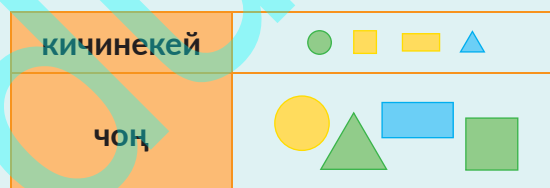
Эң көп жактырылган жемиш

Эмир		кулпунай	алмурут
Бермет		Эмир Камбар	Бермет
Камбар			

Венн жана Кэрролл
диаграммалары

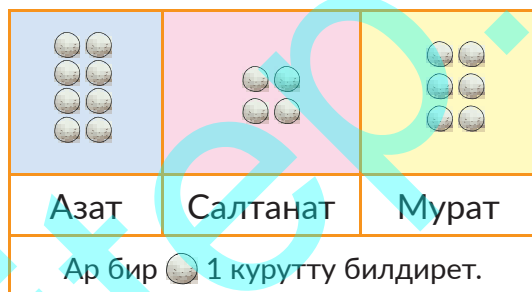

Венн диаграммасы

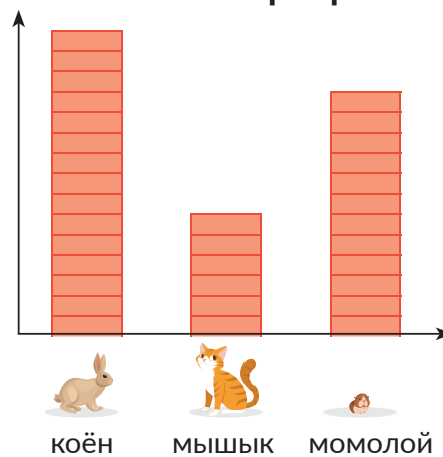
Кэрролл диаграммасы

Пиктограммалар жана блок-диаграмма

Маалыматты көрсөтүү үчүн
сүрөттөрдү же блокторду
колдон.

Зоодүкөндөгү
жаныбарлар

Ар бир 1 жаныбарды билдирет.

Иш дептери, 12-бөлүм
Мен эми эмнени аткара
алам?

13-

БӨЛҮМ

Бөлчөктөр: жарымдарды алуу

Кошумча
материалдар

Бул жердеги
кекстердин
жарымын жей
аласыңбы?

Ал канча
кекс болот?

Сэндвичтерди
кара. Эки
сэндвич бир чоң
бөлүктү түзө
алабы?

Сен бул бөлүмдө:

- бүтүн объекттин барабар жана барабар эмес бөлүктөрүн аныктай аласың;
- жарымдар бүтүндүн барабар эки бөлүгүнүн бири деп түшүнөсүң;
- объекттердин санынын жарымын таба аласың; бүтүндү алуу үчүн жарымдарды бириктиресиң.

A

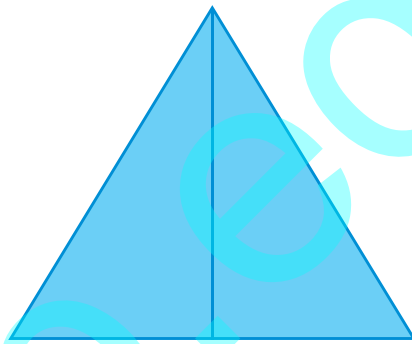
Бүтүн объекттин тең жана тең эмес бөлүктөрүн аныктоо

Сен окуп үйрөнөсүң:

- бүтүн объекттер же фигуралар барабар же барабар эмес бөлүктөргө бөлүнгөнүн аныктаганды.

Кел, эске салабыз

Бул чоң үч бурчтук канча үч бурчтуктан түзүлгөн?

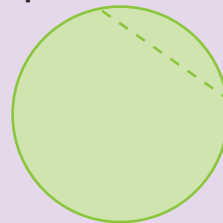
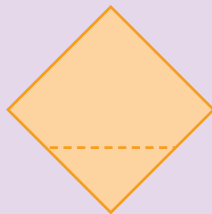

Ойлонуп көрчү

Бул фигуралардын кайсынысы эки барабар бөлүккө бөлүнгөн?

Аны көрсөтүү үчүн ар бир фигураны тегеректеп, сызык боюнча бүктө.

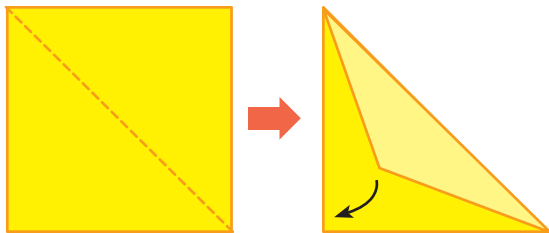

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Квадрат кагазды _____ барабар бөлүккө бүктө.

Квадрат кагаз тең экиге бөлүнгөн.

Барабар эки бөлүктүн бирөө жарым болот.

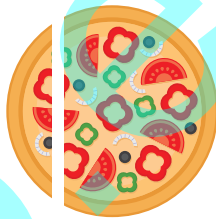
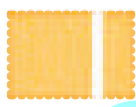

Квадратты дагы кандай жол менен бүктөп тең экиге бөлсө болот?

б) Бул объекттер _____ барабар эмес бөлүктөргө бөлүнгөн.

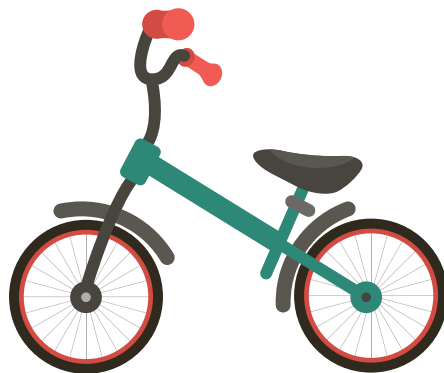
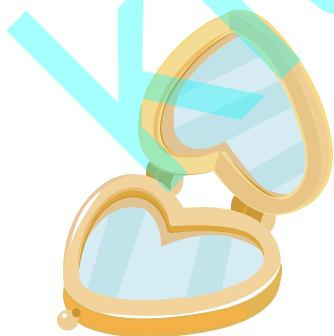
Алар тең бөлүнгөн эмес.

Алар барабар эместигин кантип түшүндүрөсүң?

в) Кээ бир объекттерди тең _____ бөлүүгө болот, ал эми кээ бирлерин болбойт.

Кел, машыгабыз

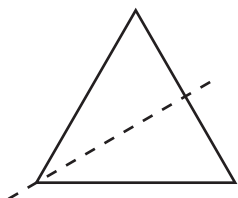
1. Чаптамаларды бөлүштүрүп чапта.

Тең бөлүктөр	Тең эмес бөлүктөр

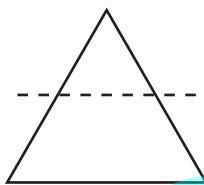
Бөлүктөр бирдей өлчөмдөбү?

2. Кайсы үч бурчтук барабар бөлүккө бөлүнгөн?
Ал фигуранын жарымын боё.

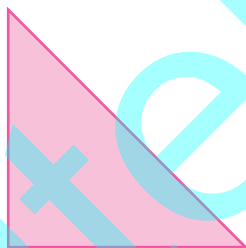
А

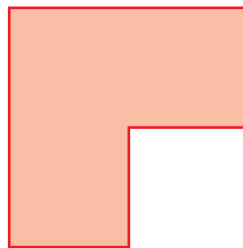
Б

3. Төмөнкү фигураларды барабар эки бөлүккө бөлүү үчүн түз сызыктарды чий.

а)

б)

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен объекттердин барабар же барабар эмес бөлүктөргө бөлүнгөнүн аныктай алам.

Иш дептери
13А тапшырмалары

Б

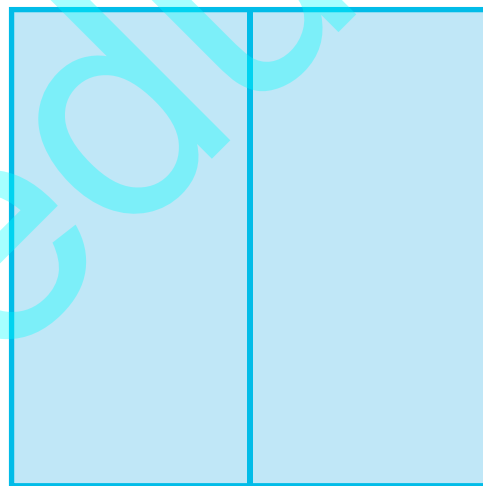
Объекттердин санынын жарымын табуу

Сен окуп үйрөнөсүң:

- жарым — бүтүндүн барабар эки бөлүгүнүн бири экенин түшүнүүнү;
- жарымды алуу — математикалык амал экенин түшүнүүнү.

Кел, эске салабыз

Бул фигуралар эки бөлүккө бөлүнгөн.

Фигуралар барабар бөлүктөргө бөлүнгөнбү же барабар эмес бөлүктөргөбү?

Ойлонуп көрчү

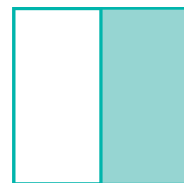

Акылайдын 6 калеми бар. Ал калемдеринин жарымын калем салгычка салды. Калем салгычта канча калем болду? Жоопту кантип тапканыңды кубиктер менен көрсөт.

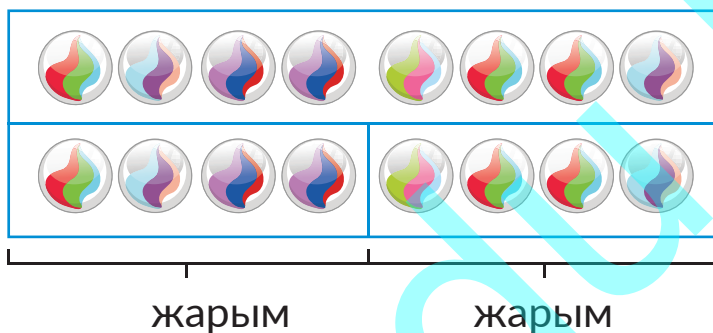

Кел, окуп үйрөнөбүз

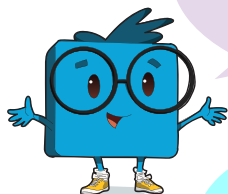
- а) Квадраттын эки барабар _____ бар.
Барабар бөлүктөрдүн бир бөлүгү боёлгон.
Квадраттын жарымы боёлгон.

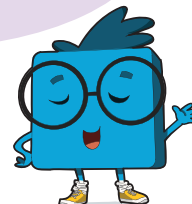
- б) Бакыта 8 шарик бар.
Ал шариктерди эки баштыкка тең бөлүп салды.

Жарымды $\frac{1}{2}$ деп жазсаң болот.

4төн экөө 8.
Демек, 8дин жарымы 4 болот.

Бакыт менен Акылайдын 17 шариги бар. «Шариктердин жарымы менде», — деди Бакыт. Ал туура айттыбы? Эмне үчүн ооба же жок?

Кел, машыгабыз

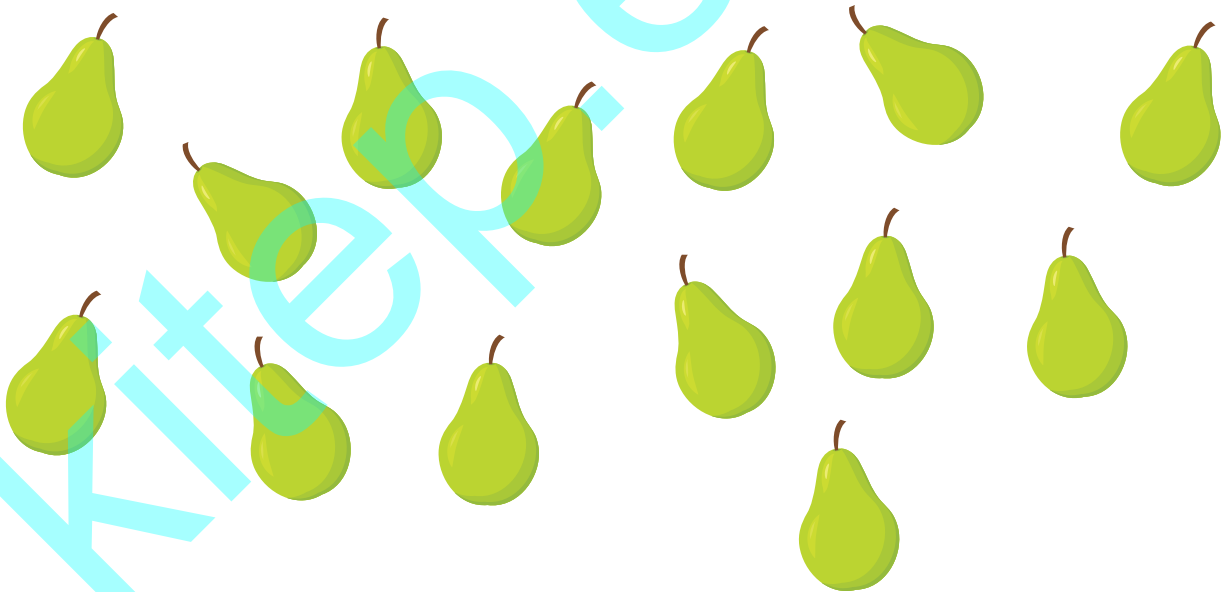
1. 4 гүлдүн жарымы канча болот? _____

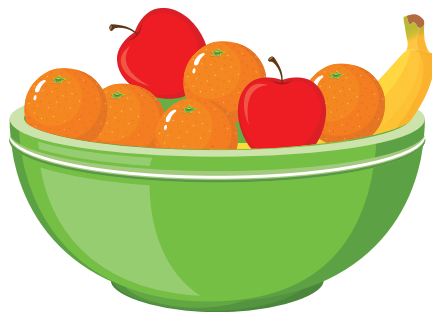
2. 14 алмурутту эки баштыкка тең бөлүп сал.

Бир баштыкка канча алмурут салынат?

Алмурут салынган эки бирдей баштыкты тегеректеп көрсөт.

3. Белек достору менен 2 алма, 5 апельсин жана 1 банан жешти.

Бул жемиштер Белек жеген жемиштерден эки эсе көп.
Белек канча жемиш жеген?

_____

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Жарым — бүтүндүн эки барабар бөлүгүнүн бири экенин түшүнөм.
- Жарымды алуу — математикалык амал экенин түшүнөм.

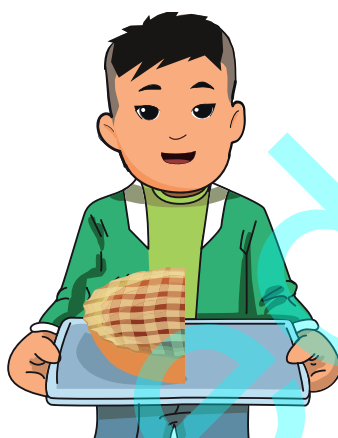
В

Жарымдарды бириктирүү менен бүтүндү түзүү

Сен окуп үйрөнөсүң:

- жарымдарды бириктирип, бүтүндү түзгөндү түшүнүүнү.

Кел, эске салабыз

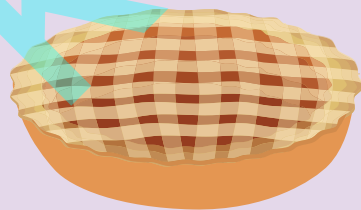

Бакытта пирогдун жарымы бар.
Пирог канча бөлүккө бөлүнгөн?

Ойлонуп көрчү

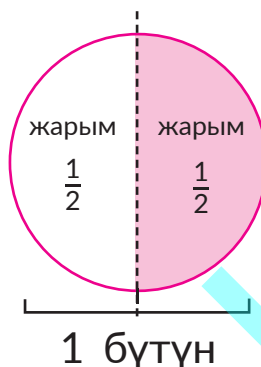
Бакыттын пирогун бүтүн кылуу үчүн төмөн жактан пирогдун экинчи жарымын тап.

Кел, окуп үйрөнөбүз

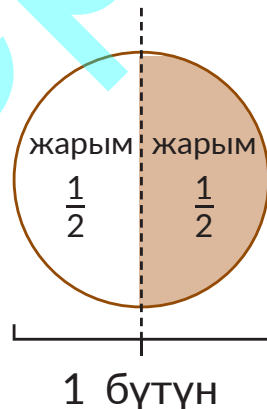
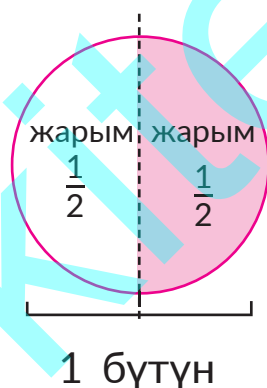
а) Сезим май топоч сатып алды.

Ал аны _____ кести.

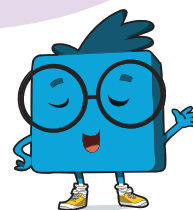

Жарымдан экөө 1 бүтүндү түзөт.

б) Сезим дагы бир май топоч сатып алды. Ал аны дагы жарымга бөлдү.

Сен: $\frac{1}{2}$ менен $\frac{1}{2}$
бир бүтүндү түзөт
деп айтсаң болот.

Сезим 8 досуна жарымдан май топоч бергиси келди. Ага канча май топоч керек? Жообуңду кантип түшүндүрөсүң?

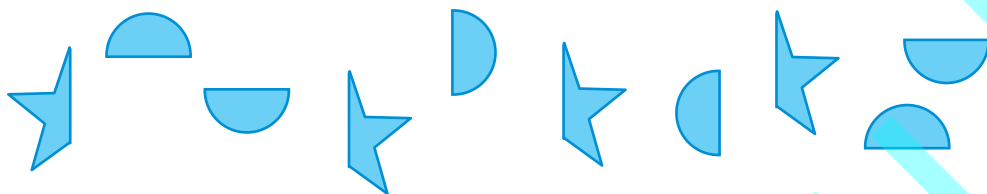
Жарымдан _____ бөлүк 2 бүтүндү түзөт.

Кел, машыгабыз

1. Бүтүндү алыш үчүн жарымын толуктап тарт.

2. Жарым бөлүктөрдү бириктир.

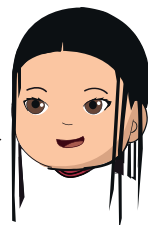
Канча бүтүн форма жасаса болот?

_____ бүтүн жылдыздарды жана _____ бүтүн тегеректерди жасоого болот.

3. Бир нече бала 2 пирогду бөлүштү.
Балдардын ар бири жарым пирогдон жеди.

2 бала болгон.

4 бала болгон.

Кимиси туура тапкан?

Эмне үчүн мындай деп ойлойсуң?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

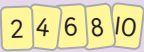

Мен жарым бөлүктөрдү бириктирип
бир бүтүндү түзгөндү билем.

Иш дептери
13В тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- бир топтом
- бир топтом
- бирдик кубиктер

1-кадам: Карталарды аралаштыр.
Аларды тескери каратып кой.

2-кадам: Бир картаны ачып кара.

Эгер карта сан менен болсо,
кубиктерди колдонуп, сандын
жарымын көрсөт.

Эгер карта фигура менен
болсо, ошол фигураны тең
экиге бөлүп сыз.

3-кадам: Эгер туура жооп берсең,
картаны өзүңө ал.

Эгер туура эмес жооп берсең, картаны кайра ордуна кой.

4-кадам: Кезектешип ойногула.

2-жана 3-кадамды карталар бүткөнчө кайталагыла.

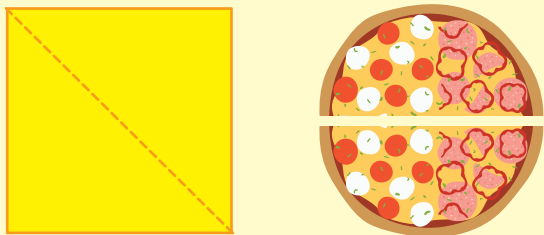
Жоопту туура
эмес тапсаң,
маанайыңды
түшүрбө.
Дагы аракет кыл!

Ким көбүрөөк карта топтосо, ошол жеңет.

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

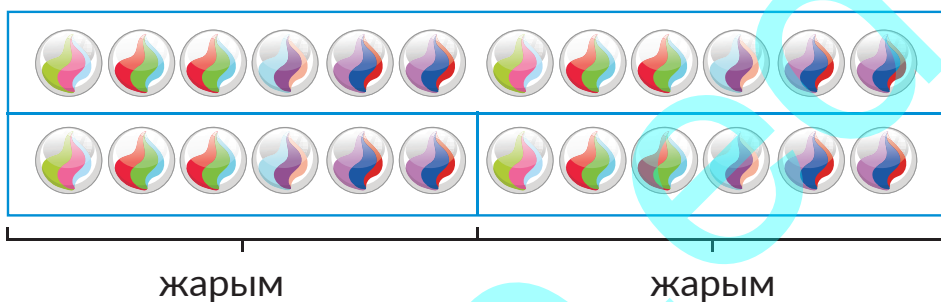
Фигуралар жана объекттер
барabar бөлүктөргө бөлүнгөн.

Фигуралар жана объекттер
барabar эмес бөлүктөргө бөлүнгөн.

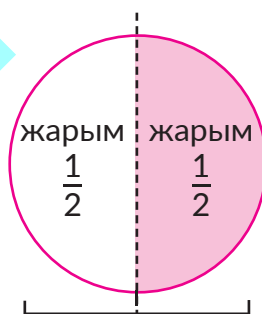
Объекттердин санынын жарымы

бүтүн

12 шардын
жарымы 6 болот

Жарымдар бүтүндү түзө алышат.

Жарымдан
экөө бир
бүтүндү түзөт.

Иш дептери, 13-бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?

14-

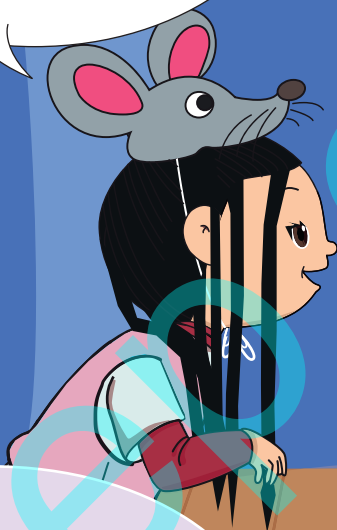
БӨЛҮМ

Убакыт

Кошумча
материалдар

Чык-чык, чык-чык,
Чычкан саатка чыкты.
Саат бир болгондо,
Чычкан дароо түштү.
Чык-чык, чык-чык.

Саат канча
болду?

Саатты кара. Эгерде
сааттын мүнөт жебеси
бны көрсөтсө, эмне
болот? Саат канча
болот?

Сен бул бөлүмдө:

- убакыт жөнүндө айтып бересиң;
- аптанын күндөрүн жана жылдын айларын атай аласың;
- убакытты бир саатка жана жарым саатка чейинки тактыкта аныктай аласың.

A

Убакыт жөнүндө сүйлөшөбүз

Сен окуп үйрөнөсүң:

- убакыт бирдиктери жөнүндө жөнөкөй тил менен айтып берүүнү.

Кел, эске салабыз

Сезим бир күн ичинде үч түрдүү иш аткарды.

биринчи _____ →

Экинчи сүрөттө ал эмне кылып жатат?

Ойлонуп көрчү

Жогорудагы сүрөттөрдү кара.
Сезим качан кечки тамагын ичет?
Кантип билгениңди айтып бер.

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Адам эртең менен ойгонот.

Ал күндүз _____ тамагын ичет.

Ал түнкүсүн _____ .

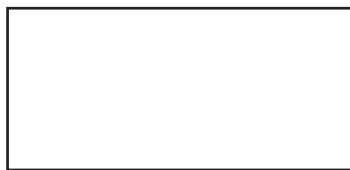

Кел, машыгабыз

1. Чаптамаларды колдонуп, Ынтымактын тамактарын көрсөт.

кечээ

Ынтымак
кесме жеди.

бүгүн

Ынтымак бургер
жеп жатат.

эртең

Ынтымак
палоо жейт.

2. Бош жерлерге «эртең менен», «күндүз» же «түндө» деген сөздөрдү жаз.

3. Төмөнкү сүрөттөрдү кара.

«Эртең менен», «күндүз», «түндө» деген сөздөрдү катыштырып, сүйлөм түз.

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен убакыт бирдиктерин жөнөкөй тил менен сүрөттөп бере алам.

Иш дептери
14А тапшырмалары

Б

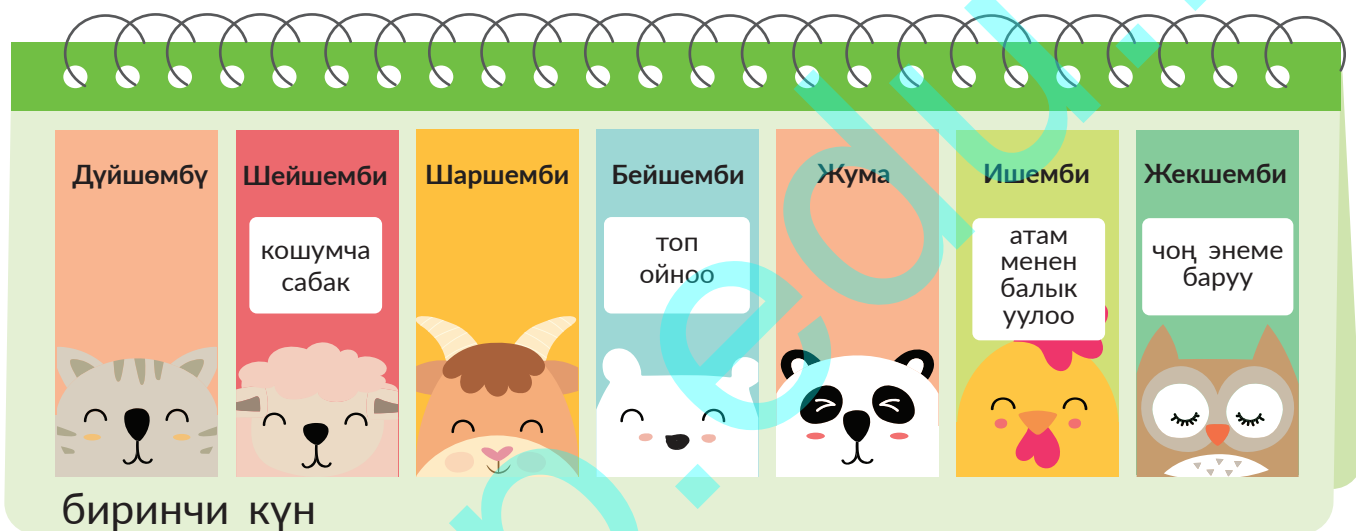
Апта күндөрү жана жыл айлары

Сен окуп үйрөнөсүң:

- апта күндөрүн жана жылдын айларын атоону.

Кел, эске салабыз

Календарды кара.

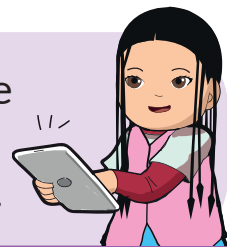
Бул – Бакыттын календары.

Ал аптанын төртүнчү күнү эмне кылат?

Ойлонуп көрчү

Бакыт аптанын 7-күнүнөн бир күн мурун эмне кылат?

Жогорудагы сүрөттү колдонуп досуңа түшүндүр.

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Бул календарда аптанын күндөрү көрсөтүлгөн.

Аптада _____ күн бар.

Дүйшөмбү	Шейшемби	Шаршемби	Бейшемби	Жума	Ишемби	Жекшемби
----------	----------	----------	----------	------	--------	----------

Дүйшөмбү – аптанын биринчи күнү. Аптанын 6-күнү кайсы күн?

б) Бир жылда _____ ай бар.

Үчтүн айы Январь	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2
3 4 5 6 7 8 9	
10 11 12 13 14 15 16	
17 18 19 20 21 22 23	
24 25 26 27 28 29 30	
31	

Бирдин айы Февраль	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12 13	
14 15 16 17 18 19 20	
21 22 23 24 25 26 27	
28	

Жалган куран Март	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12 13	
14 15 16 17 18 19 20	
21 22 23 24 25 26 27	
28 29 30 31	

Чын куран Апрель	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3
4 5 6 7 8 9 10	
11 12 13 14 15 16 17	
18 19 20 21 22 23 24	
25 26 27 28 29 30	

Бугу Май	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1
2 3 4 5 6 7 8	
9 10 11 12 13 14 15	
16 17 18 19 20 21 22	
23 24 25 26 27 28 29	
30 31	

Кулжа Июнь	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12	
13 14 15 16 17 18 19	
20 21 22 23 24 25 26	
27 28 29 30	

Теке Июль	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3
4 5 6 7 8 9 10	
11 12 13 14 15 16 17	
18 19 20 21 22 23 24	
25 26 27 28 29 30 31	

Баш оона Август	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14	
15 16 17 18 19 20 21	
22 23 24 25 26 27 28	
29 30 31	

Аяк оона Сентябрь	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3 4
5 6 7 8 9 10 11	
12 13 14 15 16 17 18	
19 20 21 22 23 24 25	
26 27 28 29 30	

Тогуздун айы Октябрь	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2
3 4 5 6 7 8 9	
10 11 12 13 14 15 16	
17 18 19 20 21 22 23	
24 25 26 27 28 29 30	
31	

Жетинин айы Ноябрь	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12 13	
14 15 16 17 18 19 20	
21 22 23 24 25 26 27	
28 29 30	

Бештин айы Декабрь	
Душ	Шуш
Шр	Би
Жм	Иш
Жи	
	1 2 3 4
5 6 7 8 9 10 11	
12 13 14 15 16 17 18	
19 20 21 22 23 24 25	
26 27 28 29 30 31	

Сенин туулган күнүң кайсыл айда?

Кел, машыгабыз

1. Дамиранын апта ичиндеги түшкү тамагы көрсөтүлгөн.

Дүйшөмбү		шорпо жана самса
Шейшемби		пицца
Шаршемби		тоок эти
Бейшемби		кесме жана алма
Жума		балык
Ишемби		салат
Жекшемби		палоо

а) Дамира _____ күнү тоок этин жейт.

б) Жекшембиден бир күн мурун _____ болот.

Дамира ошол күнү _____ жейт.

в) Жекшембиден эки күн өткөндөн кийин _____

болот. Дамира ошол күнү _____ жейт.

2. Төмөнкү айларды бош тилкелерге туура жайгаштыр.

Бирдин айы

Бештин айы

Жалган куран

Тогуздун айы

Бугу

Теке

Кулжага чейинки айлар	Кулжадан кийинки айлар

3

Белек

Бүгүн жекшемби.
Кел, бир аптадан кийин
киного баралы.

Бул күн —
дүйшөмбү.

Акылай

Сен Акылайдын айтканына макулсуңбу?

Анын жообунун туура же туура эмес экенин кантип билесиң? _____

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

- Мен аптанын күндөрүн жана жылдын айларын айта алам.

Иш дептери
14Б тапшырмалары

В

Убакытты бир саатка жана жарым саатка чейинки тактыкта аныктоо

Сен окуп үйрөнөсүң:

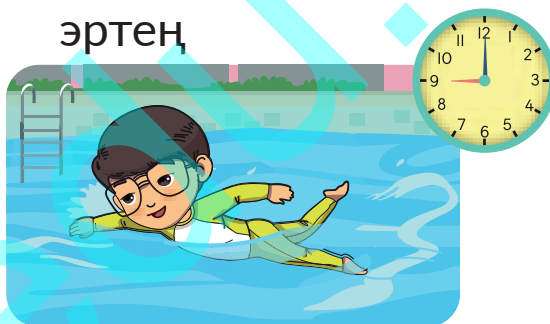
- убакытты бир саатка жана жарым саатка чейинки тактыкта айтканды.

Кел, эске салабыз

бүгүн

эртең

Бүгүнкү күн — жума.

Дүйшөмбү	Шейшемби	Шаршемби	Бейшемби	Жума	Ишемби	Жекшемби

Ынтымак кайсы күнү сууда сүзүүгө барат?

Ойлонуп көрчү

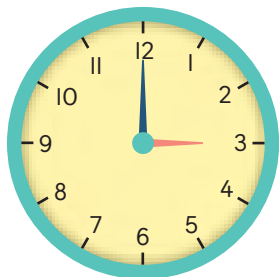

Жогорку сүрөттө сааттагы убакытты кантип айтат элең? Парталашыңа айтып бер.

Кел, окуп үйрөнөбүз

а) Канат сууда сүзүүгө күндүзгү саат 3тө барат.

— саат жебеси
— мүнөт жебеси

Саатты жана мүнөттү көрсөткөн жебелердин узундугунан эмнени байкадың?

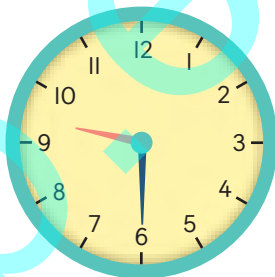
Кечки саат 7де сен эмне кыласың? Ошондо саат жана мүнөт жебелери кандай жайгашкан болот?

Саат жебеси _____ көрсөтүп турат.

Мүнөт жебеси _____ көрсөтүп турат.

б) Канат эртең менен саат 9 жарымда сейилдөөгө чыгат.

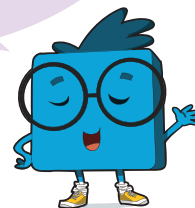
Мүнөт жебеси сааттын тегерегинин жарымын айланды.

Ошондуктан бул «жарым саат».

Саат жебеси 9 менен 10дун ортосунда турат.

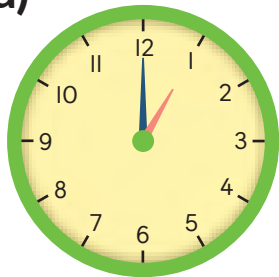
Мүнөт жебеси _____ көрсөтүп турат.

Кел, машыгабыз

1. Саат канча болду?

а)

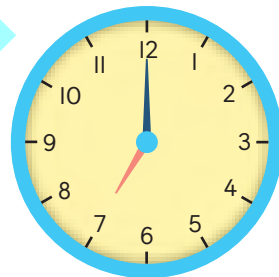
б)

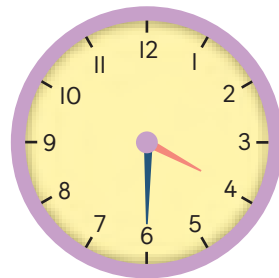
в)

2. Акылай: «саат 7 жарым болду», — дейт.
Ал туура айттыбы?
Сен аны кантип билдиң?

3. Бакыт сааттан 4 жарымды көрсөттү.
Ал сүрөттө туура көрсөттүбү?
Анын сүрөтүн кантип жакшыртса болот?

Эмнени аткара аларыңды белгиле (✓).

Мен убакытты бир саат жана жарым саатка чейинки тактыкта айта алам.

Иш дептери
14В тапшырмалары

Математика ЧЕМПИОНДОРУ

Классташың менен ойно.

Керектелүүчү каражаттар:

- түстүү калемдер
- кнопка
- маркер
- кагаз табак
- кайчы
- түтүкчө

1-кадам: Кагаз табакка 1ден 12ге чейин сандарды жаз.

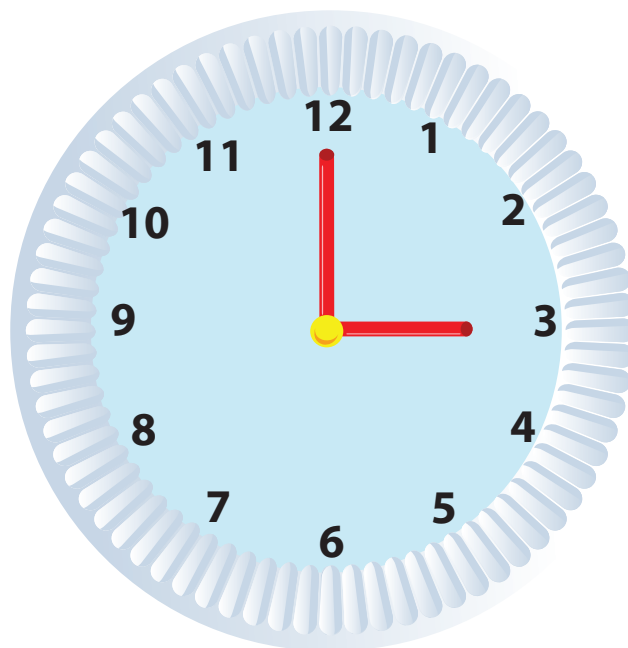
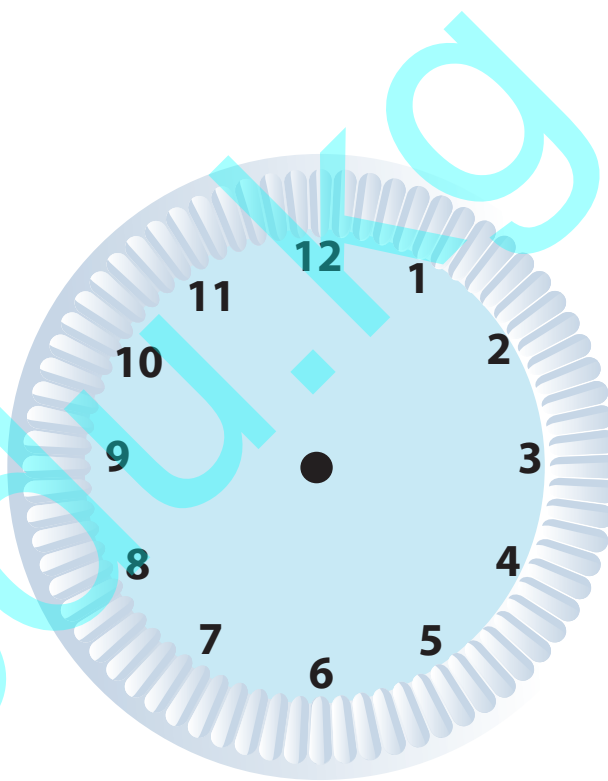
Анын так ортосунан тешик жаса.

2-кадам: Түтүкчөнү тең эмес эки бөлүккө бөл.

Түтүкчөлөрдү кагаз табактын ортосундагы тешикке кнопка менен бекит.

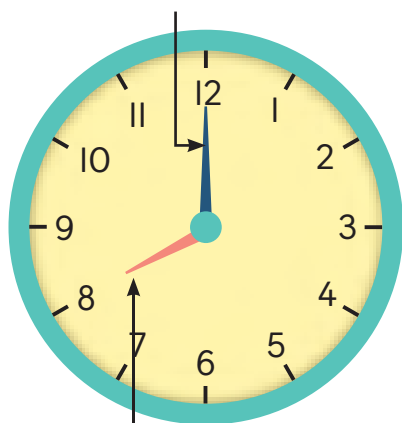
3-кадам: Жасалган саатты ар түрдүү түстөр менен боё.

4-кадам: Жасалган саатты колдонуп, күндүн ар кайсы убактысын кезектешип көрсөткүлө.

Математикалык ТҮШҮНҮКТӨР

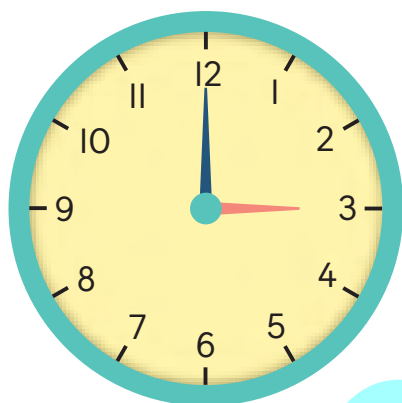
мүнөт жебеси

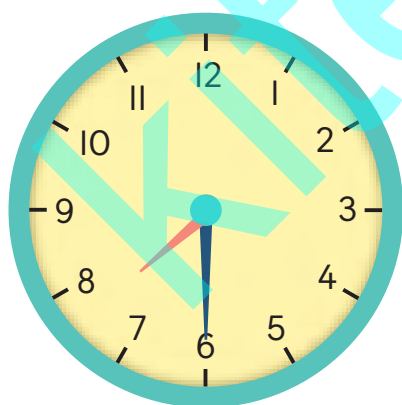
саат жебеси

Мен эртең менен саат 8де турам.

Мен күндүзгү саат 3тө досум менен ойнойм.

Мен кечки саат 7 жарымда кечки тамакты ичем.

Аптада 7 күн бар.

Бүгүн шаршемби.
Кечээ шейшемби болчу.
Эртең бейшемби.

Бир жылда 12 ай бар.

<p>Үчтүн айы Январь</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31</p>	<p>Бирдин айы Февраль</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28</p>	<p>Жалган куран Март</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31</p>	<p>Чын куран Апрель</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30</p>
<p>Бугу Май</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31</p>	<p>Кулжа Июнь</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30</p>	<p>Теке Июль</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31</p>	<p>Баш оона Август</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31</p>
<p>Аяк оона Сентябрь</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30</p>	<p>Тогуздун айы Октябрь</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31</p>	<p>Жетинин айы Ноябрь</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30</p>	<p>Бештин айы Декабрь</p> <p>Дш Шш Шр Би Жм Иш Жш</p> <p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31</p>

Иш дептери, 14-бөлүм
Мен эми эмнени аткара алам?
Математика изилдөөчүсү бол